

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

REVIZIJSKO POROČILO

Računovodski izkazi in pravilnost poslovanja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za leto 2021

2023

POSLANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih razkritjih poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje poslovanje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

REVIZIJSKO POROČILO

Računovodski izkazi in pravilnost poslovanja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za leto 2021

Številka: 323-2/2022/27

Ljubljana, 26. aprila 2023

Povzetek

Računsko sodišče je izvedlo revizijo računovodskih izkazov in pravilnosti poslovanja **Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije** (v nadaljevanju: zavod), ki je na podlagi Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju nosilec in izvajalec obveznega zdravstvenega zavarovanja za območje Republike Slovenije.

Cilja revizije sta bila izrek mnenja o računovodskih izkazih zavoda za leto 2021, razen dela terjatev do zavezancev za neplačane prispevke za obvezno zdravstveno zavarovanje in z njimi povezanih neplačanih prihodkov ter nerazporejenih plačil dajatev, za katere je evidence vodila Finančna uprava Republike Slovenije, in izrek mnenja o pravilnosti poslovanja zavoda v letu 2021.

Računsko sodišče je o **računovodskih izkazih zavoda** za leto 2021, z omejitvijo iz prejšnjega odstavka, izreklo **pozitivno mnenje**, ker meni, da revidirani računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih resnično in pošteno prikazujejo stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev zavoda na dan 31. 12. 2021 ter prihodke in odhodke oziroma prejeme in izdatke zavoda za tedaj končano leto.

O **pravilnosti poslovanja zavoda** v letu 2021 je računsko sodišče izreklo **mnenje s pridržkom**, ker je ugotovilo, da zavod kljub določilom Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ni odločal o pravici zavarovanih oseb do skupinske obnovitvene rehabilitacije v upravnem postopku, temveč je pristojnost za odločanje prenesel na organizatorje skupinske obnovitvene rehabilitacije, poleg tega je sprejel nepopolna vsebinska in finančna poročila organizatorjev obnovitvene rehabilitacije, kar ni bilo v skladu s sklenjenimi pogodbami z izvajalci skupinske obnovitvene rehabilitacije. V končnem obračunu za leto 2021 nekaterih zdravstvenih storitev ni obračunal v skladu z merili iz Splošnega dogovora za pogodbeno leto 2021 ter izvajalcem priznal več oziroma manj zdravstvenih storitev, kot so bile opravljene v letu 2021, pri obračunu storitev je upošteval nepravilen datum spremembe plačnih razredov, zavod tudi ni obvestil Ministrstva za zdravje o začasnem prevzemu programa ter ni začel izvajati analiz, ki jih je določal Splošni dogovor za pogodbeno leto 2021. Računsko sodišče je ugotovilo tudi, da je zavod izdajal odločbe o priznanju pravice do povračila stroškov specialističnega in bolnišničnega zdravljenja ter nabave medicinskih pripomočkov in zdravil v tujini več kot 2 meseca po prejemu vlog ter izplačeval ostala povračila stroškov opravljenih zdravstvenih storitev in nabavljenih medicinskih pripomočkov v Sloveniji, ki niso temeljila na izdani odločbi v upravnem postopku in so bila izplačana pred izdajo obvestila o povračilu stroškov, kar ni bilo v skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku. Pri izbiri izvajalcev storitev zavod ni ravnal v skladu s predpisi o javnem naročanju v vrednosti najmanj 46.676 EUR. Zavod ni pravočasno uskladil akta o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest,

zato je ravnal v nasprotju z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju, v nasprotju z Zakonom o delovnih razmerjih je javno uslužbenko zaposlil za nedoločen čas brez javne objave ter v nasprotju z Zakonom o javnih uslužbencih pri zaposlovanju ni zagotovil vsem kandidatom dostopnosti do delovnih mest pod enakimi pogoji. Poleg tega je zavod izplačal delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela, ki ni temeljila na pisni odločitvi generalnega direktorja o povečanem obsegu obsega dela, izplačal je dodatek za delo v delovnem času, ki je manj ugoden, čeprav za to ni bilo pravne podlage, in javnemu uslužbencu nepravilno obračunal dodatek za stalno pripravljenost. Zavod je izplačal odpravnini ob upokojitvi v nasprotju z Aneksom h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji.

Zavod je nepravilnosti odpravil med revizijo, računsko sodišče **odzivnega poročila ni zahtevalo.**

Kazalo

1. Uvod	9
2. Računovodski izkazi za leto 2021	13
2.1 Obrazložitev revizije	13
2.2 Bilanca stanja	14
2.2.1 Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva	15
2.2.2 Dolgoročne finančne naložbe	16
2.2.3 Dolgoročne terjatve iz poslovanja	17
2.2.4 Denarna sredstva	17
2.2.5 Kratkoročne terjatve in dani predujmi	18
2.2.5.1 Kratkoročne terjatve do kupcev	18
2.2.5.2 Kratkoročno dani predujmi	20
2.2.5.3 Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta	21
2.2.5.4 Kratkoročne terjatve iz financiranja	23
2.2.5.5 Druge kratkoročne terjatve	24
2.2.6 Neplačani odhodki	26
2.2.7 Aktivne časovne razmejitev	28
2.2.8 Kratkoročne obveznosti iz poslovanja	28
2.2.8.1 Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine	29
2.2.8.2 Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	29
2.2.8.3 Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	30
2.2.8.4 Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	31
2.2.8.5 Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta	32
2.2.9 Neplačani prihodki	32
2.2.10 Pasivne časovne razmejitev	33
2.2.11 Lastni viri in dolgoročne obveznosti	34
2.2.11.1 Splošni sklad	34
2.2.11.2 Rezervni sklad	35
2.2.11.3 Dolgoročne pasivne časovne razmejitev	35
2.2.11.4 Druge dolgoročne obveznosti	35
2.2.12 Izvenbilančna evidenca	36
2.3 Izkaz prihodkov in odhodkov	38
2.3.1 Tekoči prihodki	39
2.3.2 Kapitalski prihodki	41

2.3.3	Transforni prihodki	42
2.3.4	Prejeta sredstva iz Evropske unije	43
2.3.5	Tekoči odhodki	43
2.3.5.1	Plače in drugi izdatki zaposlenim	43
2.3.5.2	Prispevki delodajalcev za socialno varnost	45
2.3.5.3	Izdatki za blago in storitve	45
2.3.6	Tekoči transferi	46
2.3.6.1	Transferi posameznikom in gospodinjstvom	47
2.3.6.2	Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	48
2.3.6.3	Drugi tekoči domači transferi	48
2.3.6.4	Tekoči transferi v tujino	49
2.3.7	Investicijski odhodki	50
2.3.8	Presežek prihodkov nad odhodki	51
2.4	Izkaz računa finančnih terjatev in naložb	51
2.5	Izkaz računa financiranja	51
3.	Pravilnost poslovanja v letu 2021	52
3.1	Obrazložitev revizije	52
3.2	Plače in drugi izdatki za zaposlene	53
3.2.1	Sklenitev pogodbe o zaposlitvi	53
3.2.2	Sistemizacija delovnih mest	55
3.2.3	Delovna uspešnost iz naslova povečanega obsega dela	56
3.2.4	Dodatek za stalno pripravljenost	58
3.2.5	Odpravnina ob upokojitvi	58
3.3	Tekoči transferi	59
3.3.1	Drugi transferi posameznikom in gospodinjstvom	59
3.3.1.1	Povračilo stroškov zdravljenja v drugi državi članici Evropske unije na podlagi napotnice oziroma predhodne odobritve zavoda	59
3.3.1.2	Ostala povračila stroškov zdravstvenih storitev in medicinskih pripomočkov	60
3.3.2	Nadomestila plač med začasno zadržanostjo od dela	61
3.3.3	Drugi tekoči domači transferi	64
3.3.3.1	Tekoči transferi izvajalcem zdravstvenega programa	64
3.3.3.2	Sofinanciranje obnovitvene rehabilitacije invalidov, udeležbe v organiziranih skupinah za usposabljanje ter letovanja otrok in šolarjev	67

3.4	Izdatki za blago in storitve ter investicijski odhodki	71
3.4.1	Izdatki za blago in storitve	71
3.4.1.1	Določanje socialnih meril	72
4.	Mnenje	74
4.1	Mnenje o računovodskih izkazih	74
4.2	Mnenje o pravilnosti poslovanja	74

1. Uvod

Revizijo računovodskih izkazov, razen dela terjatev do zavezancev za neplačane prispevke za obvezno zdravstveno zavarovanje in z njimi povezanih neplačanih prihodkov ter nerazporejenih plačil dajatev, za katere evidence vodi Finančna uprava Republike Slovenije (v nadaljevanju: FURS), in pravilnosti poslovanja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za leto 2021 smo izvedli na podlagi Zakona o računskem sodišču¹ in Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije². Sklep o izvedbi revizije³ je bil izdan 19. 4. 2022.

Naša pristojnost je, da izrečemo mnenje o računovodskih izkazih in pravilnosti poslovanja na podlagi revizije. Revizijo smo izvedli v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij⁴. Revizija je vključevala izvajanje postopkov za pridobivanje revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih ter o pravilnosti poslovanja. Izbrani postopki vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi napake ali prevare ter tveganj za nastanek nepravilnosti. Pri ocenjevanju tveganj smo proučili notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov ter s pravilnostjo poslovanja, da bi določili okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazili mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja zavoda. Revizijo smo načrtovali in izvedli tako, da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenja o računovodskih izkazih in o pravilnosti poslovanja.

Cilj revizije je bil podati mnenje o:

- računovodskih izkazih zavoda za leto 2021, razen dela terjatev do zavezancev za neplačane prispevke za obvezno zdravstveno zavarovanje in z njimi povezanih neplačanih prihodkov ter nerazporejenih plačil dajatev, za katere je evidence vodila FURS, in
- pravilnosti poslovanja zavoda v letu 2021.

Za doseg prvega cilja smo revidirali podatke, ki so evidentirani v poslovnih knjigah zavoda in izkazani v računovodskih izkazih:

- bilanci stanja na dan 31. 12. 2021,
- izkazu prihodkov in odhodkov od 1. 1. do 31. 12. 2021,
- izkazu računa finančnih terjatev in naložb od 1. 1. do 31. 12. 2021 ter
- izkazu računa financiranja od 1. 1. do 31. 12. 2021.

Za doseg drugega cilja smo preverili skladnost poslovanja s predpisi, ki veljajo za zavod na področju plač in drugih izdatkov za zaposlene, tekočih transferov ter javnega naročanja blaga in storitev ter investicij. V vzorec smo vključili poslovne dogodke, ki so se začeli v letu 2021, ter tudi poslovne

¹ Uradni list RS, št. 11/01 in 109/12.

² Uradni list RS, št. 91/01.

³ Št. 323-2/2022/3.

⁴ Uradni list RS, št. 122/22.

dogodke, ki so se začeli pred letom, na katero se nanaša revizija, a so vplivali na poslovanje v letu 2021. Pri preizkušanju posameznih zneskov je bilo izplačilo obravnavano kot zadnje dejanje v zaporedju med seboj povezanih dejanj. Če je bilo v zaporedju dejanj, ki se je končalo s preizkušnim izplačilom, kakšno dejanje v nasprotju s predpisi, smo preizkušeno izplačilo šteli za nepravilno.

Osnovni podatki o zavodu

Zavod je bil ustanovljen z Zakonom o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju⁵ (v nadaljevanju: ZZVZZ) 1. 3. 1992 kot nosilec in izvajalec javne službe obveznega zdravstvenega zavarovanja (v nadaljevanju: OZZ) za območje Republike Slovenije. Zavod nastopa v pravnem prometu samostojno in brez omejitev – v okviru dejavnosti, določenih z ZZVZZ, Statutom Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije⁶ (v nadaljevanju: statut) in drugimi splošnimi akti zavoda. Za svoje obveznosti zavod na podlagi 7. člena statuta odgovarja z vsemi sredstvi za izvajanje OZZ. Kot nosilec OZZ je zavod pristojen in zadolžen za vse naloge na tem področju, določene z ZZVZZ, kot izvajalec OZZ pa sprejema podrobnejše predpise o obveznem zavarovanju, s partnerji oblikuje in določa program zdravstvenih storitev v državi, zagotavlja in zbira ter razporeja sredstva za izvajanje zavarovanja ter zagotavlja zavarovanim osebam pravice v skladu z ZZVZZ.

OZZ obsega zavarovanje za primer bolezni in poškodbe izven dela ter zavarovanje za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni. Z obveznim zavarovanjem se zavarovanim osebam v obsegu, ki ga določa ZZVZZ, zagotavlja plačilo zdravstvenih storitev, nadomestilo plače med začasno zadržanostjo od dela in povračilo potnih stroškov v zvezi z uveljavljanjem zdravstvenih storitev.

Sredstva za OZZ se zagotavljajo s prispevki, ki jih zavodu plačujejo zavarovanci, delodajalci in drugi zavezanci, določeni z ZZVZZ. Prispevki se plačujejo od osnov, določenih z ZZVZZ, po proporcionalnih stopnjah.

Zavod, pristojne zbornice, združenja zdravstvenih in drugih zavodov ter organizacij, ki opravljajo zdravstveno dejavnost, in Ministrstvo za zdravje (partnerji) se za vsako leto dogovorijo o programu storitev OZZ, opredelijo zmogljivosti, potrebne za njegovo izvajanje, in določijo obseg sredstev (sklenejo splošni dogovor). Na tej podlagi se določijo izhodišča za izvajanje programov in za oblikovanje cen programov oziroma storitev ter druge podlage za sklepanje pogodb z izvajalci zdravstvene dejavnosti.

Zavod sklepa pogodbe z zdravstvenimi in drugimi zavodi ter organizacijami, ki opravljajo zdravstveno dejavnost, in z zasebnimi zdravstvenimi delavci na podlagi njihovih ponudb za uresničevanje programov in storitev, ki jih zavod izbere na podlagi razpisa. Pogodbe določajo vrste, obseg in kakovost ter roke za uresničevanje programa oziroma zdravstvenih storitev na podlagi strokovnih standardov za posameznega izvajalca ali po dejavnostih. V pogodbi se določijo cene programov oziroma storitev, način obračunavanja in plačevanja ter nadzor nad uresničevanjem pogodbe, kakor tudi druge medsebojne pravice in obveznosti pogodbenih strank.

⁵ Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K, 36/19, 189/20 – ZFRO, 51/21, 159/21 in 196/21 – ZDOsk.

⁶ Uradni list RS, št. 87/01 in 1/02 – popr.

Organi zavoda so skupščina, upravni odbor in generalni direktor.

Zavod upravlja **skupščina**, ki opravlja naslednje naloge:

- določa politiko in strategijo razvoja zdravstvenega zavarovanja;
- sprejema statut zavoda, izhodišča za organizacijo zavoda in splošne akte za uresničevanje pravic iz OZZ;
- določa finančni načrt zavoda, izhodišča in usmeritve za izvajanje in financiranje programa zdravstvenega zavarovanja in sprejme letno poročilo;
- obravnava druge zadeve in sprejema odločitve, za katere je pooblaščen z ZZVZZ.

Skupščino sestavlja 45 članov (25 predstavnikov zavarovancev in 20 predstavnikov delodajalcev, organiziranih v gospodarskih zbornicah in v drugih splošnih združenjih delodajalcev). Med predstavniki zavarovancev je 15 predstavnikov aktivnih zavarovancev, 7 predstavnikov upokoјencev, 2 predstavnika invalidov in 1 predstavnik kmetov, med predstavniki delodajalcev pa je 16 predstavnikov delodajalcev, ki jih volijo organizacije in delodajalci, organizirani v gospodarski zbornici in drugih združenjih delodajalcev, ter 4 predstavniki delodajalcev za področje državne uprave in negospodarskih javnih služb, ki jih imenuje Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: vlada).

Upravni odbor je izvršilni organ skupščine, ki ji je za svoje delo tudi odgovoren. Opravlja naloge, določene s statutom, in naloge, za katere ga pooblasti skupščina. Sestavlja ga 11 članov, tako da so v njem ustrezno zastopani predstavniki delodajalcev in predstavniki aktivnih zavarovancev, upokoјencev, kmetov in invalidov. Na predlog delavcev zavoda skupščina imenuje 2 člana upravnega odbora.

Poslovodni organ zavoda je **generalni direktor**, ki je odgovoren za strokovnost in zakonitost dela zavoda, za svoje delo in za delo zavoda pa je odgovoren skupščini. Imenuje ga skupščina na predlog upravnega odbora za dobo 4 let, k imenovanju pa daje soglasje Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljevanju: državni zbor).

Generalni direktor je odgovoren za pripravo in predstavitev računovodskih izkazov v skladu z Zakonom o javnih financah⁷ in Zakonom o računovodstvu⁸ (v nadaljevanju: ZR) ter za pravilnost poslovanja. Odgovornost vključuje tudi vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitvijo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi napake ali prevare, z izbiro in uporabo ustreznih računovodskih usmeritev ter s pripravo računovodskih ocen, ki so utemeljene v danih okoliščinah, ter s pravilnostjo poslovanja.

Sedež zavoda je v Ljubljani na Miklošičevi cesti 24. Zavod je organiziran tako, da je služba dostopna zavarovanim osebam na posameznih območjih ter oblikuje organizacijske enote za posamezna področja dejavnosti in za posamezna območja. Sestavljajo ga organizacijske enote: Direkcija in področna enota Informacijski center ter 10 območnih enot (v nadaljevanju: OE) s 45 izpostavami v Republiki Sloveniji.

⁷ Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – odl. US.

⁸ Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 – ZJF-C in 114/06 – ZUE.

V obdobju, na katero se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije je bil odgovorna oseba Marjan Sušelj do 2. 3. 2021 kot generalni direktor in od 3. 3. 2021 do 15. 3. 2021 kot vršilec dolžnosti generalnega direktorja, od 16. 3. 2021 dalje pa je bila odgovorna oseba dr. Tatjana Mlakar, generalna direktorica.

2. Računovodski izkazi za leto 2021

2.1 Obrazložitev revizije

Zavod mora kot posredni uporabnik proračuna voditi poslovne knjige v skladu s predpisi, ki so bili temeljni kriterij pri presoji izkazovanja posameznih postavk izkazov in pri presoji pravilnosti sestavljanja računovodskih izkazov zavoda za leto 2021. Presodili smo, ali so računovodski izkazi sestavljeni v skladu z ZR in naslednjimi pravili oziroma predpisi:

- Zakonom o javnih financah,
- Pravilnikom o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava⁹,
- Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava¹⁰,
- Pravilnikom o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev¹¹ (v nadaljevanju: pravilnik o načinu in stopnjah odpisa),
- Pravilnikom o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava¹² in
- Slovenskimi računovodskimi standardi (2016)¹³.

Poleg predpisov smo pri preveritvah upoštevali tudi določila notranjih aktov zavoda.

Revizijske dokaze za izrek mnenja o računovodskih izkazih smo pridobili s preiskovanjem, poizvedovanjem in potrjevanjem, z opazovanjem, izračunavanjem ter analitičnimi postopki. Preizkušanje podrobnosti smo izvedli na primernem nestatističnem vzorcu evidentiranih poslovnih dogodkov.

⁹ Uradni list RS, št. 112/09, 58/10, 104/10, 104/11, 97/12, 108/13, 94/14, 100/15, 84/16, 75/17, 82/18, 79/19, 10/21 in 203/21.

¹⁰ Uradni list RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, 60/10 – popr., 104/10, 104/11, 86/16 80/19 in 153/21.

¹¹ Uradni list RS, št. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10, 108/13 in 100/15.

¹² Uradni list RS, št. 134/03, 34/04, 13/05, 114/06 – ZUE, 138/06, 120/07, 112/09, 58/10, 97/12, 100/15, 75/17 in 82/18.

¹³ Uradni list RS, št. 95/15, 74/16 – popr., 23/17, 57/18 in 81/18.

2.2 Bilanca stanja

Tabela 1 Skrajšana bilanca stanja

Postavka	31. 12. 2021 v EUR	31. 12. 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
SREDSTVA	918.548.257	741.348.841	124
DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU	19.283.792	20.721.659	93
Neopredmetena sredstva	3.422.981	1.592.174	215
Opredmetena osnovna sredstva	15.759.792	19.051.014	83
Dolgoročne finančne naložbe	11.132	11.132	100
Dolgoročne terjatve iz poslovanja	89.887	67.339	133
KRATKOROČNA SREDSTVA IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	899.264.465	720.627.182	125
Denarna sredstva	195.259.522	33.775.294	578
Kratkoročne terjatve	435.798.314	429.693.341	101
Dani predujmi in varščine	2.134.643	3.177.620	67
Neplačani odhodki	265.988.250	253.879.340	105
Aktivne časovne razmejitve	83.736	101.587	82
Aktivni konti izvenbilančne evidence	21.392.295	19.649.121	109
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	918.548.257	741.348.841	124
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	705.139.601	686.975.647	103
Kratkoročne obveznosti iz poslovanja	317.548.571	297.202.695	107
Neplačani prihodki	382.009.264	373.709.769	102
Pasivne časovne razmejitve	5.581.766	16.063.183	35
LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	213.408.656	54.373.194	392
Splošni sklad	173.226.354	54.295.943	319
Rezervni sklad	40.086.050	0	/
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	90.808	69.864	130
Druge dolgoročne obveznosti	5.444	7.387	74
<i>Pasivni konti izvenbilančne evidence</i>	<i>21.392.295</i>	<i>19.649.121</i>	<i>109</i>

Vir: bilanca stanja zavoda na dan 31. 12. 2021.

Bilančna vsota zavoda je na dan 31. 12. 2021 znašala 918.548.257 EUR in je bila za 177.199.416 EUR ali 24 % večja od stanja preteklega leta. Na povečanje je vplivalo predvsem povečanje kratkoročnih sredstev (denarnih sredstev) ter povečanje lastnih virov (splošnega in rezervnega sklada) zaradi izkazanega presežka prihodkov nad odhodki.

Zneska terjatev za neplačane prispevke iz naslova prispevkov za OZZ, za katere je analitično evidenco po zavezancih v pretežni meri vodila FURS, v manjši meri pa zavod, v reviziji nismo potrjevali.

2.2.1 Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva

Tabela 2 Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev

v EUR						
	Neopredmetena sredstva	Zemljišča	Zgradbe	Oprema in druga opredmetena sredstva	Skupaj opredmetena osnovna sredstva	Skupaj
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)=(3)+(4)+(5)	(7)=(2)+(6)
Nabavna vrednost						
Stanje 1. 1. 2021	12.548.189	1.155.780	33.539.641	25.644.248	60.339.669	72.887.858
Povečanja	2.683.401	0	24.582	847.532	872.114	3.555.515
Zmanjšanja	(421.775)	(16.539)	(179.607)	(1.477.785)	(1.673.931)	(2.095.706)
Stanje 31. 12. 2021	14.809.815	1.139.241	33.384.616	25.013.995	59.537.852	74.347.667
Popravek vrednosti						
Stanje 1. 1. 2021	10.956.015	0	22.872.959	18.415.696	41.288.655	52.244.670
Amortizacija	852.594	0	714.980	3.383.700	4.098.680	4.951.274
Zmanjšanja	(421.775)	0	(148.769)	(1.460.506)	(1.609.275)	(2.031.050)
Stanje 31. 12. 2021	11.386.834	0	23.439.170	20.338.890	43.778.060	55.164.894
Neodpisana vrednost						
Stanje 1. 1. 2021	1.592.174	1.155.780	10.666.682	7.228.552	19.051.014	20.643.188
Stanje 31. 12. 2021	3.422.981	1.139.241	9.945.446	4.675.105	15.759.792	19.182.773

Vir: knjigovodske evidence zavoda.

Neopredmetena sredstva se v celoti nanašajo na dolgoročne premoženjske pravice. Njihova neodpisana vrednost se je v letu 2021 povečala za 115 % oziroma 1.830.807 EUR, ker so bile nove nabave (2.683.401 EUR) večje od obračunane amortizacije (852.594 EUR). Povečanje nabavne vrednosti za 2.635.865 EUR predstavlja predvsem nakup licenčne programske opreme IBM.

Zavod je na dan 31. 12. 2021 izkazal **zemljišča** v vrednosti 1.139.241 EUR, kar je bilo 16.539 EUR manj kot leto poprej, in sicer zaradi prodaje zemljišča v Čatežu.

Največji delež vrednosti **zgradb** v neodpisani vrednosti 9.945.446 EUR predstavljajo poslovni objekti za opravljanje dejavnosti zavoda (9.741.521 EUR), manjši del pa počitniški objekti (163.416 EUR) in stanovanja (40.509 EUR). **Povečanje** nabavne vrednosti za 24.582 EUR predstavlja prenova kletne etaže poslovnih prostorov na Miklošičevi cesti 24 v Ljubljani. **Zmanjšanje** nabavne vrednosti za 179.607 EUR predstavlja prodaja počitniške hiše v Čatežu ter stanovanj v Kranju, Mariboru in na Ptuj.

Nabavna vrednost **opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev** se je povečala za 847.532 EUR zaradi nakupov računalniške opreme (250.235 EUR), pisarniškega pohištva in birotehnične opreme (322.212 EUR), osebnih avtomobilov (109.069 EUR), klimatskih naprav ter opreme za ogrevanje (63.451 EUR), ostale opreme (42.999 EUR) in drobnega inventarja (59.566 EUR). **Zmanjšanje** nabavne vrednosti opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev (1.477.785 EUR) je posledica izločitev računalniške opreme (907.178 EUR), ostale nefunkcionalne

opreme ter drobnega inventarja (160.756 EUR), izločitev pisarniške in birotehnične opreme (143.197 EUR), osebnih avtomobilov (193.118 EUR) ter izločitve klimatskih naprav ter opreme za ogrevanje (73.536 EUR).

Zavod je v letu 2021 obračunal in evidentiral **amortizacijo** v znesku 4.951.274 EUR, od tega za neopredmetena sredstva 852.594 EUR, zgradbe 714.980 EUR, opremo in druga opredmetena sredstva 3.383.700 EUR.

2.2.1.a Zavod je konec leta 2021 med poslovnimi zgradbami izkazoval stavbno zemljišče OE Ravne na Koroškem¹⁴ v nabavni vrednosti 7.993 EUR. Leta 2002 je zavod zemljišče uvrstil v razred poslovnih zgradb in zanj obračunal amortizacijo kot zgradbi po stopnji 3. Obračunana amortizacija je v obdobju 2002–2021 znašala 4.796 EUR, od tega v letu 2021 240 EUR. Ker je zavod za zemljišče obračunal amortizacijo, ni ravnal v skladu z 2. členom pravilnika o načinu in stopnjah odpisa, ki določa, da se popravek vrednosti ne pojavlja pri zemljiščih. Zato je bila konec leta 2021 prenizko izkazana nabavna vrednost zemljišč za 7.993 EUR ter za 3.197 EUR previsoko izkazana nabavna vrednost zgradb, previsoko izkazan popravek vrednosti zgradb za 240 EUR (amortizacija za leto 2021) in popravek vrednosti zgradb preteklih let (v obdobju 2002–2020) za 4.556 EUR, za 4.796 EUR prenizko pa je bil izkazan tudi splošni sklad za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva (povezava s točko 2.2.11.1.a).

Ukrep zavoda

Zavod je 29. 11. 2022 odpravil napako v glavni knjigi in registru osnovnih sredstev, tako da je na dan 1. 1. 2022 izvedel prenos zemljišča z inventarno št. 209258 v nabavni vrednosti 7.993 EUR iz poslovnih zgradb med zemljišča ter storniral popravek vrednosti (na kontu 031000) za 4.796 EUR in za isti znesek povečal splošni sklad za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva.

2.2.2 Dolgoročne finančne naložbe

Med **dolgoročnimi finančnimi naložbami** je zavod na dan 31. 12. 2021 enako kot leto poprej izkazoval delnice Pomurke d.d., Murska Sobota - v stečaju (9.876 EUR) in poslovni delež v PSK d.o.o. Krško (1.256 EUR).

¹⁴ V letu 1980 pridobljeno zemljišče z inventarno št. 209258.

2.2.3 Dolgoročne terjatve iz poslovanja

Tabela 3 Dolgoročne terjatve iz poslovanja

Dolgoročne terjatve iz poslovanja	31. 12. 2021 v EUR	31. 12. 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Druge dolgoročne terjatve iz poslovanja	90.808	69.864	130
Prenos na kratkoročni del	(921)	(2.525)	36
Skupaj	89.887	67.339	133

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2021.

Zavod je na dan 31. 12. 2021 med **dolgoročnimi terjatvami iz poslovanja** izkazoval predvsem terjatve od vplačil v rezervne sklade, ustanovljene za kritje stroškov rednega upravljanja posameznih nepremičnih, v skladu s 119. členom Stvarnopravnega zakonika¹⁵ (65.997 EUR), sporne terjatve iz naslova preveč izplačanega nadomestila zaradi začasne zadržanosti od dela na osnovi sodne poravnave, ki se odplačujejo obročno (3.700 EUR), terjatve do pravne osebe za vračilo nadomestil (20.790 EUR) in terjatev za vračilo šolnine (321 EUR). Del dolgoročnih terjatev iz poslovanja, ki je zapadel v plačilo v letu 2022, je zavod v bilanci stanja izkazal v znesku 921 EUR med kratkoročnimi terjatvami ter se nanaša na vračilo šolnine in terjatev iz naslova preveč izplačanega nadomestila zaradi začasne zadržanosti od dela.

2.2.3.a Zavod je konec leta 2021 v poslovnih knjigah in v bruto bilanci med dolgoročnimi terjatvami iz poslovanja izkazoval tudi dolgoročno terjatev do pravne osebe zaradi previsokega izplačila nadomestila v skupnem znesku 20.790 EUR, od katerega se 2.400 EUR nanaša na del, ki zapade v plačilo v letu 2022. V Slovenskih računovodskih standardih (2016) je v točki 5.7 med drugim določeno, da se dolgoročne terjatve, ki bodo zapadle v plačilo v letu dni po dnevu bilance stanja, v bilanci stanja izkazujejo kot kratkoročne terjatve. Ker zavod v bilanci stanja na dan 31. 12. 2021 ni izkazal kratkoročnega dela dolgoročne terjatve v znesku 2.400 EUR, ki zapade v plačilo v letu 2022, so bile v bilanci stanja konec leta 2021 dolgoročne terjatve iz poslovanja izkazane previsoko za 2.400 EUR, kratkoročne terjatve (do kupcev) pa za enak znesek prenizko (povezava s točko 2.2.5.1.a).

Ukrep zavoda

Zavod je vzpostavil računovodsko kontrolo (S_ALR_87012277), ki jo izvajajo zaposleni na OE vsaj enkrat letno tako, da spremljajo ročnost dolgoročnih terjatev iz poslovanja.

2.2.4 Denarna sredstva

Zavod med denarnimi sredstvi na dan 31. 12. 2021 izkazuje denarna sredstva na podračunu v sistemu enotnega zakladniškega računa države v znesku 195.259.522 EUR. V primerjavi s preteklim

¹⁵ Uradni list RS, št. 87/02, 91/13 in 23/20.

letom so se denarna sredstva povečala za 161.484.228 EUR oziroma 478 %, saj je zavod v letu 2021 izkazal presežek prihodkov nad odhodki in oblikoval rezervni sklad.

2.2.5 Kratkoročne terjatve in dani predujmi

Tabela 4 Kratkoročne terjatve in dani predujmi

Kratkoročne terjatve ter dani predujmi in varščine	31. 12. 2021 v EUR	31. 12. 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Kratkoročne terjatve do kupcev	35.559.867	33.919.802	105
Kratkoročno dani predujmi	2.134.643	3.177.620	67
Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta	53.823.318	56.053.004	96
Druge kratkoročne terjatve	346.415.129	339.720.535	102
Skupaj	437.932.957	432.870.961	101

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2021.

Stanje **kratkoročnih terjatev in danih predujmov** na dan 31. 12. 2021, ki predstavljajo največji (48-odstotni) delež bilančne vsote zavoda, se je v primerjavi z letom poprej povečalo za 1,2 % oziroma 5.061.996 EUR. Največji delež (79 %) med njimi predstavljajo kratkoročne terjatve do zavezancev za prispevke za OZZ (344.945.624 EUR), za katere je analitično evidenco po zavezancih v pretežni meri vodila FURS, v manjši meri pa zavod (povezava s točko 2.2.5.5). Zneska terjatev za neplačane prispevke, za katere je analitično evidenco vodila FURS, v reviziji nismo potrjevali.

2.2.5.1 Kratkoročne terjatve do kupcev

Tabela 5 Kratkoročne terjatve do kupcev

Kratkoročne terjatve do kupcev	31. 12. 2021 v EUR	31. 12. 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Kratkoročne terjatve do kupcev v državi	1.407.688	2.616.047	54
Kratkoročne terjatve do kupcev v tujini	34.151.258	31.301.230	109
Prenos iz dolgoročnega dela	921	2.525	36
Skupaj	35.559.867	33.919.802	105

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2021.

Zavod je na dan 31. 12. 2021 izkazoval **terjatve do kupcev** v znesku 35.559.867 EUR, kar je bilo za 5 % oziroma za 1.640.065 EUR več kot leto poprej predvsem zaradi višjih terjatev do kupcev v tujini.

Zavod je konec leta 2021 izkazoval največje odprte **terjatve do kupcev v državi** do naslednjih družb: Roche d.o.o. v znesku 1.145.138 EUR (terjatev za popust na dogovorjeno ceno zdravila), Vzajemna d.v.z. v znesku 64.592 EUR (uporabnina kartice zdravstvenega zavarovanja v sistemu on-line, stroški

nadomeščanja kartice zdravstvenega zavarovanja, najemnina in stroški poslovnih prostorov, zdravstvene storitve v tujini), Triglav ZZ, d.d. v znesku 50.850 EUR in Generali d.d. v znesku 45.952 EUR (uporabnina kartice zdravstvenega zavarovanja v sistemu on-line, stroški nadomeščanja kartice zdravstvenega zavarovanja, zdravstvene storitve v tujini) in Vidim d.o.o. v znesku 57.628 EUR (v celoti sporni terjatvi na podlagi tožbe za ugotovljene nepravilnosti v nadzorih, od leta 2016 v znesku 43.228 EUR ter od leta 2019 v znesku 14.400 EUR).

Zavod je na dan 31. 12. 2021 izkazoval **terjatve do kupcev v tujini** v znesku 34.151.258 EUR, kar je bilo za 2.850.028 EUR oziroma 9 % več kot leto poprej. Predstavljajo jih predvsem terjatve iz mednarodnega zdravstvenega zavarovanja (33.887.593 EUR) – konvencije do držav članic Evropske unije in Evropskega gospodarskega prostora¹⁶ ter do drugih držav izven Evropske unije (Švica, Makedonija, Srbija, Bosna in Hercegovina, Črna gora ter Avstralija). V letu 2021 je zavod enako kot leta poprej sodeloval s 36 državami.

Zavod obračunava tujim državam stroške za opravljene zdravstvene storitve zavarovancem teh držav, ki so jih uveljavljali v Republiki Sloveniji, in sicer državam članicam Evropske unije in Evropskega gospodarskega prostora ter Švici na podlagi Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti¹⁷ in Uredbe (ES) št. 987/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe (ES) št. 883/2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti¹⁸. Z ostalimi državami je Republika Slovenija sklenila bilateralne sporazume, in sicer Sporazum o socialnem zavarovanju med Republiko Slovenijo in Republiko Makedonijo¹⁹, Sporazum o socialnem zavarovanju med Republiko Slovenijo in Bosno in Hercegovino²⁰, Sporazum med Republiko Slovenijo in Republiko Srbijo o socialnem zavarovanju²¹, Sporazum med Republiko Slovenijo in Črno goro o socialnem zavarovanju²² in Sporazum o zagotavljanju zdravstvenega varstva med Vlado Republike Slovenije in Vlado Avstralije²³.

Evropska zakonodaja in bilateralni sporazumi določajo plačilne roke. Na podlagi uredb za Evropsko unijo, Evropski gospodarski prostor in Švico je rok plačila dejanskih stroškov 18 mesecev po prejemu

¹⁶ Norveška, Islandija in Lihtenštajn..

¹⁷ UL L št. 166 z dne 30. 4. 2004, str. 1.

¹⁸ UL L št. 284 z dne 30. 10. 2009, str. 1.

¹⁹ Zakon o ratifikaciji Sporazuma o socialnem zavarovanju med Republiko Slovenijo in Republiko Makedonijo (Uradni list RS, št. 35/00) in Uredba o ratifikaciji Administrativnega sporazuma o izvajanju Sporazuma o socialnem zavarovanju med Republiko Slovenijo in Republiko Makedonijo (Uradni list RS, št. 80/00 in 11/01).

²⁰ Zakon o ratifikaciji Sporazuma o socialnem zavarovanju med Republiko Slovenijo in Bosno in Hercegovino ter Administrativnega dogovora o izvajanju Sporazuma o socialnem zavarovanju med Republiko Slovenijo in Bosno in Hercegovino (Uradni list RS, št. 37/08 in 23/11).

²¹ Zakon o ratifikaciji Sporazuma med Republiko Slovenijo in Republiko Srbijo o socialnem zavarovanju ter Administrativnega dogovora o izvajanju Sporazuma med Republiko Slovenijo in Republiko Srbijo o socialnem zavarovanju (Uradni list RS, št. 30/10).

²² Zakon o ratifikaciji Sporazuma med Republiko Slovenijo in Črno goro o socialnem zavarovanju ter Administrativnega dogovora o izvajanju Sporazuma med Republiko Slovenijo in Črno goro o socialnem zavarovanju (Uradni list RS, št. 66/11).

²³ Zakon o ratifikaciji Sporazuma o zagotavljanju zdravstvenega varstva med Vlado Republike Slovenije in Vlado Avstralije ter Administrativnega dogovora o izvajanju Sporazuma o zagotavljanju zdravstvenega varstva med Vlado Republike Slovenije in Vlado Avstralije (Uradni list RS-MP, št. 16/11).

dokumentacije, rok plačila pavšalov je 18 mesecev po objavi pavšalnega zneska v Uradnem listu EU, medtem ko se roki plačil dejanskih stroškov in pavšalov po sporazumih gibljejo od 2 mesecev do 6 mesecev. Za mednarodne terjatve (in obveznosti) so bili zaradi epidemije covid-19 vsi roki za predložitev in poravnavo terjatev (in obveznosti) za države članice Evropske unije na podlagi Sklepa št. H11 z dne 9. decembra 2020 o odložitvi rokov iz členov 67 in 70 Uredbe (ES) št. 987/2009 ter iz Sklepa št. S9 zaradi pandemije COVID-19²⁴ podaljšani do 30. 6. 2021.

Največje terjatve do kupcev v tujini iz naslova mednarodnega zdravstvenega zavarovanja na dan 31. 12. 2021 je zavod izkazoval do Avstrije (13.174.423 EUR), Nemčije (7.700.218 EUR), Italije (4.346.473 EUR) in Hrvaške (3.944.650 EUR). V primerjavi z letom poprej so se te terjatve povečale za 8 % oziroma za 2.590.099 EUR, od tega največ pri Avstriji (za 1.543.326 EUR), ker je več tujih zavarovancev koristilo zdravstvene storitve pri slovenskih izvajalcih.

2.2.5.1.a Dolgoročne terjatve, ki bodo zapadle v plačilo v letu dni po dnevu bilance stanja, je treba v skladu s točko 5.7 Slovenskih računovodskih standardov (2016) v bilanci stanja izkazovati kot kratkoročne terjatve. Zavod v bilanci stanja na dan 31. 12. 2021 ni izkazal kratkoročnega dela dolgoročnih terjatev v znesku 2.400 EUR, ki zapade v plačilo v letu 2022, zato so bile kratkoročne terjatve za ta znesek prenizko izkazane (povezava s točko 2.2.3.a).

2.2.5.2 Kratkoročno dani predujmi

Tabela 6 Kratkoročno dani predujmi

Kratkoročno dani predujmi	31. 12. 2021 v EUR	31. 12. 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Izvajalcem zdravstvene dejavnosti	1.528.550	2.264.007	68
Dobaviteljem – služba, sporni predujem	2.369	4.042	59
Za zdravljenje v tujini	554.367	567.202	98
Za denarne dajatve	49.357	27.739	178
Za konvencije	0	314.630	/
Skupaj	2.134.643	3.177.620	67

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2021.

Predujmi izvajalcem zdravstvene dejavnosti, ki so bili konec leta 2021 izkazani v znesku 1.528.550 EUR, so bili dani na podlagi pogodb izvajalcem, ki niso uporabniki enotnega kontnega načrta. Akontacije izvajalcem še niso bili poračunane s končnim obračunom za opravljene programe in storitve v skladu s sklenjenimi pogodbami za leto 2021. V primerjavi z letom poprej so bili predujmi za 735.457 EUR oziroma za 32 % nižji.

²⁴ UL C št. 170 z dne 6. 5. 2021, str. 4.

Konec leta 2021 je zavod izkazoval največ danih predujmov izvajalcem zdravstvene dejavnosti s koncesijo, med katerimi je največ specialistov – zasebnikov, zobozdravnikov in splošnih zdravnikov zasebnikov, in sicer v zneskih, manjših od 10.000 EUR. Zavod je izkazoval največje akontacije, večje od 40.000 EUR, do Al-Medico d.o.o. v znesku 51.484 EUR, Zasebne ambulante Zvonimir Cesarec, dr. med.²⁵ v znesku 49.237 EUR in Dermatologije Rogl Fabjan d.o.o. v znesku 46.122 EUR.

Zavod je na dan 31. 12. 2021 izkazoval **predujme za zdravljenje v tujini** v znesku 554.367 EUR (za 12.835 EUR manj kot leto poprej), ki jih zahtevajo tuji izvajalci zdravstvenih storitev za začetek obravnave zavarovanih oseb, napotenih na zdravljenje v tujino.

Zavod je na dan 31. 12. 2021 izkazal **sporni predujem** znesku 2.215 EUR, ki se nanaša na plačilo predujma družbi Leštan & Leštan, d.o.o. (v nadaljevanju: Leštan & Leštan)²⁶ za neizvedeni, a že plačani program zdravstvenega letovanja otrok in šolarjev.

2.2.5.3 Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta

Tabela 7 Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta

Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta	31. 12. 2021 v EUR	31. 12. 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Terjatve do neposrednih uporabnikov proračuna države	35.941.514	35.207.031	102
Terjatve do neposrednih uporabnikov proračuna države – agentski posli	14.282.664	7.908.526	181
Terjatve do posrednih uporabnikov proračuna države	1.576.528	7.357.133	21
Terjatve do posrednih uporabnikov proračuna občine	1.961.878	5.523.744	36
Terjatve do ZPIZ ¹⁾	60.734	56.570	107
Skupaj	53.823.318	56.053.004	96

Opomba:¹⁾ Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: ZPIZ).

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2021.

Terjatve do neposrednih uporabnikov proračuna države, ki skupaj znašajo 50.224.178 EUR, predstavljajo konec leta 2021 izkazane terjatve do Ministrstva za zdravje v znesku 35.932.076 EUR, še nezaračunane terjatve do Ministrstva za zdravje v znesku 14.282.664 EUR, terjatev za refundacijo plač v znesku 696 EUR ter dani predujmi za službo v znesku 8.742 EUR.

Terjatve do Ministrstva za zdravje (35.932.076 EUR) so konec leta 2021 predstavljale terjatve za povračila stroškov upravičencem na podlagi interventne zakonodaje (28.870.045 EUR), povračila

²⁵ Izvajalec zdravstvene dejavnosti je bil 31. 12. 2021 izbrisan iz Poslovnega registra Slovenije.

²⁶ Zavod je 31. 7. 2020 vzpostavil terjatev za sporni predujem (na kontu 13030000) v znesku 3.887,80 EUR, ker je pri pristojnem okrajnem sodišču začel postopek gospodarskega spora med zavodom in dolžnikom pod opr. št. zadeve II Pg 1618/2020.

stroškov za pripravnike, sekundarije in specializante (7.071.645 EUR) ter dobropis za povračilo prispevkov za OZZ (9.614 EUR). Terjatve za povračila stroškov upravičencem na podlagi interventne zakonodaje so se nanašale na povračila stroškov:

- odvzema brisov PCR in HAGT v znesku 18.080.994 EUR (od tega 6.321.995 EUR za teste PCR na podlagi 22. člena Zakona o nujnih ukrepih na področju zdravstva²⁷ ter 11.758.999 EUR za teste HAGT na podlagi 8. in 10. člena Odloka o načinu izpolnjevanja pogoja prebolewnosti, cepljenja in testiranja za zajezitev širjenja okužb z virusom SARS-CoV-2²⁸),
- testov za samotestiranje v znesku 6.509.021 EUR na podlagi 8. in 10. člena Odloka o začasnih ukrepih za preprečevanje in obvladovanje okužb z nalezljivo boleznijo COVID-19²⁹,
- cepljenja proti covidu-19 v znesku 3.610.666 EUR na podlagi prvega odstavka 31. člena Zakona o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19³⁰ (v nadaljevanju: ZIUPOPĐVE),
- cepiva in cepljenja proti gripi v znesku 587.728 EUR na podlagi petega odstavka 38. člena Zakona o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19³¹,
- telemedicine v znesku 60.203 EUR na podlagi 68. člena ZIUPOPĐVE,
- distribucije zdravila Veklury v znesku 3.958 EUR na podlagi drugega odstavka 31. člena ZIUPOPĐVE in
- po nacionalnem razpisu v znesku 17.475 EUR na podlagi 38. in 39. člena Zakona o nujnih ukrepih na področju zdravstva.

2.2.5.3.a Zasebni izvajalec zdravstvene dejavnosti je zavodu sprva zaračunal 6.814 EUR za stroške dela za specializanta, ki mu jih je zavod v celoti povrnil. Zasebni izvajalec je naknadno ugotovil, da je zahteval previsoko povračilo, zato je zavodu izstavil dobropis v znesku 6.814 EUR in nov račun v znesku 5.942 EUR ter zavodu vrnil preveč prejeta sredstva v znesku 872 EUR. Sredstva povračil stroškov dela specializantov zavodu povrne Ministrstvo za zdravje, ki je zavodu stroške povrnilo v pravilni višini (5.942 EUR), zato zavod do Ministrstva za zdravje konec leta 2021 ne bi smel izkazovati terjatev iz tega naslova, izkazoval pa je terjatev v znesku 872 EUR³². Čeprav je zavod zasebnemu izvajalcu stroške dela specializanta že plačal, zasebni izvajalec pa je preveč plačana sredstva zavodu tudi vrnil, je zavod konec leta 2021 izkazoval zmanjšanje stanja neplačanih tekočih transferov – dejavnost v znesku 5.942 EUR. Drugi tekoči domači transferi³³ so bili ob plačilu prvotnega računa že evidentirani, vendar je zavod kljub temu ponovno evidentiral nov račun (5.942 EUR) in vračilo sredstev (872 EUR) ter zaradi tega izkazal za 5.070 EUR previsoke druge tekoče domače transfere. Ugotovili smo, da so bile na dan 31. 12. 2021 zaradi vsega navedenega

²⁷ Uradni list RS, št. 112/21, 189/21 in 206/21 – ZDUPŠOP.

²⁸ Uradni list RS, št. 147/21, 149/21, 152/21, 155/21, 170/21, 171/21 in 174/21.

²⁹ Uradni list RS, št. 174/21, 177/21, 185/21, 190/21, 197/21, 200/21 in 201/21.

³⁰ Uradni list RS, št. 203/20, 15/21 – ZDUOP, 82/21 – ZNB-C, 112/21 – ZNUPZ in 206/21 – ZDUPŠOP.

³¹ Uradni list RS, št. 152/20, 175/20 – ZIUOPĐVE, 82/21 – ZNB-C, 112/21 – ZNUPZ, 167/21 – odl. US in 206/21 – ZDUPŠOP.

³² Zaradi napačnega evidentiranja razlike v znesku 872 EUR med prvotno izstavljenim računom (6.814 EUR) in pozneje izstavljenim računom (5.942 EUR).

³³ Tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb, ki niso posredni proračunski uporabniki.

kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta previsoko izkazane za 872 EUR, neplačani tekoči transferi – dejavnost prenizko izkazani za 5.942 EUR in drugi tekoči domači transferi leta 2021 za 5.070 EUR previsoko. Posledično je bil presežek prihodkov nad odhodki prenizko izkazan za 5.070 EUR (povezava s točkami 2.2.6.a, 2.2.11.1.b, 2.3.6.3.a in 2.3.8.a).

Ukrep zavoda

Zavod je s 1. 11. 2022 izvedel popravek nepravilnega evidentiranja poslovnih dogodkov, tako da je znižal kratkoročne terjatve do neposrednih proračunskih uporabnikov za 872 EUR, povečal neplačane tekoče transfere – dejavnost za 5.942 EUR in znižal druge tekoče domače transfere – tekoča plačila storitev drugim izvajalcem javnih služb za 5.070 EUR.

Terjatve do posrednih uporabnikov proračuna države in občine v skupnem znesku 3.538.406 EUR (za 9.342.471 EUR manj kot leto prej) predstavljajo kratkoročne terjatve do posrednih uporabnikov proračuna države in občine za službo in trg v znesku 113.950 EUR in predujmi izvajalcem zdravstvene dejavnosti v znesku 3.424.456 EUR³⁴, ki so bili dani na podlagi pogodb izvajalcem, ki so uporabniki enotnega kontnega načrta.

Zavod je na dan 31. 12. 2021 izkazoval **terjatve do ZPIZ** v znesku 60.734 EUR za december 2021.

2.2.5.4 Kratkoročne terjatve iz financiranja

2.2.5.4.a Zavod in družba Leštan & Leštan sta 28. 4. 2021 sklenila sodno poravnavo³⁵, na podlagi katere bi morala družba Leštan & Leštan kot dolžnik zavodu plačati 4.109,60 EUR³⁶, od tega znaša vračilo preplačila 3.887,80 EUR, kar je zavod v poslovnih knjigah izkazal, medtem ko zneska 221,80 EUR, ki se nanaša na sodno takso v znesku 75 EUR in zamudne obresti v znesku 146,80 EUR, v poslovnih knjigah ni izkazal. Družba Leštan & Leštan je v letu 2021 poravnala 1.672,60 EUR. Glede na sklenjeno sodno poravnavo je ostalo neporavnanih 2.437 EUR, kar je 221,80 EUR več, kot je zavod na dan 31. 12. 2021 izkazal v poslovnih knjigah (povezava s točko 2.2.5.2). Ker zavod v poslovnih knjigah ni izkazal 147 EUR zamudnih obresti, so bile kratkoročne terjatve iz financiranja prenizko izkazane za 147 EUR in za enak znesek prenizko izkazani neplačani prihodki, kar ni v skladu z 12. členom ZR, ki določa, da morajo pravne osebe vrednost poslovnih dogodkov knjižiti v polni višini (povezava s točkama 2.2.5.5.a in 2.2.9.a).

Ukrep zavoda

Zavod je na dan 2. 1. 2022 evidentiral 222 EUR, in sicer 147 EUR kratkoročnih terjatev iz naslova obresti in 75 EUR drugih kratkoročnih terjatev, ter 222 EUR neplačanih prihodkov.

³⁴ Od tega 1.510.776 EUR predujmov zdravstvenim izvajalcem, katerih ustanoviteljica je država, ter 1.913.680 EUR predujmov zdravstvenim izvajalcem, katerih ustanoviteljice so občine.

³⁵ Št. II Pg 1618/2020-32.

³⁶ Dolžnik naj bi dolg poravnal v 5 mesečnih obrokih po 822 EUR, rok zadnjega obroka je bil 10. 11. 2021.

2.2.5.5 Druge kratkoročne terjatve

Tabela 8 Druge kratkoročne terjatve

Druge kratkoročne terjatve	31. 12. 2021 v EUR	31. 12. 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Kratkoročne terjatve do državnih in drugih institucij	1.420.066	1.450.569	98
Druge kratkoročne terjatve in terjatve za vstopni DDV	49.439	68.687	72
Terjatve do zavezancev za prispevke za socialno varnost	344.945.624	338.201.279	102
Skupaj	346.415.129	339.720.535	102

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2021.

Kratkoročne terjatve do državnih in drugih institucij predstavljajo terjatve do zavarovalnic za pavšalne odškodnine v znesku 1.318.370 EUR, terjatve do zavoda za izplačana nadomestila plač zaposlenim zaradi bolezni, nege družinskega člana, spremstva, krvodajalstva v znesku 83.711 EUR, terjatve za preveč plačane davke in prispevke v znesku 16.704 EUR³⁷ in terjatve za invalidnine ZPIZ v znesku 1.281 EUR.

Druge kratkoročne terjatve predstavljajo terjatve za preveč izplačana povračila pravnim osebam (31.070 EUR) in za vračilo stroškov zdravniške specializacije (18.369 EUR), ki jo zavod izkazuje kot sporno.

2.2.5.5.a Zavod ni izkazal terjatve za 75 EUR sodne takse, ki jo mora na podlagi sklenjene sodne poravnave zavodu vrniti družba Leštan & Leštan. Zaradi tega je bilo stanje drugih kratkoročnih terjatev na dan 31. 12. 2021 prenizko za 75 EUR in za enak znesek so bili prenizko izkazani neplačani prihodki, kar ni v skladu z 12. členom ZR (povezava s točkama 2.2.5.4.a in 2.2.9.a).

Terjatve do zavezancev za prispevke za socialno varnost so terjatve do zavezancev za plačilo prispevkov za OZZ, ki so za 2 % oziroma za 6.744.345 EUR večje kot leto poprej. Zavod je večino terjatev (326.889.973 EUR oziroma 94,8 %) evidentiral na podlagi določb Navodila nadzornikom za evidentiranje terjatev javnofinančnih prihodkov, terjatve javnofinančnih prihodkov, posredovane v davčno izvršbo, in odpis terjatev javnofinančnih prihodkov. Za te terjatve je analitično evidenco po posameznem zavezancu vodila FURS. Zavod je v okviru terjatev do zavezancev za prispevke za socialno varnost izkazal še terjatve do zavarovancev iz 11., 12., 13., 14. in 20. točke prvega odstavka 15. člena ZZVZZ (v nadaljevanju: samoplačniki) v znesku 16.406.683 EUR (oziroma 4,7 %) in terjatve do Ministrstva za zdravje v znesku 1.648.968 EUR (oziroma 0,5 %) za plačilo prispevkov za zavarovance iz 21. in 24. točke prvega odstavka 15. člena ZZVZZ (državljanke Republike Slovenije in tujce, ki imajo dovoljenje za stalno prebivanje in jim je priznana pravica do denarne socialne pomoči).

³⁷ Od tega akontacija davka od dohodkov pravnih oseb 15.143 EUR.

S 1. 1. 2021 se je z Zakonom o finančni razbremenitvi občin³⁸ (v nadaljevanju: ZFRO) spremenil plačnik teh prispevkov, ki je po novem Republika Slovenija, do 31. 12. 2020 so bile plačnice občine.

Zapadle terjatve za prispevke za socialno varnost so po evidencah FURS na dan 31. 12. 2021 znašale 88.007.772 EUR, med njimi je 44.943.698 EUR pogojno izterljivih. FURS je zaradi neizterljivosti v letu 2021 odpisala za 11.772.464 EUR terjatev za prispevke za OZZ, od tega 5.338.511 EUR 11.908 fizičnim osebam in 6.433.953 EUR 2.215 pravnim osebam.

Tabela 9 Neplačani prispevki za socialno varnost na dan 31. 12. 2021

Neplačani prispevki	Fizične osebe 31. 12. 2021 v EUR	Pravne osebe 31. 12. 2021 v EUR	Skupaj 31. 12. 2021 v EUR
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)+(3)
Zapadle terjatve	59.522.651	28.485.121	88.007.772
Nezapadle terjatve			238.882.201
Skupaj			326.889.973

Vir: Dogovor o posredovanju podatkov med FURS in ZZS – Poročila za obdobje od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021, št. 0211-10/2022-1 z dne 27. 1. 2022.

FURS je v obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 za 50.754.530 EUR dolga izdala sklepe o davčni izvršbi, na podlagi teh sklepov pa je izterjala 15.266.588 EUR plačil. V letu, na katero se nanaša revizija, je FURS izvedla 439 nadzorov na področju prispevkov za zdravstveno zavarovanje, na podlagi katerih je dodatno odmerila te prispevke v znesku 2.527.361 EUR³⁹.

Zavod je v letu 2019 zaradi sprememb v poslovanju zavoda⁴⁰ v sodelovanju s FURS pričel prenavljati protokole, in sicer sta prenehala veljati protokola 2 in protokol 3, pripravil se je nov protokol 13. V začetku leta 2020 je zavod v sodelovanju s FURS prenovil protokol 4⁴¹. Na novo je bilo s protokolom 10 urejeno področje mednarodne izterjave prispevkov, kjer zavod deluje kot posrednik med FURS in tujimi organi izterjave. V letu 2021 je bil posodobljen protokol 6, ki ureja posredovanje podatkov FURS zavodu o zavezancih, ki ne oddajajo REK obrazcev.

Kljub temu da zneska terjatev za neplačane prispevke, vodenih pri FURS in evidentiranih v poslovnih knjigah zavoda, v reviziji nismo potrjevali, pa opozarjamo, da so terjatve za neplačane prispevke in

³⁸ Uradni list RS, št. 189/20.

³⁹ Poročilo o dodatno odmerjenih prispevkih za obvezno zdravstveno zavarovanje v postopkih davčnega nadzora za obdobje od 1. 7. do 31. 12. 2021, št. 061-60/2022-1 z dne 3. 2. 2022 in Poročilo o dodatno odmerjenih prispevkih za zdravstveno zavarovanje v postopkih davčnega nadzora za obdobje od 1. 1. do 30. 6. 2021, št. 061-71/2021-6 z dne 24. 8. 2021.

⁴⁰ Prenehanje izvajanja funkcije revizorjev zavarovanja s 1. 4. 2019, začetek izvajanja postopkov mednarodnih izvršb in uvedba elektronske izmenjave potrdil o upravičeni zadržanosti od dela. Z letom 2019 je bilo uvedeno redno letno poročanje FURS o izvedenih aktivnostih glede vodenja evidenc in izterjave prispevkov za OZZ na seji upravnega odbora z namenom spremljanja učinkovitosti dela FURS pri izterjavi prispevkov za OZZ.

⁴¹ Podatki se po novem prenašajo dnevno in ne več tedensko, s čimer ima zavod dostop do novejših podatkov o stanju dolga iz neplačanih prispevkov OZZ.

neplačani prispevki precenjeni za tisti del nerazporejenih plačil (od 2.055.563 EUR), kjer je bil pri plačilu naveden napačen sklic, oziroma za tisti del terjatev, ki se niso zapirale s pripadajočimi plačili, ampak šele ob zapadlosti (povezava s točko 2.2.12).

Zavod vodi analitično evidenco o obremenitvah, plačilih in stanju terjatev ali obveznosti za prispevke OZZ za **samoplačnike**. Na dan 31. 12. 2021 je bilo v OZZ kot samoplačniki vključenih 39.208 oseb⁴² oziroma 1.022 oseb manj kot leto poprej. Zavod je 31. 12. 2021 izkazoval za 16.406.683 EUR terjatev za neplačane prispevke OZZ za samoplačnike, med katerimi je 93 % oziroma 15.253.731 EUR zapadlih terjatev. Od vseh zapadlih terjatev je bilo 4 % oziroma 661.253 EUR terjatev pogojno izterljivih. Zadnji dan leta 2021 je bilo v postopku izterjave, ki ga izvaja FURS, za 11.874.167 EUR oziroma 78 % vseh zapadlih terjatev. V letu 2021 je FURS z izvršbami izterjala 1.290.609 EUR. Zavod je konec leta 2021 odpisal 851.214 EUR⁴³ terjatev do samoplačnikov, ki so izpolnjevali pogoje za odpis po ZDavP-2. Zavod je v letu 2021 samoplačnikom izdal 41.267 opominov, 15.462 odločb o neplačanih prispevkih in predal v izvršbo na FURS 14.843 izvršilnih naslovov.

2.2.6 Neplačani odhodki

Tabela 10 Neplačani odhodki

Neplačani odhodki	31. 12. 2021 v EUR	31. 12. 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Tekoči odhodki	4.430.035	4.178.688	106
Tekoči transferi	261.558.215	249.700.652	105
Skupaj	265.988.250	253.879.340	105

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2021.

Neplačani odhodki so odhodki, ki do konca leta 2021 še niso bili poravnani, vendar so že nastali v obračunskem obdobju, za katero se sestavlja bilanca stanja, in so bili konec leta 2021 izkazani v znesku 265.988.250 EUR. V primerjavi z letom poprej je stanje večje za 12.108.910 EUR oziroma 5 %. Največ neplačanih odhodkov (61 %) se nanaša na priznane, a še neplačane programe in storitve zdravstvene dejavnosti.

Neplačani tekoči odhodki v skupnem znesku 4.430.035 EUR so se nanašali na obveznosti do drugih dobaviteljev zavoda, katerih storitve oziroma blago se ne nanaša na zdravstveno dejavnost oziroma katerih storitve in blago niso transferi (1.708.312 EUR), na obveznosti za decembrske plače in druge

⁴² Večina samoplačnikov (38.643 oziroma 99 %) je bila zavarovana po 20. točki prvega odstavka 15. člena ZZVZZ – osebe s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, ki ne izpolnjujejo pogojev za zavarovanje po eni izmed ostalih točk prvega odstavka 15. člena ZZVZZ.

⁴³ Na podlagi 105. člena Zakona o davčnem postopku (v nadaljevanju: ZDavP-2; Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US in 203/20 – ZIUPOP DVE) je zavod odpisal za 457 EUR terjatev, ki niso presegale 1 EUR, in za 850.757 EUR terjatev zaradi drugih razlogov, opredeljenih v ZDavP-2 (absolutno zastaranje terjatev, zaključen osebni stečaj, terjatev umrlega samoplačnika ni presegala 80 EUR).

prejemke zaposlenih na zavodu (2.362.802 EUR) in na obveznosti za preveč plačane prispevke iz naslova prispevkov za OZZ po evidenci zavoda (358.921 EUR).

Neplačani tekoči transferi, ki jih je zavod konec leta 2021 izkazal v znesku 261.558.215 EUR, so se nanašali na:

- bolnišnice, socialnovarstvene zavode, Nacionalni inštitut za javno zdravje (v nadaljevanju: NIJZ), Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano ter nekatere druge izvajalce v znesku 81.406.549 EUR (31 %),
- zdravstvene domove, lekarne in nekatere druge izvajalce v znesku 45.299.707 EUR (17 %),
- zasebne izvajalce zdravstvenih storitev (ambulante, lekarne, dobavitelji medicinsko-tehničnih pripomočkov) v znesku 36.570.385 EUR (14 %),
- denarna povračila v znesku 73.960.824 EUR (28 %),
- neplačane obveznosti do zdravstvenih zavarovalnih institucij drugih držav v skladu z mednarodnimi sporazumi, konvencijami in do tujih zdravstvenih ustanov za zdravljenje naših državljanov v tujini v znesku 24.320.750 EUR (9 %).

2.2.6.a Ugotovili smo, da je zavod neplačane tekoče transfere izkazal prenizko za 5.830 EUR zaradi 2 napak. Neplačani tekoči transferi so bili prenizko izkazani za 5.942 EUR, ker je zavod neplačane tekoče transfere zmanjšal za 5.942 EUR, čeprav je račun zasebnemu izvajalcu že plačal in posledično stanja neplačanih tekočih transferov iz tega naslova ne bi smel izkazovati (povezava s točko 2.2.5.3.a). Med neplačanimi tekočimi transferi je zavod izkazoval tudi znesek 112 EUR, ki se nanaša na povračila stroška zasebnemu izvajalcu zdravstvenih storitev za prostovoljno cepljenje proti sezonski gripi na podlagi 38. člena Zakona o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19. Zasebni izvajalec je sprva izstavil račun v znesku 112 EUR, vendar cepljenj ni izvedel, zato je izstavil dobropis v enaki višini, ki pa ga je zavod evidentiral kot zmanjšanje drugih tekočih domačih transferov. Ker zasebni izvajalec cepljenj ni izvedel, do povračila stroškov ni upravičen in neplačani tekoči transferi iz tega naslova ne morejo nastati, prav tako ne morejo biti zmanjšani drugi tekoči domači transferi. Navedeni dogodki so vplivali na previsoko izkazane druge tekoče domače transfere, posledično sta bila prenizko izkazana splošni sklad za drugo in presežek prihodkov nad odhodki (povezava s točkami 2.2.5.3.a 2.2.11.1.b, 2.3.6.3.a in 2.3.8.a).

Ukrep zavoda

Zavod je 1. 12. 2022 evidentiral dokument št. 1000129680, s katerim je za 112 EUR zmanjšal neplačane tekoče transfere in povečal druge tekoče domače transfere za enak znesek.

2.2.7 Aktivne časovne razmejitve

Tabela 11: Aktivne časovne razmejitve

Aktivne časovne razmejitve	31. 12. 2021 v EUR	31. 12. 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Vrednotnice	845	8.707	10
Vračunani prihodki zaradi podaljšanja proračunskega leta	43.266	54.187	80
Prehodno nezaračunani prihodki za prejete predujme in varščine	39.625	38.693	102
Skupaj	83.736	101.587	82

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2021.

Na dan 31. 12. 2021 je zavod med **aktivnimi časovnimi razmejitvami** izkazal predvsem vnaprej vračunane prihodke zaradi podaljšanja proračunskega leta (43.266 EUR), predujem za vrednotnice (845 EUR) in predujem za pokrivanje stroškov projekta JADECARE⁴⁴, ki je namenjen prenosu dobrih praks integrirane zdravstvene obravnave, osredotočene na pacienta, v slovenski zdravstveni sistem (38.690 EUR).

2.2.8 Kratkoročne obveznosti iz poslovanja

Tabela 12: Kratkoročne obveznosti iz poslovanja

Kratkoročne obveznosti iz poslovanja	31. 12. 2021 v EUR	31. 12. 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine	39.575	38.693	102
Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	2.052.370	2.106.416	97
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	78.790.857	59.900.600	132
Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	74.756.068	71.750.610	104
Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta	161.909.701	163.406.376	99
Skupaj	317.548.571	297.202.695	107

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2021.

⁴⁴ Zavod in NIJZ sta 20. 11. 2020 podpisala Pogodbo o sodelovanju pri izvajanju skupnega ukrepa "Joint Action on Implementation of digitally enabled integrated person-centred care", s kratkim nazivom "JADECARE". Trajanje projekta od 1. 10. 2020 do 1. 10. 2023.

2.2.8.1 Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine

Tabela 13 Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	31. 12. 2021 v EUR	31. 12. 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Kratkoročne obveznosti za prejete predujme	38.690	38.693	100
Kratkoročne obveznosti za prejete varščine	885	0	/
Skupaj	39.575	38.693	102

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2021.

Kratkoročne obveznosti za prejete predujme na dan 31. 12. 2021 so se nanašale na prejeti predujem NIJZ v znesku 38.690 EUR za pokrivanje stroškov projekta JADECARE in na prejeto varščino za najem poslovnega prostora (885 EUR).

2.2.8.2 Kratkoročne obveznosti do zaposlenih

Tabela 14 Kratkoročne obveznosti do zaposlenih

Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	31. 12. 2021 v EUR	31. 12. 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Obveznosti za čiste plače in nadomestila plač	1.225.218	1.251.008	98
Obveznosti za prispevke iz kosmatih plač in drugih prejemkov zaposlenih	431.653	445.469	97
Obveznosti za davke iz plač in drugih prejemkov zaposlenih	261.391	276.168	95
Druge kratkoročne obveznosti do zaposlenih	134.108	133.771	100
Skupaj	2.052.370	2.106.416	97

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2021.

Kratkoročne obveznosti do zaposlenih na dan 31. 12. 2021 se nanašajo na čiste plače in nadomestila plač, prispevke in davke iz plač in drugih prejemkov ter druge obveznosti (prevoz, prehrana, odpravnine, jubilejne nagrade) do zaposlenih za december 2021.

2.2.8.3 Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev

Tabela 15 Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	31. 12. 2021 v EUR	31. 12. 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v državi	54.446.037	33.918.521	161
<i>Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v državi – dejavnost</i>	<i>52.839.173</i>	<i>32.652.530</i>	<i>162</i>
<i>Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v državi – služba</i>	<i>1.606.864</i>	<i>1.265.991</i>	<i>127</i>
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v tujini	24.342.877	25.855.309	94
<i>Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v tujini – dejavnost</i>	<i>24.320.750</i>	<i>25.838.206</i>	<i>94</i>
<i>Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v tujini – služba</i>	<i>22.127</i>	<i>17.103</i>	<i>129</i>
Prenos dela dolgoročnih obveznosti	1.943	126.770	2
Skupaj	78.790.857	59.900.600	132

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2021.

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v državi so se konec leta 2021 nanašale predvsem na obveznosti do zasebnih izvajalcev zdravstvenih storitev, zasebnih lekarn in dobaviteljev medicinsko tehničnih pripomočkov (52.839.173 EUR). V primerjavi z letom poprej so se obveznosti do zasebnih izvajalcev zdravstvenih storitev povečale za 62 % oziroma za 20.186.643 EUR. Od tega so bile največje obveznosti do naslednjih zasebnih izvajalcev zdravstvenih storitev: ZZ Zdravje, Ljubljana (2.181.367 EUR), Estetika Fabjan d.o.o. (1.929.286 EUR), Sanolabor, d.d. (1.679.940 EUR), GroMed d.o.o. (1.566.273 EUR), Ambulanta Košir d.o.o. (1.361.714 EUR), Deos, d.o.o. (1.244.789 EUR), MC Medicor d.d. (1.083.608 EUR) in Zlatka Kralj - zasebna splošna ordinacija (1.007.412 EUR). Zavod je navedene obveznosti poravnal do marca 2022.

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v tujini so se nanašale predvsem na obveznosti zavoda do tujih nosilcev zdravstvenega zavarovanja za stroške zdravstvenih storitev, ki so jih v tujini uveljavljale zavarovane osebe iz Republike Slovenije med stalnim in začasnim bivanjem v drugih državah, od tega največ do Hrvaške (11.240.473 EUR), Nemčije (6.387.540 EUR) in Avstrije (1.922.616 EUR). Zmanjšanje za 6 % se nanaša na toliko manjše dejanske stroške po zakonodaji Evropske unije.

Med kratkoročnimi obveznostmi do dobaviteljev zavod v bilanci stanja na dan 31. 12. 2021 izkazuje tudi del dolgoročnih obveznosti iz poslovanja, ki so zapadle v plačilo v letu 2022, v znesku 1.943 EUR.

2.2.8.4 Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja

Tabela 16 Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja

Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	31. 12. 2021 v EUR	31. 12. 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Kratkoročne obveznosti za dajatve na plače	352.193	362.429	97
Obveznosti za DDV	33.216	83.004	40
Druge (ostale) kratkoročne obveznosti	74.339.786	71.274.325	104
Obveznosti na podlagi odtegljajev od zaposlenih	30.873	30.852	100
Skupaj	74.756.068	71.750.610	104

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2021.

Zavod je na dan 31. 12. 2021 med **drugimi (ostalimi) kratkoročnimi obveznostmi iz poslovanja** izkazoval predvsem obveznosti iz prejetih zahtevkov za denarna povračila (povračilo nadomestil plač zaradi bolezenske odsotnosti nad 30 dni, potnih stroškov in drugih denarnih povračil, nastalih v letu 2021, ki so bila izplačana v letu 2022) v skupnem znesku 73.960.824 EUR oziroma za 4 % več kot leto poprej⁴⁵. V skupnem znesku 358.920 EUR izkazuje obveznosti do samoplačnikov za plačane prispevke za OZZ. Znesek se nanaša na preplačane prispevke za OZZ upokojencev, ki so samoplačniki, dokler ne dobijo končne odločbe o upokojitvi in pokojnine. Takrat ZPIZ zanje plača prispevke za nazaj od dneva uveljavitve pravice do pokojnine, zavod pa do takrat plačane prispevke upokojencem vrne. Obveznosti iz avtorskih pogodb, pogodb o delu, obvezne delovne prakse, občasnega dela upokojencev in iz naslova sejin so znašale 12.561 EUR.

⁴⁵ Obveznosti so odvisne od prejetih zahtevkov pravnih oseb za refundacije in od prejema vlog za neposredni obračun nadomestil. Na roke vlaganja zahtevkov zavod nima vpliva.

2.2.8.5 Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta

Tabela 17 Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta

Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta	31. 12. 2021 v EUR	31. 12. 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Kratkoročne obveznosti do neposrednih uporabnikov proračuna države	13.649	10.220	134
Kratkoročne obveznosti do neposrednih uporabnikov proračuna občine	3.881	4.399	88
Kratkoročne obveznosti do posrednih uporabnikov proračuna države	95.162.659	112.566.174	85
Kratkoročne obveznosti do posrednih uporabnikov proračuna občine	66.729.127	50.825.334	131
Kratkoročne obveznosti do ZPIZ	385	249	155
Skupaj	161.909.701	163.406.376	99

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2021.

Med **kratkoročnimi obveznostmi do posrednih uporabnikov proračuna države** je zavod izkazoval predvsem obveznosti do izvajalcev zdravstvene dejavnosti, katerih ustanoviteljica je država (bolnišnice, socialnovarstveni zavodi, NIJZ, Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano), ki so znašale 95.148.283 EUR. Največje obveznosti so bile izkazane do UKC Ljubljana (22.277.339 EUR), UKC Maribor (9.873.559 EUR), SB Nova Gorica (5.852.356 EUR) in SB Novo mesto (5.318.405 EUR). V primerjavi z letom poprej so se zmanjšale za 15 % oziroma za 17.412.798 EUR.

Kratkoročne obveznosti do posrednih uporabnikov proračuna občine so se nanašale predvsem na obveznosti do izvajalcev zdravstvene dejavnosti, katerih ustanoviteljica je občina (zdravstveni domovi in lekarne), ki so znašale 66.692.201 EUR. Največje obveznosti so bile izkazane do Lekarne Ljubljana (12.764.733 EUR), Lekarn Maribor (4.295.834 EUR), Gorenjskih lekarn (4.075.216 EUR) in Celjskih lekarn (2.842.764 EUR). V primerjavi z letom poprej so se povečale za 31 % oziroma za 15.903.793 EUR.

2.2.9 Neplačani prihodki

Tabela 18 Neplačani prihodki

Neplačani prihodki	31. 12. 2021 v EUR	31. 12. 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Neplačani davčni prihodki	344.945.624	338.201.279	102
Nedavčni prihodki	37.052.236	35.495.578	104
Drugi neplačani prihodki	11.404	12.912	88
Skupaj	382.009.264	373.709.769	102

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2021.

Neplačani prihodki predstavljajo vse še neplačane terjatve zavoda in so bili v primerjavi z letom 2020 višji za 2 % oziroma za 8.299.495 EUR.

2.2.9.a Zavod na dan 31. 12. 2021 med neplačanimi prihodki ni izkazal zneska 222 EUR, ki predstavlja neplačano sodno takso (75 EUR) in zamudne obresti (147 EUR), ki jih mora družba Leštan & Leštan zavodu plačati v skladu s sklenjeno sodno poravnavo. Zato so bili neplačani prihodki konec leta 2021 prenizko izkazani za ta znesek, kar ni v skladu z 12. členom ZR (povezava s točkama 2.2.5.4.a in 2.2.5.5.a).

Opozarjamo, da so bili neplačani prihodki precenjeni za tisti del nerazporejenih plačil (od 2.055.563 EUR), za katera so bile terjatve že izkazane, pa še niso zapadle oziroma je bil pri plačilu naveden napačen sklic (povezava s točko 2.2.5.5).

2.2.10 Pasivne časovne razmejitve

Tabela 19 Pasivne časovne razmejitve

Pasivne časovne razmejitve	31. 12. 2021 v EUR	31. 12. 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Vnaprej vračunani odhodki	845	8.707	10
Prehodno obračunani odhodki za dane predujme	5.580.921	16.054.476	35
Skupaj	5.581.766	16.063.183	35

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2021.

Pasivne časovne razmejitve so se nanašale na prehodno obračunane odhodke za dane predujme domačim (4.955.221 EUR) in tujim (554.367 EUR) izvajalcem zdravstvenih storitev, predujme za službo zavoda (21.976 EUR), predujme za denarne dajatve (49.357 EUR) in vnaprej vračunane odhodke (845 EUR) za vrednotnice.

Od vseh pasivnih časovnih razmejitev se jih 4.955.221 EUR nanaša na v letu 2021 plačane avanse izvajalcem zdravstvenih storitev, ki niso bili poračunani s končnim obračunom za leto 2021 (povezava s točkama 2.2.5.2 in 2.2.5.3).

2.2.11 Lastni viri in dolgoročne obveznosti

Tabela 20 Lastni viri in dolgoročne obveznosti

Lastni viri in dolgoročne obveznosti	31. 12. 2021 v EUR	31. 12. 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Lastni viri	213.403.212	54.365.807	393
<i>Splošni sklad</i>	<i>173.226.354</i>	<i>54.295.943</i>	<i>319</i>
<i>Rezervni sklad</i>	<i>40.086.050</i>	<i>0</i>	<i>/</i>
<i>Dolgoročne pasivne časovne razmejitev</i>	<i>90.808</i>	<i>69.864</i>	<i>130</i>
<i>Dolgoročne obveznosti</i>	<i>5.444</i>	<i>7.387</i>	<i>74</i>
<i>Dolgoročne obveznosti iz poslovanja</i>	<i>7.387</i>	<i>134.157</i>	<i>6</i>
<i>Prenos na kratkoročni del</i>	<i>(1.943)</i>	<i>(126.770)</i>	<i>/</i>
Skupaj	213.408.656	54.373.194	392

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2021.

2.2.11.1 Splošni sklad

Tabela 21 Splošni sklad

Splošni sklad	31. 12. 2021 v EUR	31. 12. 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Splošni sklad za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva	19.182.773	20.643.188	93
Splošni sklad za finančne naložbe	11.132	11.132	100
Splošni sklad za drugo	154.032.449	33.641.623	458
Skupaj	173.226.354	54.295.943	319

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2021.

Splošni sklad izkazuje lastne vire sredstev. Na dan 31. 12. 2021 je zavod izkazoval splošni sklad v znesku 173.226.354 EUR, kar je za 219 % oziroma 118.930.411 EUR več kot leto poprej. Povečanje splošnega sklada je predvsem posledica v letu 2021 evidentiranega presežka prihodkov nad odhodki v znesku 120.258.151 EUR.

Splošni sklad za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva je enak neodpisani oziroma sedanji vrednosti neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev. V letu 2021 se je zmanjšal za 1.460.415 EUR, kar je enako zmanjšanju sedanje oziroma neodpisane vrednosti sredstev zavoda.

2.2.11.1.a Zavod je za zemljišče v obdobju 2002–2021 obračunal amortizacijo v znesku 4.796 EUR, čeprav se v skladu z 2. členom pravilnika o načinu in stopnjah odpisa popravek vrednosti pri zemljiščih ne pojavlja. Zaradi tega je bil splošni sklad za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva konec leta 2021 prenizko izkazan za 4.796 EUR (povezava s točko 2.2.1.a).

Splošni sklad za finančne naložbe je enak stanju dolgoročnih naložb v vrednostne papirje in druge poslovne deleže drugih poslovnih subjektov.

Splošni sklad za drugo se je v primerjavi s preteklim letom povečal za 120.390.826 EUR oziroma za 358 %, kar je predvsem posledica presežka prihodkov nad odhodki v letu 2021 v znesku 120.258.151 EUR.

2.2.11.1.b Splošni sklad za drugo je bil konec leta 2021 prenizko izkazan za 4.958 EUR zaradi previsoko izkazanih drugih tekočih domačih transferov (povezava s točkami 2.2.5.3.a, 2.2.6.a, 2.3.6.3.a in 2.3.8.a).

2.2.11.2 Rezervni sklad

Zavod v skladu s 60. členom statuta za oblikovanje rezervnega sklada namenja 25 % presežka prihodkov nad odhodki, zmanjšane za neporabljene načrtovane izdatke, prenesene v realizacijo v naslednje obračunsko obdobje. Sredstva rezervnega sklada se uporabijo za pokrivanje nepredvidenih in povečanih izdatkov zaradi epidemij, elementarnih nesreč, pokritja primanjkljaja ali drugih rizikov v skladu z zakonom. Po sklepu skupščine zavoda z dne 20. 10. 2021 se je rezervni sklad v letu 2021 skladno s 60. členom statuta povečal za 40.086.050 EUR, medtem ko leto prej zaradi negativnega rezultata ni bil oblikovan.

2.2.11.3 Dolgoročne pasivne časovne razmejitve

Zavod na dan 31. 12. 2021 izkazuje stanje **dolgoročno razmejenih prihodkov** v znesku 90.808 EUR, ki je enako stanju vplačil v rezervni sklad in drugih dolgoročnih terjatev iz poslovanja.

2.2.11.4 Druge dolgoročne obveznosti

Tabela 22 Druge dolgoročne obveznosti

Druge dolgoročne obveznosti	31. 12. 2021 v EUR	31. 12. 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Dolgoročne obveznosti iz poslovanja	7.387	134.157	6
Prenos na kratkoročni del	(1.943)	(126.770)	2
Skupaj	5.444	7.387	74

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2021.

Druge dolgoročne obveznosti na dan 31. 12. 2021 predstavljajo investicijska vlaganja drugih v poslovni objekt zavoda v znesku 7.387 EUR (od tega je prenos na kratkoročni del 1.943 EUR).

2.2.12 Izvenbilančna evidenca

Tabela 23 Izvenbilančna evidenca

Izvenbilančna evidenca	31. 12. 2021 v EUR	31. 12. 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Regresni zahtevki	10.315.663	8.833.913	117
Nerazporejeni prispevki	2.055.563	3.121.783	66
Prejete garancije in druga zavarovanja	3.548.067	3.595.287	99
Sporne terjatve v sodnih postopkih	367.143	367.143	100
Mednarodna izterjava prispevkov	5.103.010	3.727.891	137
Odpisane terjatve	2.849	3.104	92
Skupaj	21.392.295	19.649.121	109

Vir: bruto bilanca zavoda za leto 2021.

Zavod je na dan 31. 12. 2021 na aktivnih in pasivnih kontih **izvenbilančne evidence** izkazal za 9 % oziroma za 1.743.174 EUR večje stanje kot leto poprej. Razlog za razliko so predvsem za 1.481.750 EUR višji regresni zahtevki, za 1.375.119 EUR višje terjatve za mednarodno izterjavo prispevkov ter za 1.066.220 EUR nižje terjatve za nerazporejene prispevke.

Zavod ima na podlagi določb 86. do 92. člena ZZVZZ pravico, da od zavarovalnic ter fizičnih in pravnih oseb zahteva povračilo škode za nastale stroške za zdravstvene in druge storitve ter zneske denarnih nadomestil in drugih dajatev, ki jih plačuje. Zavod evidenco terjatev za regresne zahtevke o povračilu škode v skladu s 34. členom Pravilnika o računovodstvu⁴⁶ vodi v izvenbilančni evidenci. Knjigovodske listine se na podlagi tretjega odstavka 35. člena Pravilnika o računovodstvu evidentirajo v skladu s Standardi in usmeritvami za knjiženje najpogostejših poslovnih dogodkov zavoda, ki so del tega pravilnika. Zavod v izvenbilančni evidenci terjatev za regresne zahtevke v skladu s standardi in usmeritvami za knjiženje vzpostavi na podlagi vloženega zahtevka za povračilo škode.

2.2.12.a Zavod je 10. 11. 2021 v izvenbilančni evidenci izkazal 25.484 EUR, ki se nanašajo na zahtevek za povračilo škode⁴⁷. 15. 11. 2021 je zavod evidentiral drug zahtevek z isto številko in za 1.848 EUR nižjim zneskom (23.636 EUR)⁴⁸. Zavod nobenega od obeh zahtevkov do konca leta 2021 ni posredoval dolžniku (delodajalcu zavarovane osebe). Zavod terjatve za regresni zahtevek, ki jo je 10. 11. 2021 izkazal v izvenbilančni evidenci v znesku 25.484 EUR, ni vzpostavil v skladu s Pravilnikom o računovodstvu, to je na podlagi vloženega zahtevka za povračilo škode, saj zahtevka pred izkazovanjem v izvenbilančni evidenci ni posredoval dolžniku. Zato so bili aktivni in pasivni konti izvenbilančne evidence konec leta 2021 previsoko izkazani za 25.484 EUR.

⁴⁶ Št. 0071-6/2017-DI/1 z dne 1. 12. 2017.

⁴⁷ Št. 7111-14/2019-CE/31 z dne 10. 11. 2021.

⁴⁸ Izvzem stroškov iz zahtevka, ki niso bili posledica poškodbe pri delu zavarovane osebe.

Ukrep zavoda

Zavod je v razširitvi zahtevka in prvi pripravljalni vlogi tožeče stranke št. 7111-14/2019-CE/43, ki jo je posredoval na Okrožno sodišče v Celju dne 1. 6. 2022, upošteval znesek 23.636 EUR (po zahtevku št. 7111-14/2019-CE/31) ter novoupoštevani znesek 5.253 EUR (po zahtevku št. 7111-14/2019-CE/34). Zavod je zaradi za 1.848 EUR nižjih stroškov v letu 2022 izvedel 2 popravka v izvenbilančni evidenci, in sicer dne 28. 2. 2022 v znesku 1.643 EUR in dne 1. 3. 2022 v znesku 205 EUR, ter izkazal regresni zahtevek v znesku 23.636 EUR, kot izhaja iz vloženega zahtevka v letu 2022.

Zneskov **nerazporejenih plačil dajatev** nismo potrjevali, kljub temu pa opozarjamo, da so bile potencialne obveznosti v izvenbilančni evidenci precenjene za največ 2.055.563 EUR (povezava s točko 2.2.5.5).

Terjatve iz naslova mednarodne izterjave prispevkov se nanašajo na terjatve in obveznosti do fizičnih oseb za neplačan prispevek za zdravstveno zavarovanje. Zavod je iz naslova mednarodne izterjave prispevkov na dan 31. 12 2021 izkazal 5.103.010 EUR, in sicer iz naslova mednarodne izterjave prispevkov – terjatev 4.478.623 EUR in iz naslova mednarodne izterjave prispevkov – obveznosti 624.387 EUR. Postopek mednarodne izterjave prispevkov se vrši med 3 deležniki, in sicer zavodom, FURS in nosilcem socialne varnosti v tujini.

V Republiki Sloveniji je FURS pristojna za pripravo predlogov za uvedbo mednarodne izterjave prispevkov v drugih državah članicah Evropske unije v skladu z Uredbo (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti in Uredbo (ES) št. 987/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe (ES) št. 883/2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti kot tudi nacionalno zakonodajo (ZDavP-2), ki določa izvršilne naslove in postopke izterjave v Republiki Sloveniji kot državi prosilki.⁴⁹

⁴⁹ Zavod je kot nosilec socialne varnosti pristojen za pošiljanje predlogov za uvedbo mednarodne izterjave neplačanih obveznih prispevkov za socialno varnost za davčnega zavezanca v tujino. Predlog, ki ga izda FURS in pošlje zavodu (nosilec primera), zavod posreduje v izterjavo tujim nosilcem socialne varnosti (nasprotni udeleženec). Ko tuji nosilec socialne varnosti zadevo zaključi, je zavod dolžan o zaključku postopka obvestiti FURS. Če so plačila izvedena direktno na poslovni račun zavoda, jih mora zavod prenakazati na poslovni račun FURS.

2.3 Izkaz prihodkov in odhodkov

Tabela 24 Skrajšan izkaz prihodkov in odhodkov

Postavka	Leto 2021 v EUR	Leto 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)x100
PRIHODKI	3.638.538.658	3.255.636.074	112
Tekoči prihodki	2.920.676.540	2.659.030.366	110
<i>Davčni prihodki</i>	<i>2.809.162.248</i>	<i>2.580.908.277</i>	<i>109</i>
<i>Nedavčni prihodki</i>	<i>111.514.292</i>	<i>78.122.089</i>	<i>143</i>
Kapitalski prihodki	496.015	120.463	412
Transforni prihodki	717.349.576	596.184.943	120
Prejeta sredstva iz Evropske unije	16.527	300.302	6
ODHODKI	3.518.280.507	3.342.637.406	105
Tekoči odhodki	86.088.011	43.963.023	196
Tekoči transferi	3.427.368.314	3.293.235.462	104
Investicijski odhodki	4.824.182	5.438.921	89
Presežek prihodkov nad odhodki	120.258.151		
Presežek odhodkov nad prihodki		(87.001.332)	

Vir: izkaz prihodkov in odhodkov zavoda od 1. 1. do 31. 12. 2021.

Med celotnimi prihodki in celotnimi odhodki zavoda predstavljajo največji delež tekoči prihodki (80 % celotnih prihodkov) in tekoči transferi (97 % celotnih odhodkov). Prihodki od plačanih prispevkov za OZZ, ki so po ekonomski klasifikaciji razvrščeni v davčne in transferne prihodke, so v letu 2021 znašali 3.328.976.550 EUR (91 % celotnih prihodkov).

Celotni prihodki zavoda so bili v letu 2021 za 12 % oziroma za 382.902.584 EUR večji v primerjavi z letom poprej predvsem zaradi večjih prihodkov od prispevkov za 228.253.971 EUR in transference prihodkov za 121.164.633 EUR.

2.3.1 Tekoči prihodki

Davčni prihodki

Tabela 25 Davčni prihodki

Davčni prihodki	Leto 2021 v EUR	Leto 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Prispevki zaposlenih	1.223.249.629	1.122.844.131	109
Prispevki delodajalcev	1.371.264.452	1.254.334.964	109
Prispevki samozaposlenih	143.406.226	132.400.353	108
Ostali prispevki za socialno varnost	72.279.226	71.306.102	101
Drugi davki in prispevki	(1.037.285)	22.727	/
Skupaj	2.809.162.248	2.580.908.277	109

Vir: bruto bilanci zavoda za leti 2021 in 2020.

Davčni prihodki, ki predstavljajo 77 % celotnih prihodkov, so se v primerjavi z letom 2020 povečali za 228.253.971 EUR oziroma za 9 %. Sestavljajo jih plačani prispevki za zdravstveno zavarovanje zaposlenih, delodajalcev, samozaposlenih, ostali prispevki za socialno varnost (plačane zamudne obresti iz zamude plačila prispevkov, prispevki samoplačnikov in prispevki delojemalcev od raznih nadomestil) ter drugi davki in prispevki. Največji del predstavljajo prispevki delodajalcev (1.371.264.452 EUR) in prispevki zaposlenih (1.223.249.629 EUR).

Zavod na kontu podskupine 706 – Drugi davki in prispevki izkazuje nerazporejene prispevke za OZZ, ki nastanejo in se kot takšni evidentirajo, ker FURS ob prejemu plačila posameznih terjatev še nima evidentiranih ali pa zapira terjatve do davčnih zavezancev šele ob zapadlosti, čeprav je bilo plačilo že izvršeno, ali davčni zavezanci v plačilnih nalogih navedejo napačne sklice ali ne navedejo davčnih števil. Na podlagi dnevniških izpiskov Uprave Republike Slovenije za javna plačila o prometu in stanju na podračunu in poročil o členitvi vplačanih dajatev je zavod v letu 2021 evidentiral prerazporeditve oziroma preknjižbe s konta podskupine 706 – Drugi davki in prispevki na ustrezne konte prihodkov. Konec leta 2021 je zavod izkazoval negativni znesek nerazporejenih prispevkov (1.037.285 EUR), kar je posledica popravkov, ki jih je bilo več kot novonastalih nerazporejenih prispevkov zdravstvenega zavarovanja. Zavod v obrazcu izkaza prihodkov in odhodkov drugih uporabnikov v podskupini kontov 706 – Drugi davki ne more izkazati negativnega zneska, zato je zmanjšal prihodek od prispevkov na kontih podskupine 701 za enak znesek, kot da bi se ves negativni znesek nerazporejenih prispevkov nanašal na prispevke delodajalcev.

Nedavčni prihodki**Tabela 26** Nedavčni prihodki

Nedavčni prihodki	Leto 2021 v EUR	Leto 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja	386.939	276.260	140
Upravne takse in pristojbine	120.425	360.500	33
Denarne kazni	255.630	195.335	131
Prihodki od prodaje blaga in storitev	2.397.277	2.393.056	100
Drugi nedavčni prihodki	108.354.021	74.896.938	145
Skupaj	111.514.292	78.122.089	143

Vir: bruto bilanci zavoda za leti 2021 in 2020.

Udeležbo na dobičku in dohodke od premoženja predstavljajo prihodki od premoženja v znesku 376.583 EUR in prihodki od obresti v znesku 10.356 EUR. V primerjavi z letom poprej so se povečali za 40 % predvsem zaradi za 109.109 EUR višjih prihodkov od najemnin za poslovne prostore. Prihodke od premoženja sestavljajo pretežno najemnine za poslovne prostore (322.214 EUR) in stanovanja (39.179 EUR). Zavod višje prihodke od najemnin za poslovne prostore izkazuje predvsem zaradi prejetega poročila najemnine za nazaj⁵⁰ od ZD Maribor (73.003 EUR) in od za 135 %višje najemnine od 1. 8. 2021⁵¹.

Prihodke iz upravnih taks in pristojbin predstavljajo pristojbine, ki jih zavod obračunava na podlagi ZZVZZ, Pravilnika o razvrščanju zdravil na listo⁵² ter Pravilnika o razvrščanju živil za posebne zdravstvene namene na listo⁵³. Zavod vodi evidenco o zdravilih, ki so razvrščena na listo zdravil, in o najvišji priznani vrednosti za razvrščena medsebojno zamenljiva zdravila ter obračunava pristojbino predlagateljem za stroške postopkov razvrščanja v evidenco. Prihodki so se v primerjavi z letom poprej zmanjšali za 240.075 EUR.

Prihodki od denarnih kazni predstavljajo prihodke od zaračunanih pogodbenih kazni izvajalcem zdravstvenih storitev zaradi ugotovljenih nepravilnosti v finančno-medicinskih nadzorih. Zavod poleg nadzora nad uresničevanjem pravic zavarovanih oseb opravlja nadzore nad evidencami in obračunavanjem opravljenih zdravstvenih storitev ter nad izvajanjem sklenjenih pogodb z izvajalci. Če zavod ugotovi kršitev pogodbene obveznosti, naloži izvajalcu povrnitev škode. Zavod je v letu 2021 izvedel 336 nadzorov. V primerjavi z letom poprej so prihodki od denarnih kazni višji za 60.295 EUR.

⁵⁰ Za obdobje od 1. 7. 2018 do 31. 7. 2021.

⁵¹ Dvig mesečne najemnine s 1. 8. 2021, ki je temeljila na cenitvi sodnega cenilca nepremičnin, z 2.933,14 EUR na 6.892,02 EUR. Zavod je maja 2022 nepremičninski kompleks Zagrebška cesta 84a, Maribor prodal Mestni občini Maribor.

⁵² Uradni list RS, št. 35/13.

⁵³ Uradni list RS, št. 110/10 in 4/20.

Prihodke od prodaje blaga in storitev je zavod pridobil z opravljanjem storitev za druge. Največji delež predstavljajo prihodki od opravljanja storitev za zavarovalnice, ki izvajajo dopolnilno zdravstveno zavarovanje – predvsem uporabna za sistem on-line (64 %) in storitev vodenja matične evidence za ZPIZ (27 %). V primerjavi z letom poprej so prihodki od prodaje blaga in storitev višji za 4.221 EUR.

Drugi nedavčni prihodki zavoda v letu 2021 predstavljajo prihodke od regresnih zahtevkov (22.455.206 EUR) – od tega je bilo za 20.724.930 EUR plačil zavarovalnic na podlagi Zakona o obveznih zavarovanjih v prometu⁵⁴ ter za 1.730.276 EUR ostalih regresnih zahtevkov. V to skupino prihodkov sodijo še prejeta sredstva farmacevtskih družb na podlagi dogovorov o ceni in povračilu stroškov za zdravila (59.452.909 EUR) ter prihodki od opravljenih zdravstvenih storitev tujim osebam v Sloveniji (25.611.203 EUR). V letu 2021 je bilo na podlagi mednarodnega zdravstvenega zavarovanja največ sredstev nakazanih iz Avstrije (10.106.765 EUR), Nemčije (6.459.082 EUR), Italije (3.543.422 EUR) in Hrvaške (2.800.316 EUR). Drugi nedavčni prihodki so bili za 33.457.083 EUR večji kot leto poprej predvsem zaradi za 31.352.063 EUR večjih plačil na podlagi v letu 2020 na novo sklenjenih dogovorov o cenah zdravil, spremenjenih pogojev financiranja (višji popusti zaradi višje porabe) in višjih povračil stroškov za zdravila (zaradi nižje dogovorjenih cen).

2.3.2 Kapitalski prihodki

Tabela 27 Kapitalski prihodki

Kapitalski prihodki	Leto 2021 v EUR	Leto 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Prihodki od prodaje zgradb in prostorov	464.000	0	/
Prihodki od prodaje prevoznih sredstev	22.897	4.150	552
Prihodki od prodaje opreme, drugih osnovnih sredstev	9.118	116.313	8
Skupaj	496.015	120.463	412

Vir: bruto bilanci zavoda za leti 2021 in 2020.

Kapitalski prihodki so se glede na preteklo leto povečali za 312 % oziroma za 375.552 EUR predvsem zaradi prodaje 5 stanovanj (po 1 v Kranju in na Ptuj ter 3 v Mariboru), prodaje počitniške enote v Čatežu ter prodaje 8 vozil.

⁵⁴ Uradni list RS, št. 93/07 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 33/16 – PZ-F in 41/17 – PZ-G.

2.3.3 Transforni prihodki

Tabela 28 Transforni prihodki

Transforni prihodki	Leto 2021 v EUR	Leto 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Prejeta sredstva iz državnega proračuna	251.582.319	132.797.445	189
Prejeta sredstva iz občinskih proračunov	2.008.852	19.603.872	10
Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja	463.758.405	443.745.936	105
Prejeta sredstva iz državnega proračuna – iz sredstev drugih evropskih institucij	0	37.690	/
Skupaj	717.349.576	596.184.943	120

Vir: bruto bilanci zavoda za leti 2021 in 2020.

Transferne prihodke predstavljajo prispevki za OZZ za upokojence, invalide, brezposelne in druge zavarovane osebe, ki jih vplačujejo državni proračun, občine in skladi socialnega zavarovanja, ter druga prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo. Med slednjimi so bila v letu 2021 največja sredstva za financiranje nadomestil med začasno zadržanostjo od dela zaradi bolezni covid-19 in tistih stroškov, ki so izvajalcem zdravstvene dejavnosti, ki opravljajo zdravstveno dejavnost v mreži javne zdravstvene službe, nastali zaradi obvladovanja nalezljive bolezni covid-19 (178.843.303 EUR). Največ sredstev iz naslova prispevkov za zdravstveno zavarovanje so v letu 2021 nakazali: ZPIZ 462.164.704 EUR, državni proračun 44.119.634 EUR⁵⁵, občine 2.008.852 EUR⁵⁶ in Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje 9.927.410 EUR.

2.3.3.a Zavod je v letu 2021, potem ko je za leto 2020 napačno knjižil posel za tuj račun, napako odpravil⁵⁷ tako, da je evidentiral transforni prihodek v znesku 54.484 EUR v letu 2021⁵⁸. Zato so bili v letu 2021 za 54.484 EUR previsoko izkazani prihodki (transforni prihodki) in previsoko izkazan presežek prihodkov nad odhodki (povezava s točko 2.3.8.a).

⁵⁵ Od tega so največji prispevki delodajalcev za zdravstveno zavarovanje od starševskih nadomestil (20.199.473 EUR), refundacije založenih sredstev za socialno ogrožene (18.370.940 EUR) in prispevki delodajalcev za zdravstveno zavarovanje zapornikov (3.414.251 EUR).

⁵⁶ Prejetih sredstev od občin je bilo v letu 2021 za 17.595.020 EUR manj kot leto poprej zaradi z ZFRO s 1. 1. 2021 spremenjenega zavezanca za plačilo teh prispevkov, ko je obveznost plačila prevzela država.

⁵⁷ Popravki z dne 29. 1. 2021 (9.857 EUR), 19. 3. 2021 (46.550 EUR) in 26. 3. 2021 (storno zneska 1.923 EUR).

⁵⁸ Revizijsko poročilo o računovodskih izkazih in pravilnosti poslovanja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za leto 2020, št. 323-2/2021/36 z dne 30. 11. 2022, [URL: <https://www.rs-rs.si/revizije-in-revidiranje/arhiv-revizij/revizija/racunovodski-izkazi-in-pravilnost-poslovanja-zavoda-za-zdravstveno-zavarovanje-slovenije-v-letu-2020/>], 1. 12. 2022

2.3.4 Prejeta sredstva iz Evropske unije

Zavod je v letu 2021 izkazal prejeta sredstva iz Evropske unije v znesku 16.527 EUR, ki se nanašajo na končni obračun stroškov projekta Povezovanje slovenskih e-storitev z nacionalnim vozliščem eIDAS – SI-PASS 2.0.

2.3.5 Tekoči odhodki

Tabela 29 Tekoči odhodki

Tekoči odhodki	Leto 2021 v EUR	Leto 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Plače in drugi izdatki zaposlenim	25.058.819	24.104.945	104
Prispevki delodajalcev za socialno varnost	3.964.863	3.850.167	103
Izdatki za blago in storitve	16.950.183	15.995.375	106
Plačila domačih obresti	28.096	12.536	224
Rezerve	40.086.050	0	/
Skupaj	86.088.011	43.963.023	196

Vir: bruto bilanci zavoda za leti 2021 in 2020.

Med tekočimi odhodki zavod evidentira odhodke za delo službe zavoda. Tekoči odhodki so se v primerjavi z letom poprej povečali za 42.124.988 EUR oziroma 96 % predvsem zaradi oblikovanih rezerv.

2.3.5.1 Plače in drugi izdatki zaposlenim

Plače in drugi izdatki zaposlenim so skupaj s prispevki delodajalca za socialno varnost v letu 2021 znašali 29.023.682 EUR in predstavljajo 34 % tekočih odhodkov oziroma 0,8 % celotnih odhodkov zavoda.

Tabela 30 Plače in drugi izdatki zaposlenim

Plače in drugi izdatki zaposlenim	Leto 2021 v EUR	Leto 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Plače in dodatki	21.658.115	21.504.967	101
Regres za letni dopust	914.852	818.787	112
Povračila in nadomestila	1.191.609	1.124.571	106
Sredstva za delovno uspešnost	984.859	451.798	218
Sredstva za nadurno delo	44.810	67.065	67
Drugi izdatki zaposlenim	264.574	137.757	192
Skupaj	25.058.819	24.104.945	104

Vir: bruto bilanci zavoda za leti 2021 in 2020.

Izdatki za plače in drugi izdatki zaposlenim so bili v letu 2021 za 4 % višji kot leta 2020, predvsem zaradi višjega izplačila sredstev za redno delovno uspešnost ter sredstev za delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela (na podlagi Zakona o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2020 in 2021 ter izredni uskladitvi pokojnin⁵⁹ se od 30. 6. 2020 ponovno izplačuje redna delovna uspešnost, za izplačilo delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela pa ni več omejitev prihrankov, določenih v 22.d členu Zakona o sistemu plač v javnem sektorju⁶⁰ (v nadaljevanju: ZSPJS), in dodatka za delo v rizičnih razmerah.

Tabela 31 Drugi izdatki zaposlenim

Drugi izdatki zaposlenim	Leto 2021 v EUR	Leto 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Jubilejne nagrade	35.520	28.356	125
Odpravnine	166.839	79.744	209
Solidarnostne pomoči	2.657	3.465	77
Drugi izdatki zaposlenim	59.558	26.192	227
Skupaj	264.574	137.757	192

Vir: bruto bilanci zavoda za leti 2021 in 2020.

Zavod je v letu 2021 za druge izdatke zaposlenim porabil 92 % več kot v predhodnem letu predvsem zaradi povečanja števila upravičencev do izplačila odpravnin in višjih nadomestil za uporabo lastnih sredstev.

Zavod je v letu 2021 izplačal odpravnine zaradi upokojitve 21 prejemnikom (9 več kot leto prej), jubilejne nagrade 71 prejemnikom (13 več kot leto prej) in solidarnostne pomoči 5 prejemnikom (enako kot leto prej).

⁵⁹ Uradni list RS, št. 75/19 in 139/20.

⁶⁰ Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 23/17 – ZDOdv, 67/17, 84/18 in 204/21.

2.3.5.2 Prispevki delodajalcev za socialno varnost

Tabela 32 Prispevki delodajalcev za socialno varnost

Prispevki delodajalcev za socialno varnost	Leto 2021 v EUR	Leto 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	1.922.960	1.874.936	103
Prispevek za zdravstveno zavarovanje	1.617.016	1.565.590	103
Prispevek za zaposlovanje	13.430	13.045	103
Prispevek za starševsko varstvo	22.805	22.083	103
Dodatno pokojninsko zavarovanje	388.652	374.513	104
Skupaj	3.964.863	3.850.167	103

Vir: bruto bilanci zavoda za leti 2021 in 2020.

Izdatki za prispevke delodajalcev za socialno varnost so se povečali v primerjavi z letom poprej zaradi povečanja plač in drugih izdatkov zaposlenim.

2.3.5.3 Izdatki za blago in storitve

Tabela 33 Izdatki za blago in storitve

Izdatki za blago in storitve	Leto 2021 v EUR	Leto 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Pisarniški in splošni material ter storitve	4.622.900	3.436.137	135
Posebni material in storitve	172.771	33.423	517
Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	3.526.633	3.228.153	109
Prevozni stroški in storitve	113.930	125.230	91
Izdatki za službena potovanja	32.020	21.625	148
Tekoče vzdrževanje	3.138.891	3.975.635	79
Najemnine in zakupnine	3.053.466	3.011.316	101
Kazni in odškodnine	1.328	1.368	97
Drugi operativni odhodki	2.288.244	2.162.488	106
Skupaj	16.950.183	15.995.375	106

Vir: bruto bilanci zavoda za leti 2021 in 2020.

Izdatki za blago in storitve so v primerjavi z letom poprej večji za 954.808 EUR oziroma 6 %. Največji del izdatkov so predstavljali izdatki za **pisarniški in splošni material ter storitve**, ki so se v primerjavi z letom poprej povečali za 1.186.763 EUR oziroma 35 % predvsem zaradi večjih stroškov računalniških storitev (1.663.917 EUR), nabave drugega splošnega materiala in storitev (1.196.780 EUR), večjih izdatkov za računovodske, revizorske in svetovalne storitve (244.061 EUR), za pisarniški material in storitve (281.552 EUR) ter za čistilni material in storitve (710.109 EUR). V primerjavi z letom poprej so se izdatki za računalniške storitve povečali za 101 %, za računovodske,

revizorske in svetovalne storitve za 49 %, za nabavo drugega splošnega materiala in storitev za 25 %, za pisarniški material in storitve za 13 % ter za čistilni material in storitve za 4 %.

V izdatkih za **energijo, vodo, komunalne storitve in komunikacije** so v letu 2021 največji delež predstavljali izdatki za poštino in kurirske storitve (2.796.090 EUR), poraba kuriva in stroški ogrevanja (322.593 EUR), izdatki za električno energijo (266.960 EUR) ter izdatki za vodo in komunalne storitve (83.222 EUR). Izdatki za poštino in kurirske storitve so se povečali za 11 %, za porabo kuriva in stroške ogrevanja za 3 %, za električno energijo za 3 % ter za vodo in komunalne storitve za 1 %.

V izdatkih za **tekoče vzdrževanje** so v letu 2021 največji delež predstavljali izdatki za tekoče vzdrževanje licenčne programske opreme v znesku 2.092.617 EUR, ki so se povečali za 13 %, najbolj pa so se povečali izdatki za tekoče vzdrževanje drugih objektov, in sicer za 2.417 EUR oziroma 442 %.

Izdatki za **najemnine in zakupnine** v znesku 3.053.466 EUR se nanašajo predvsem na najem strojne in programske računalniške opreme (2.568.791 EUR), najem poslovnih objektov, garaž in drugih objektov (205.523 EUR), najem komunikacijske opreme in podatkovnih vodov (154.703 EUR) ter na nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča (98.468 EUR). V primerjavi z letom poprej se izdatki za poslovne najemnine in zakupnine niso pomembno povečali.

Drugi operativni odhodki so v letu 2021 predstavljali 13 % izdatkov za blago in storitve, od katerih se jih je največ nanašalo na plačila po podjemnih pogodbah in davke na določene prejemke (1.107.034 EUR), sodne stroške, storitve odvetnikov in notarjev z zamudnimi obrestmi (569.288 EUR), stroške konferenc, seminarjev, simpozijev in izobraževanja zaposlenih (209.430 EUR), izplačila za delo prek študentskega servisa (117.025 EUR) ter druge (ostale) operativne odhodke (112.283 EUR). V primerjavi z letom poprej so se ti izdatki povečali za skupno 6 %.

V letu 2021 so se **izdatki za posebni material in storitve** povečali za 139.348 EUR oziroma 417 % zaradi večjih stroškov, povezanih z epidemijo. Zavod je za zdravila, ortopedske pripomočke in sanitetni material namenil 61.293 EUR, za zdravniške preglede zaposlenih in drugih upravičencev 34.213 EUR, za drug posebni material in storitve 72.825 EUR, preostanek izdatkov v znesku 4.440 EUR pa so predstavljali izdatki za geodetske storitve, parcelacije, cenitve in druge storitve.

2.3.6 Tekoči transferi

Tabela 34 Tekoči transferi

Tekoči transferi	Leto 2021 v EUR	Leto 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Transferi posameznikom in gospodinjstvom	506.777.222	453.003.175	112
Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	29.174	71.247	41
Drugi tekoči domači transferi	2.881.030.867	2.800.226.599	103
Tekoči transferi v tujino	39.531.051	39.934.441	99
Skupaj	3.427.368.314	3.293.235.462	104

Vir: bruto bilanci zavoda za leti 2020 in 2021.

2.3.6.1 Transferi posameznikom in gospodinjstvom

Tabela 35 Transferi posameznikom in gospodinjstvom

Transferi posameznikom in gospodinjstvom	Leto 2021 v EUR	Leto 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Boleznine	493.757.099	440.226.035	112
Drugi transferi posameznikom in gospodinjstvom	13.020.123	12.777.140	102
Skupaj	506.777.222	453.003.175	112

Vir: bruto bilanci zavoda za leti 2020 in 2021.

Transferi posameznikom in gospodinjstvom so v letu 2021 predstavljali 15 % tekočih transferov zavoda. Večji del teh transferov v znesku 277.810.354 EUR (55 %) se nanaša na nadomestila plač zaradi bolezni nad 30 dni, ki so za 7 % (oziroma za 22.192.124 EUR) nižja kot leto poprej. Drugi največji del transferov posameznikom in gospodinjstvom se nanaša na nadomestilo plač zaradi izolacije v znesku 97.549.559 EUR (19 %) in se je glede na leto poprej povečal za 89.062.336 EUR. V letu 2021 so se v primerjavi z letom poprej zmanjšala nadomestila zaradi poškodb izven dela za 12 % (oziroma za 5.820.556 EUR), nadomestila zaradi nege za 13 % (oziroma za 5.503.345 EUR) in nadomestila zaradi poškodbe pri delu za 7 % (oziroma za 1.544.831 EUR).

Zavod je v letu 2021 izplačal **nadomestila plač med začasno zadržanostjo od dela** v skupnem znesku 493.757.099 EUR predvsem zaradi:

- bolezni nad 30 dni (277.810.354 EUR),
- izolacije (97.549.559 EUR),
- poškodb zunaj dela (43.409.329 EUR),
- nadomestil zaradi nege (35.371.190 EUR),
- poškodb pri delu (21.931.309 EUR),
- spremstva (6.447.887 EUR),
- krvodajalstva (5.644.654 EUR) in
- poškodb po tretji osebi (4.655.923 EUR).

Zavod je v letu 2021 izkazal 13.020.123 EUR **drugih transferov posameznikom in gospodinjstvom**, ki jih sestavljajo:

- povračila potnih stroškov v zvezi z zdravljenjem bolezni in poškodb (1.539.605 EUR),
- povračila stroškov zdravljenja bolezni in poškodb zavarovancem na podlagi plačanih računov (2.035.646 EUR),
- povračila za zdravila in cepiva (5.311.791 EUR),
- povračila za živila in parenteralno prehrano (1.912.912 EUR),
- povračila za medicinske pripomočke (1.749.480 EUR),
- povračila za prevoze zavarovancev v tujino zaradi zdravljenja v tujini (41.700 EUR) in
- povračila zavarovalnicam, ki izvajajo dopolnilno zdravstveno zavarovanje, za plačane zdravstvene storitve socialno ogroženim osebam (428.989 EUR).

2.3.6.2 Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam

Tabela 36 Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam

Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	Leto 2021 v EUR	Leto 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Stroški šolanja psov, vodnikov slepih	29.174	71.247	41
Skupaj	29.174	71.247	41

Vir: bruto bilanci zavoda za leti 2020 in 2021.

Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam v znesku 29.174 EUR predstavljajo stroške šolanja psov, vodnikov slepih. V primerjavi z letom poprej so se zmanjšali za 42.073 EUR.

2.3.6.3 Drugi tekoči domači transferi

Tabela 37 Drugi tekoči domači transferi

Drugi tekoči domači transferi	Leto 2021 v EUR	Leto 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Tekoči transferi v sklade socialnega zavarovanja	3.904.179	3.997.483	98
Tekoči transferi v javne zavode	2.419.847.125	2.363.037.804	102
Tekoči transferi v državni proračun	42.507	43.397	98
Tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb, ki niso posredni proračunski uporabniki	457.237.056	433.147.915	106
Skupaj	2.881.030.867	2.800.226.599	103

Vir: bruto bilanci zavoda za leti 2020 in 2021.

Zavod med **tekočimi transferi v sklade socialnega zavarovanja** izkazuje plačila prispevkov delodajalca od bolezni (predvsem za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zdravstveno zavarovanje) za fizične osebe.

Tekoči transferi v javne zavode za opravljene zdravstvene storitve so predstavljali največji del drugih tekočih domačih transferov (84 %). Nanašali so se predvsem na tekoče transfere v javne zavode za zdravstvene storitve (osnovne, specialistične, bolnišnične zdravstvene dejavnosti in dejavnosti socialnovarstvenih zavodov ter dejavnosti obvezne socialne varnosti) v znesku 2.043.012.501 EUR. Poleg teh sodijo med tekoče transfere v javne zavode tudi del transferov za zdravila in lekarniško dejavnost (325.466.825 EUR), del transferov v javne zavode za medicinske pripomočke (19.217.621 EUR), transferi za preskrbo s cepivi, krvjo in krvnimi pripravki (8.299.187 EUR) ter del transferov za mednarodno zavarovanje za tuje zavarovance (23.850.991 EUR).

Zavod v državni proračun plačuje prispevke delodajalca za zaposlovanje in porodniško varstvo od bolezni za fizične osebe in jih izkazuje med **tekočimi transferi v državni proračun** (42.507 EUR).

Tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb, ki niso posredni proračunski uporabniki (457.237.056 EUR), se nanašajo predvsem na plačila zasebnikom s koncesijo za izvajanje osnovne, specialistične in bolnišnične zdravstvene dejavnosti ter dejavnosti nastanitvenih ustanov za bolnišnico (299.207.877 EUR). Ti so največ plačil prejeli za specialistično zunajbolnišnično zdravstveno dejavnost (86.722.470 EUR), za splošno zunajbolnišnično zdravstveno dejavnost (67.274.464 EUR) in za zobozdravstveno dejavnost (46.872.933 EUR) ter dejavnost nastanitvenih ustanov za bolnišnico (41.392.159 EUR). Med navedenimi transferi je evidentiran tudi del sredstev za zdravila in dejavnost zasebnih lekarn (80.211.870 EUR), del sredstev za medicinske pripomočke, ki jih zagotavljajo zasebna podjetja (68.210.384 EUR), sredstva za obnovitveno rehabilitacijo (3.026.798 EUR) ter zdravstveno letovanje otrok in šolarjev (1.394.966 EUR) in del sredstev za mednarodno zavarovanje za tuje zavarovance (4.771.972 EUR).

2.3.6.3.a Ugotovili smo, da so bila tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb, ki niso posredni proračunski uporabniki, previsoko izkazana za 4.958 EUR. Zavod je neupravičeno izkazal plačilo zasebnemu izvajalcu zdravstvene dejavnosti v znesku 5.070 EUR, poleg tega je znižal druge tekoče transfere za 112 EUR, čeprav do plačila ni prišlo. Zaradi previsoko izkazanih drugih tekočih domačih transferov, in sicer tekočih plačil drugim izvajalcem javnih služb, ki niso posredni proračunski uporabniki, sta bila posledično za enak znesek prenizko izkazana splošni sklad za drugo in presežek prihodkov nad odhodki (povezava s točkami 2.2.5.3.a, 2.2.6.a, 2.2.11.1.b in 2.3.8.a).

2.3.6.4 Tekoči transferi v tujino

Tabela 38 Tekoči transferi v tujino

Tekoči transferi v tujino	Leto 2021 v EUR	Leto 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Tekoči transferi za zdravljenje v tujini	5.522.738	7.395.697	75
Tekoči transferi na podlagi zakonodaje/sporazumov Evropske unije – pavšal	13.856.652	13.002.261	107
Tekoči transferi na podlagi zakonodaje/sporazumov Evropske unije – dejanski stroški	20.151.661	19.536.483	103
Skupaj	39.531.051	39.934.441	99

Vir: bruto bilanci zavoda za leti 2020 in 2021.

Tekoči transferi v tujino predstavljajo plačila tujim nosilcem zdravstvenega zavarovanja (organom za zvezo) za kritje stroškov zdravljenja zavarovanih oseb v tujini v skladu z zakonodajo Evropske unije in mednarodnimi sporazumi (37.889.918 EUR) ter plačila izvajalcem zdravstvenih storitev v tujini na podlagi individualnih računov za zavarovane osebe, ki so bile napotene na zdravljenje v tujino zaradi izčrpanih možnosti zdravljenja v Sloveniji na podlagi 44.a člena ZZVZZ (1.641.133 EUR). Na podlagi ZZVZZ in Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja⁶¹ (v nadaljevanju: pravila OZZ)

⁶¹ Uradni list RS, št. 79/94, 73/95, 39/96, 70/96, 47/97, 3/98, 3/98, 51/98 – odl. US, 73/98 – odl. US, 90/98, 6/99 – popr., 109/99 – odl. US, 61/00, 64/00 – popr., 91/00 – popr., 59/02, 18/03, 30/03, 35/03 – popr., 78/03, 84/04, 44/05, 86/06, 90/06 – popr., 64/07, 33/08, 7/09, 88/09, 30/11, 49/12, 106/12, 99/13 – ZSVarPre-C, 25/14 – odl. US, 25/14, 85/14, 10/17 – ZčmlS, 64/18, 4/20, 42/21 – odl. US, 61/21, 159/21 – ZZVZZ-P, 183/21 in 196/21 – ZDOsk.

imajo zavarovanci pravice do zdravstvenih storitev med potovanjem in bivanjem v tujini. Tekoči transferi v tujino so se v primerjavi z letom poprej zmanjšali za 1 % (oziroma za 403.390 EUR), kar je posledica manjših odhodkov za zdravljenje v tujini in manjšega števila napotenih zavarovanih oseb na zdravljenje v tujino.

2.3.7 Investicijski odhodki

Tabela 39 Investicijski odhodki

Investicijski odhodki	Leto 2021 v EUR	Leto 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Nakup zgradb in prostorov	108.272	253.828	43
Nakup prevoznih sredstev	109.069	0	/
Nakup opreme	676.038	4.267.928	16
Nakup drugih osnovnih sredstev	43.904	33.571	131
Novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije	111.482	1.942	5.741
Investicijsko vzdrževanje in obnove	999.092	659.425	152
Nakup nematerialnega premoženja	2.683.402	156.562	1.714
Projektna dokumentacija, nadzor in investicijski inženiring	92.923	65.665	142
Skupaj	4.824.182	5.438.921	89

Vir: bruto bilanci zavoda za leti 2021 in 2020.

V letu 2021 so bili **investicijski odhodki** za 11 % oziroma za 614.739 EUR nižji kot leto poprej predvsem zaradi za 3.591.890 EUR nižjih izdatkov za nakup opreme, ob tem pa so bili izdatki za nakup nematerialnega premoženja za 2.526.840 EUR večji kot leto poprej. Največji delež investicijskih odhodkov v letu 2021 so predstavljali izdatki za nakup osnovnih sredstev (79 %) ter za investicijsko vzdrževanje in obnove (21 %).

Izdatki za **nakup o preme** so v letu 2021 znašali 676.038 EUR, od tega za nakup:

- strojne računalniške opreme, strežnikov in diskovnih sistemov 250.014 EUR,
- pohištva in pisarniške opreme 318.450 EUR,
- telekomunikacijske in avdiovizualne opreme 8.853 EUR,
- opreme za hlajenje in ogrevanje 63.851 EUR in
- ostale opreme 34.870 EUR.

Izdatki za **investicijsko vzdrževanje in obnove** so v letu 2021 znašali 999.092 EUR in so bili za 52 % večji kot leto poprej. Največ izdatkov je bilo namenjenih za prenavo in preureditev južnega trakta kletne etaže poslovne stavbe zavoda v Ljubljani na Miklošičevi cesti 24 (547.696 EUR).

Izdatki za nakup **nematerialnega premoženja** (nakup licenčne programske opreme) so v letu 2021 znašali 2.683.402 EUR in so bili za 2.526.840 EUR večji kot leto poprej predvsem zaradi 2.635.865 EUR vrednega nakupa programske opreme IBM za centralni računalniški sistem zavoda.

2.3.8 Presežek prihodkov nad odhodki

Zavod je v letu 2021 izkazal presežek prihodkov nad odhodki v znesku 120.258.151 EUR.

2.3.8.a Presežek prihodkov nad odhodki je bil zaradi v letu 2021 evidentiranih prihodkov v znesku 54.484 EUR, ki so se nanašali na leto 2020 (povezava s točko 2.3.3.a), ter zaradi v letu 2021 previsoko izkazanih tekočih transferov v znesku 4.958 EUR (povezava s točko 2.3.6.3.a) previsoko izkazan za 49.526 EUR, za enak znesek je bilo previsoko izkazano tudi povečanje sredstev v izkazu računa financiranja. Prenos poslovnega rezultata leta 2021 na splošni sklad za drugo je znižal nepravilno izkazano stanje splošnega sklada za drugo na dan 31. 12. 2020, ki je bilo posledica nepravilno evidentiranih tekočih transferov leta 2020. Prenos presežka prihodkov nad odhodki na splošni sklad za drugo je bil prenizek za leta 2021 nastale napake v znesku 4.958 EUR, zato je bilo stanje splošnega sklada za drugo prenizko za ta znesek (povezava s točko 2.2.11.1.b).

2.4 Izkaz računa finančnih terjatev in naložb

Zavod v letu 2021 ni izvajal transakcij, ki bi vplivale na račun finančnih terjatev in naložb.

2.5 Izkaz računa financiranja

Tabela 40 Izkaz računa financiranja

Izkaz računa financiranja	Leto 2021 v EUR	Leto 2020 v EUR	Indeks 2021/2020
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Zadolževanje	0	0	/
Odplačila dolga	0	0	/
Neto zadolževanje	0	0	/
Povečanje (zmanjšanje) sredstev na računih	120.258.151	(87.001.332)	/

Vir: izkaz računa financiranja zavoda od 1. 1. do 31. 12. 2021.

Zavod v izkazu računa financiranja v letu 2021 ni izkazoval prometa oziroma neto zadolževanja ali odplačil dolga. Povečanje sredstev na računih zavoda (120.258.151 EUR) predstavlja presežek prihodkov nad odhodki v letu 2021 in je bilo zaradi ugotovljenih napak za leto 2021 za 49.526 EUR previsoko (povezava s točko 2.3.8.a).

3. Pravilnost poslovanja v letu 2021

3.1 Obrazložitev revizije

Pri reviziji pravilnosti poslovanja zavoda smo preverjali skladnost poslovanja s predpisi in usmeritvami na naslednjih področjih:

- plače in drugi izdatki za zaposlene,
- tekoči transferi,
- izdatki za blago in storitve ter
- investicijski odhodki.

Pri presoji skladnosti poslovanja s predpisi na področju plač in drugih stroškov dela smo upoštevali predpise in notranje akte, ki urejajo posamezno področje. Pri tem smo izhajali iz določb Zakona o delovnih razmerjih⁶² (v nadaljevanju: ZDR-1), ZSPJS, Zakona o javnih uslužbencih⁶³, Zakona za uravnoteženje javnih financ⁶⁴, Kolektivne pogodbe za javni sektor⁶⁵ (v nadaljevanju: KPJS), Kolektivne pogodbe za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji⁶⁶, Kolektivne pogodbe delavcev zdravstvenega zavarovanja Slovenije⁶⁷ in Kolektivne pogodbe za dejavnost obvezne socialne varnosti – tarifni del⁶⁸, Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest v Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije⁶⁹ (v nadaljevanju: pravilnik o sistemizaciji), Sklepa o prevedbi delovnih mest, sistemiziranih v ZZZS pred prehodom na nov plačni sistem, v delovna mesta, sistemizirana v novem

⁶² Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS, 81/19, 203/20 – ZIUPOPdVE, 119/21 – ZČmIS-A in 202/21 – odl. US.

⁶³ Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – ZZavar-E, 40/12 – ZUJF, 158/20 – ZIntPK, 203/20 – ZIUPOPdVE in 202/21 – odl. US.

⁶⁴ Uradni list RS, št. 40/12, 96/12 – ZPIZ-2, 104/12 – ZIPRS1314, 105/12, 25/13 – odl. US, 46/13 – ZIPRS1314-A, 56/13 – ZŠtip-1, 63/13 – ZOsn-I, 63/13 – ZJAKRS-A, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 101/13 – ZDavNepr, 107/13 – odl. US, 85/14, 95/14, 24/15 – odl. US, 90/15, 102/15, 63/16 – ZDoh-2R, 77/17 – ZMVN-1, 33/19 – ZMVN-1A, 72/19 in 174/20 – ZIPRS2122.

⁶⁵ Uradni list RS, št. 57/08, 23/09, 91/09, 89/10, 89/10, 40/12, 46/13, 95/14, 91/15, 21/17, 46/17, 69/17 in 80/18.

⁶⁶ Uradni list RS, št. 18/91-I, 53/92, 13/93 – ZNOIP, 34/93, 12/94, 18/94 – ZRPJZ, 27/94, 59/94, 80/94, 64/95, 19/97, 37/97, 87/97 – ZPSDP, 3/98, 3/98, 39/99 – ZMPUPR, 39/99, 40/99 – popr., 99/01, 73/03, 77/04, 115/05, 43/06 – ZKolP, 71/06, 138/06, 65/07, 67/07, 57/08 – KPJS, 67/08, 1/09, 2/10, 52/10, 2/11, 3/12, 40/12, 1/13, 46/13, 95/14, 91/15, 88/16, 80/18, 31/19, 80/19, 97/20, 160/20 in 88/21.

⁶⁷ Št. 014-1/8-92 z dne 23. 12. 1992, s spremembami od 1. 5. 1994 do 4. 6. 2012.

⁶⁸ Uradni list RS, št. 60/08, 106/15, 46/17 in 80/18.

⁶⁹ Št. 0071-1/2008/1 z dne 18. 7. 2008, Pravilnik o dopolnitvi Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest v Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije št. 0071-1/2008/6 z dne 29. 9. 2009, Pravilnik o dopolnitvi Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest v Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije št. 0071-1/2008/9 z dne 18. 11. 2009, Pravilnik o dopolnitvi Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest v Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije št. 0071-1/2008/11 z dne 22. 12. 2009, Pravilnik o spremembah Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest v Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije št. 0071-1/2008/20 z dne 13. 1. 2016, Pravilnik o spremembah Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest v Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije št. 0071-1/2008/24 z dne 8. 9. 2017 in Pravilnik o spremembah Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest v Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije št. 0071-1/2008/33 z dne 21. 1. 2020. Pravilnik o sistemizaciji je sprejel generalni direktor zavoda.

Pravilniku o sistemizaciji delovnih mest v Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije⁷⁰, Pravilnika o napredovanju delavcev Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije⁷¹ ter podzakonskih predpisov za področje plač in drugih prejemkov zaposlenim.

Pri presoji skladnosti poslovanja s predpisi na področju dodeljevanja tekočih transferov smo upoštevali predvsem določbe ZZVZZ in Splošnega dogovora za pogodbeno leto 2021⁷² (v nadaljevanju: dogovor 2021).

Pri preveritvi izdatkov za blago in storitve ter investicijskih odhodkov smo presojali, ali so bila ravnanja zavoda v skladu z določili Zakona o javnem naročanju⁷³ (v nadaljevanju: ZJN-3) in s Pravilnikom o javnem naročanju⁷⁴.

3.2 Plače in drugi izdatki za zaposlene

V letu 2021 se je v zavodu na novo zaposlilo 66 javnih uslužbencev, z delom v zavodu pa jih je prenehalo 59. V zavodu je bilo na dan 31. 12. 2021 zaposlenih 893 javnih uslužbencev, od tega je bilo za nadomeščanje odsotnih javnih uslužbencev zaposlenih 18 javnih uslužbencev.

3.2.1 Sklenitev pogodbe o zaposlitvi

Prvi odstavek 25. člena ZDR-1 določa, da mora delodajalec, ki zaposluje nove delavce, prosto delovno mesto oziroma vrsto dela javno objaviti. Prvi odstavek 26. člena ZDR-1 določa izjeme, ko se lahko pogodba o zaposlitvi sklene brez javne objave delovnega mesta. Ena izmed izjem po prvem odstavku 26. člena ZDR-1 je zaposlitev za nedoločen čas osebe, ki je pri delodajalcu opravljala pripravništvo oziroma ki je bila pri delodajalcu zaposlena za določen čas, razen v primeru zaposlitve za določen čas za nadomeščanje začasnega odsotnega delavca in v primeru zaposlitve za določen čas iz tretjega odstavka 22. člena ZDR-1⁷⁵.

3.2.1.a Zavod je 10. 8. 2021 objavil interni razpis za prosto delovno mesto upravni referent za zdravstveno zavarovanje v V. tarifnem razredu na OE Krško za določen čas zaradi priprave na delo ter usposabljanje in izobraževanje na delovnem mestu. Rok za prijavo je bil 3 dni oziroma do 13. 8. 2021. Zavod je prijavo kandidatke prejel 6. 8. 2021, to je še pred objavo internega razpisa, in pogodbo o zaposlitvi sklenil dne 11. 8. 2021, torej še preden je potekel rok za prijavo na interni razpis.

⁷⁰ Št. 0071-1/2008/2 z dne 18. 7. 2008. Sklep o spremembi sklepa št. 0071-1/2008/5 z dne 5. 10. 2009, Sklep o popravku Sklepa št. 0071-1/2008/5 z dne 5. 10. 2009, št. 0071-1/2008/8 z dne 18. 11. 2009, Sklep o popravku Sklepa št. 0071-1/2008/8 z dne 18. 11. 2009, št. 0071-1/2008/13 z dne 5. 5. 2010.

⁷¹ Uradni list RS, št. 27/09 in 79/19.

⁷² Št. 1720-1/2021 z dne 27. 5. 2021 (uporablja se od 1. 1. 2021), Aneks št. 1 k Splošnemu dogovoru za pogodbeno leto 2021, št. 1720-1/2021-A1 z dne 9. 12. 2021 (27. 1. 2022).

⁷³ Uradni list RS, št. 91/15, 14/18 in 121/21.

⁷⁴ Št. 0071-5/2018-DI/1 z dne 9. 5. 2018.

⁷⁵ Ki določa, če noben od prijavljenih kandidatov ne izpolnjuje pogojev za opravljanje dela, lahko delodajalec z enim od prijavljenih kandidatov, ki izpolnjuje z zakonom ali s podzakonskim aktom določene pogoje, sklene pogodbo o zaposlitvi za določen čas do enega leta, če je taka zaposlitev potrebna zaradi nemotenega opravljanja dela.

Zavod je prijavo upošteval, kljub temu da jo je prejel še pred objavo internega razpisa in kljub temu da kandidatka v času objave in sklenitve pogodbe na podlagi internega razpisa sploh ni bila zaposlena na zavodu. Ker je zavod na podlagi internega razpisa zaposlil kandidatko, ki ni bila zaposlena na zavodu, je ravnal v nasprotju s 6. členom Politike zaposlovanja zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije⁷⁶ (v nadaljevanju: politika zaposlovanja zavoda), ki določa, da se nezasedeno delovno mesto primarno zasede z interno prerazporeditvijo ustrezno usposobljenih zaposlenih v zavodu, sekundarno pa z zaposlitvijo novih delavcev, upošteva v politiki zaposlovanja zavoda določene pogoje oziroma faze postopka. Nato je zavod 28. 9. 2021 objavil interni razpis za prosto delovno mesto strokovni svetovalec II v tarifnem razredu VII/1 in določil rok za prijavo do 1. 10. 2021, hkrati pa je s 1. 10. 2021, torej še preden je potekel rok za prijave na interni razpis, sklenil pogodbo o zaposlitvi z isto kandidatko, ki je bila na zavodu zaposlena za določen čas od 11. 8. 2021 do 30. 9. 2021 na delovnem mestu upravni referent za zdravstveno zavarovanje v tarifnem razredu V. Zavod je ravnal v nasprotju s prvim odstavkom 25. člena ZDR-1, ker je zaposlil javno uslužbenko na delovnem mestu strokovni svetovalec II za nedoločen čas, brez javne objave delovnega mesta.

Pojasnilo zavoda

Zavod je pojasnil, da je bil postopek zaposlitve na delovno mesto strokovni svetovalec II izveden na podlagi 5. alineje prvega odstavka 26. člena ZDR-1 in da se je na interni razpis prijavila kandidatka, ki je že bila predhodno zaposlena za določen čas za pripravo in usposabljanje na delo. Drugih prijav ni bilo, zato se je zaradi zagotavljanja nemotenega izvajanja procesa dela takoj sklenila pogodba o zaposlitvi z edino prijavljeno kandidatko.

Javna uslužbenka je bila zaposlena za določen čas na drugem delovnem mestu v nižjem tarifnem razredu, zato bi zavod za zaposlitev na delovnem mestu strokovni svetovalec II za nedoločen čas moral prosto delovno mesto javno objaviti.

3.2.1.b Pravilnik o sistemizaciji ureja sistemizacijo delovnih mest, postopke za oblikovanje delovnih mest, pogoje za zasedbo delovnih mest ter merila in kriterije za razvrščanje vodilnih in vodstvenih delovnih mest. V prilogi 2 pravilnika o sistemizaciji – Opisni listi delovnega mesta – so določeni pogoji za zasedbo delovnega mesta, in sicer zahtevane delovne izkušnje, smer zahtevane izobrazbe, klasifikacija poklica, zahtevana dodatna znanja in potrebne kompetence s pričakovano stopnjo izražene prisotnosti le-teh, kot to določa 7. člen pravilnika o sistemizaciji. Zavod je 17. 12. 2020 objavil razpis za prosto delovno mesto vodja oddelka I v pravno kadrovskega oddelku, v organizacijski enoti OE Novo mesto in z izbrano kandidatko 1. 3. 2021 sklenil pogodbo o zaposlitvi. V razpisu za prosto delovno mesto je zavod kot dodatni pogoj za zasedbo delovnega mesta navedel opravljen državni pravniški izpit, ki na opisnem listu delovnega mesta vodja oddelka I ni naveden kot pogoj za zasedbo tega delovnega mesta. Zavod ni zagotovil enakopravne dostopnosti delovnih mest za vse zainteresirane kandidate pod enakimi pogoji, kot to določa 7. člen Zakona o javnih uslužbencih, ker je objavil strožje pogoje za zasedbo prostega delovnega mesta vodja oddelka I, kot jih določa pravilnik o sistemizaciji, in tako lahko vplival na prijavo in izbor kandidata, ki sicer izpolnjuje pogoje za opravljanje dela na delovnem mestu, ne izpolnjuje pa pogojev, navedenih v objavi.

⁷⁶ Št. 0071-3/2012/16 z dne 20. 6. 2018.

Pojasnilo zavoda

Zavod je pojasnil, da je bil opravljen državni pravniški izpit nujen zaradi izvajanja rednih delovnih nalog v pravno-kadrovskem oddelku. Skladno s Pravilnikom o notranji organizaciji ima pravno-kadrovski oddelek med drugim nalogo zastopanja zavoda pred upravnimi, sodnimi in drugimi organi v spornih zadevah, za kar je nujno potreben državni pravniški izpit (pred leti se slednji ni zahteval). Ker na pravno-kadrovskem oddelku zaposlena pravnica ni imela opravljenega državnega pravniškega izpita, se naloge po pravilniku niso mogle izvajati v okviru pravno-kadrovskega oddelka. Zaradi zagotavljanja rednega delovnega procesa je bil za zaposlitev vodje oddelka I posledično zahtevan pogoj državnega pravniškega izpita.

Zavod je objavil javni razpis za prosto delovno mesto vodja oddelka I, v katerem je kot pogoj za zasedbo delovnega mesta določil tudi opravljen državni pravniški izpit, ki pa ni določen kot pogoj za zasedbo delovnega mesta v opisnem listu za delovno mesto vodja oddelka I. Zavod je s tem širil razpisne pogoje, posledično pa se kandidati, ki so morebiti prav tako zainteresirani za zasedbo delovnega mesta, niso prijavi na javni natečaj, čeprav v skladu z veljavno sistemizacijo izpolnjujejo vse razpisne pogoje. Če je zavod ugotovil, da je opravljen državni pravniški izpit nujen za izvajanje rednih delovnih nalog na razpisanem delovnem mestu, bi moral ustrezno spremeniti pravilnik o sistemizaciji pred objavo prostega delovnega mesta.

3.2.2 Sistemizacija delovnih mest

Tretji odstavek 7. člena ZSPJS je določal, da katalog funkcij, delovnih mest in nazivov, določenih z zakonom, podzakonskim predpisom, splošnim aktom organa iz 13. člena tega zakona ali kolektivno pogodbo objavi ministrstvo, pristojno za sistem plač v javnem sektorju. Četrty odstavek 7. člena ZSPJS je opredeljeval elemente kataloga funkcij, delovnih mest in nazivov. Peti odstavek tega člena je določal, da uporabnik proračuna v aktu o sistemizaciji ne sme sistemizirati delovnega mesta in naziva, ki ni naveden v aktih iz tretjega odstavka.⁷⁷

3.2.2.a Delovno mesto zdravstveni administrator V (I) je določala Kolektivna pogodba za dejavnost zdravstva in socialnega varstva Slovenije⁷⁸. Na podlagi navedene kolektivne pogodbe je bil sprejet Aneks h Kolektivni pogodbi za dejavnost zdravstva in socialnega varstva Slovenije⁷⁹ (v nadaljevanju: aneks h KP), ki je delovno mesto zdravstveni administrator V (I) z dnem 20. 11. 2021 ukinil. 9. člen aneksa h KP določa, da se akti o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest uskladijo z aneksom h KP najkasneje v roku 30 dni od uveljavitve aneksa h KP. Zavod je spremembo pravilnika o sistemizaciji⁸⁰, s katero je ukinil delovno mesto zdravstveni administrator V (I), sprejel šele 24. 1. 2022. Zaradi tega je z javno uslužbenko, zaposleno na delovnem mestu zdravstveni administrator V (I),

⁷⁷ Skladno z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 139/22) se v 7. členu ZSPJS drugi odstavek črta, ostali odstavki pa se ustrezno preštevilčijo. Spremenjeni 7. člen ZSPJS se začne uporabljati 1. 4. 2023.

⁷⁸ Uradni list RS, št. 15/94, 18/94 – ZRPJZ, 57/95, 19/96, 56/98, 76/98, 39/99 – ZMPUPR, 102/00, 62/01, 43/06 – ZKoliP, 60/08, 75/08, 107/11, 40/12, 46/13, 106/15, 46/17, 80/18, 5/19 – popr., 160/20 in 88/21.

⁷⁹ Uradni list RS, št. 181/21.

⁸⁰ Pravilnik o spremembah Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest v Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije, št. 0071-1/2022/1 z dne 24. 1. 2022.

sklenil novo pogodbo o zaposlitvi za delo na drugem delovnem mestu šele s 1. 2. 2022⁸¹. Ker zavod ni pravočasno uskladal pravilnika o sistemizaciji s sprejetim aneksom h KP, je ravnal v nasprotju s takrat veljavnim petim odstavkom 7. člena ZSPJS, saj je bila javna uslužbenka v obdobju od 20. 11. 2021 do 31. 1. 2022 zaposlena na delovnem mestu zdravstveni administrator V (I), ki ni bilo navedeno v aktih iz takrat veljavnega tretjega odstavka 7. člena ZSPJS⁸².

3.2.3 Delovna uspešnost iz naslova povečanega obsega dela

Delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela predpisuje ZSPJS, ki v 22.e členu določa, da se javnemu uslužbencu lahko izplača del plače za delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela za opravljeno delo, ki presega pričakovane rezultate dela v posameznem mesecu, če je na ta način mogoče zagotoviti racionalnejše izvajanje nalog uporabnika proračuna. Pisno odločitev o povečanem obsegu dela in plačilu delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela sprejme predstojnik oziroma direktor uporabnika proračuna za posamezni mesec na podlagi pisnega dogovora z javnim uslužbencem, ki ga lahko skleneta za daljše obdobje. Uredba o delovni uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela za javne uslužbenke⁸³ v 4. členu določa, da je lahko višina dela plače za plačilo delovne uspešnosti največ 20 % osnovne plače uslužbenca oziroma 30 % v primeru sodelovanja pri izvajanju posebnega projekta. O delu plače za plačilo delovne uspešnosti s sklepom odloči direktor oziroma predstojnik. Zavod je izplačevanje delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela od 1. 1. 2021 do 15. 11. 2021 podrobneje uredil v Pravilniku o delovni uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela za zaposlene v ZZZS⁸⁴, od 15. 11. 2021 dalje pa to področje ureja Navodilo za opravljanje in nagrajevanje dela v povečanem obsegu⁸⁵. Oba dokumenta določata, da je podlaga za izplačilo delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela izdan sklep.

3.2.3.a Ugotovili smo, da zavod pri izplačilu 334 EUR delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela javni uslužbenki, ki je bila premeščena na drugo delovno mesto med mesecem, oziroma javni uslužbenki, ki je bila zaposlena na 2 delovnih mestih, ni upošteval sklenjenega dogovora o povečanem obsegu dela oziroma sklepov o določitvi delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela. Posledično je bilo izplačilo delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela v nasprotju 22.e členom ZSPJS, saj ni temeljilo na pisni odločitvi o povečanem obsegu dela iz naslova povečanega obsega dela, ki jo je sprejel generalni direktor:

- Javna uslužbenka je bila v obdobju od 1. 9. 2021 do 18. 10. 2021 zaposlena na delovnem mestu zdravstveni administrator V (I), od 18. 10. 2021 dalje pa na delovnem mestu višji referent I. Dne 18. 10. 2021 je z zavodom sklenila dogovor o povečanem obsegu dela na delovnem mestu višji referent I za obdobje od 18. 10. 2021 dalje. Na podlagi sklenjenega dogovora je zavod 2. 11. 2021 javni uslužbenki izdal sklep o določitvi delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela za delovno mesto višji referent I v višini 20 % osnovne plače javne uslužbenke.

⁸¹ Pogodba o zaposlitvi, št. 10000-01472/09-KP/59-22 z dne 1. 2. 2022.

⁸² Zavod je tudi ostale javne uslužbenke, ki so zasedali z aneksom h KP ukinjeno delovno mesto zdravstveni administrator V (I), zaposlil na ustrezno sistemizirano delovno mesto s 1. 2. 2022.

⁸³ Uradni list RS, št. 53/08, 89/08 in 175/20.

⁸⁴ Št. 0071-3/2020/1 z dne 30. 12. 2020.

⁸⁵ Št. 0071-4/2021/1 z dne 15. 11. 2021.

Zavod je javni uslužbenki delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela pri plači za oktober izplačal za delovno mesto zdravstveni administrator V (I) in ne za delovno mesto višji referent I, zato je javna uslužbenka prejela 16 EUR premalo.

- Javna uslužbenka, zaposlena na delovnih mestih nadzorni zobozdravnik II in višji področni svetovalec III, je 1. 1. 2021 z zavodom sklenila dogovor o povečanem obsegu dela za obe delovni mesti za obdobje od 1. 1. 2021 do 31. 3. 2021. Za izplačilo delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela je generalni direktor javni uslužbenki izdal sklep za izplačilo za januar v višini 14 % osnovne plače na delovnem mestu nadzorni zobozdravnik II in za marec v višini 10 % osnovne plače na delovnem mestu višji področni svetovalec III. Zavod je javni uslužbenki v januarju in marcu izplačal delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela za delo na obeh delovnih mestih, kar je bilo v nasprotju s sklepoma generalnega direktorja, ki sta bila izdana samo za delo na enem od delovnih mest, zato je javni uslužbenki izplačal 318 EUR delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela, kar ni temeljilo na pisni odločitvi generalnega direktorja.

3.2.3.b Delovna uspešnost se javnemu uslužbencu lahko izplača pod pogoji, ki jih določa ZSPJS, če povečan obseg opravi pri opravljanju rednih delovnih nalog ali projekta, načrtovanega v okviru sprejetega finančnega načrta uporabnika proračuna, ali če opravi povečan obseg dela v okviru sodelovanja pri izvajanju posebnega projekta, ki ga določi vlada. Delovna uspešnost se financira iz prihrankov sredstev za plače in sredstev za projekte. Delovna uspešnost zaradi povečanega obsega dela se skladno z Uredbo o enotni metodologiji in obrazcih za obračun in izplačilo plač v javnem sektorju⁸⁶ izračuna in izplača v vrednosti do 20 % osnovne plače za obračun. Dodatek za delo v nedeljo in na dela prost dan določata 32. člen ZSPJS in 44. člen KPJS. Javnemu uslužbencu pripadajo za delo v delovnem času, ki je zanje manj ugoden, zakonsko določeni dodatki, med katerimi je tudi dodatek za delo v nedeljo in na dela prost dan. Višina dodatka za delo v nedeljo znaša 90 % urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca, višina dodatka za delo na dan, ki je z zakonom določen kot dela prost dan, pa znaša 120 % urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca. Dodatek se obračunavata le za čas, ko javni uslužbenec dela. Zavod je februarja 2021 javnemu uslužbencu izplačal delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela v znesku 220 EUR ter dodatek za delo v nedeljo v znesku 95 EUR (dodatek je uslužbenec prejel za 5 ur dela v višini 90 % urne postavke uslužbenca) in dodatek za delo na dela prost dan v znesku 76 EUR (dodatek je javni uslužbenec prejel za 3 ure dela v višini 120 % urne postavke uslužbenca). Zavod je javnemu uslužbencu dodatek za delo na dela prost dan in dodatek za delo v nedeljo izplačal na podlagi Dogovora o opravljanju povečanega obsega dela oziroma dodatnih delovnih obremenitvah v okviru polnega delovnega časa⁸⁷ in Sklepa o določitvi delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela⁸⁸, na podlagi katerega je javni uslužbenec upravičen do dela plače za delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela v okviru sodelovanja/vodenja (pri izvajanju) projekta EESSI za februar v višini 6 % njegove osnovne plače. Delovna uspešnost in dodatki za delo v delovnem času, ki je manj ugoden, imajo različno pravno podlago in vir financiranja. Izplačila dodatkov za delo v manj ugodnem času uslužbencu ni mogoče izvesti zgolj na podlagi dogovora o povečanem obsegu dela, saj v tem primeru ne gre za *delo v delovnem času*, ki je manj ugoden. Za izplačila navedenih dodatkov zavod ni imel podlage v 32. členu ZSPJS.

⁸⁶ Uradni list RS, št. 14/09, 23/09, 48/09, 113/09, 25/10, 67/10, 105/10, 45/12, 24/13, 51/13, 12/14, 24/14, 52/14, 59/14, 24/15, 3/16, 70/16, 14/17, 68/17, 6/19, 51/19, 59/19, 78/19, 157/20, 191/20, 13/21, 101/21, 122/21, 145/21 in 194/21.

⁸⁷ Št. 10000-01075/04-DI/108-21 z dne 28. 12. 2020.

⁸⁸ Št. 10000-01075/04-DI/111-21 z dne 26. 2. 2021.

3.2.4 Dodatek za stalno pripravljenost

ZSPJS v tretjem odstavku 32. člena določa dodatek za stalno pripravljenost. 46. člen KPJS določa, da pripada javnemu uslužbencu dodatek za pripravljenost na domu v višini 20 % urne postavke osnovne plače. Dodatek se obračunava le za čas, ko je javnemu uslužbencu odrejena pripravljenost. Skladno z razlago KPJS⁸⁹ pripravljenost pomeni dosegljivost javnega uslužbenca zaradi potrebe prihoda na delo izven njegovega delovnega časa. Stalna pripravljenost mora biti pisno odrejena, višina dodatka za čas stalne pripravljenosti pa je enaka ne glede na to, ali je javni uslužbenec v stalni pripravljenosti podnevi, ponoči, na delovni dan, v nedeljo, na praznik ali na dan, ki je z zakonom določen kot dela prost dan. Zavod področje stalne pripravljenosti podrobneje ureja z Navodilom o organiziranju stalne pripravljenosti⁹⁰ (v nadaljevanju: navodilo). Ugotovili smo, da zavod pri premestitvi javnega uslužbenca znotraj istega meseca pri izračunu dodatka za stalno pripravljenost ni upošteval spremembe delovnega mesta javnega uslužbenca. Ugotovljena nepravilnost kaže, tako kot ugotovitve v predhodni točki, na pomanjkljive notranje kontrole pri izplačilu plač v primeru premestitve javnih uslužbencev med mesecem oziroma zaposlitve javnih uslužbencev na dveh delovnih mestih.

3.2.4.a Javni uslužbenec je bil do 14. 7. 2021 zaposlen na delovnem mestu vodja oddelka I, od 15. 7. 2021 dalje pa na delovnem mestu strokovni sodelavec VII/2 (I). Javnemu uslužbencu je bilo v juliju 2021 odrejeno opravljanje stalne pripravljenosti v obdobju od 5. 7. 2021 do 12. 7. 2021, ko je bil zaposlen na delovnem mestu vodja oddelka I. Zavod je javnemu uslužbencu pri plači za julij 2021 izplačal dodatek za čas stalne pripravljenosti na domu v obdobju od 5. do 12. 7. 2021 za obe delovni mesti; za delovno mesto vodja oddelka I v znesku 232 EUR in za delovno mesto strokovni sodelavec VII/2 (I) v znesku 229 EUR, čeprav je bil javni uslužbenec zaposlen le na delovnem mestu vodja oddelka I in mu je bila stalna pripravljenost odrejena za to delovno mesto. Zavod je s tem, ko je pri izračunu dodatka za stalno pripravljenost upošteval sorazmerni delež zaposlitve na dveh delovnih mestih, čeprav javni uslužbenec na delovnem mestu strokovni sodelavec VII/2 (I), ki je nižje uvrščeno kot delovno mesto vodja oddelka I, v obdobju stalne pripravljenosti sploh ni bil zaposlen, kršil 46. člen KPJS, ki določa, da javnemu uslužbencu pripada dodatek za pripravljenost na domu v višini 20 % urne postavke osnovne plače. Javni uslužbenec je prejel dodatek za stalno pripravljenost v znesku 461 EUR namesto 510 EUR.

3.2.5 Odpravnina ob upokojitvi

Odpravnina ob upokojitvi se na podlagi 4. člena Aneksa h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji⁹¹ izplača ob odhodu v pokoj in znaša 3 povprečne mesečne plače zaposlenega v Republiki Sloveniji za pretekle 3 mesece oziroma 3 zadnje mesečne plače javnega uslužbenca, če je to zanj ugodneje. ZSPJS vrste dodatkov določa v 23. členu. Skladno s prvim odstavkom 5. člena ZSPJS je plača sestavljena iz osnovne plače, dela plače za delovno uspešnost in dodatkov.

⁸⁹ Uradni list RS, št. 112/08.

⁹⁰ Št. 389-3/2014-IC/12 z dne 26. 6. 2017.

⁹¹ Uradni list RS, št. 80/18.

Glede na to, da so dodatki sestavni del plače, se v osnovo za izračun odpravnine všttevajo vsi dodatki, vendar le, če so bili ti del plače za zadnji mesec dela.

3.2.5.a Ugotovili smo, da je zavod odpravnine ob upokojitvi izplačal v nasprotju s 4. členom Aneksa h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji in zato izplačal za 1.066 EUR premalo odpravnin ob upokojitvi, ker:

- pri izračunu odpravnine javni uslužbenki ni upošteval zadnje plače, ki zajema osnovno plačo, del plače za delovno uspešnost in vse dodatke, ki so bili javni uslužbenki izplačani za zadnji mesec dela, zato ji je izplačal za 1.056 EUR premalo odpravnine;
- je javni uslužbenki, ki se je upokojila maja 2021, pri izračunu odpravnine upošteval plačo za pretekle 3 mesece (torej plačo za februar, marec in april 2021), namesto 3-kratnika plače javne uslužbenke za zadnji mesec, in ji tako izplačal za 10 EUR premalo odpravnine ob upokojitvi.

Ukrep zavoda

Zavod je aprila 2023 poračunal odpravnini v skladu s 4. členom Aneksa h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji.

3.3 Tekoči transferi

3.3.1 Drugi transferi posameznikom in gospodinjstvom

Z OZZ se zavarovanim osebam zagotavlja plačilo zdravstvenih storitev, nadomestilo plače med začasno zadržanostjo od dela in povračilo potnih stroškov v zvezi z uveljavljanjem zdravstvenih storitev v obsegu, ki ga določa ZZVZZ. Za postopek, v katerem se odloča o pravicah iz OZZ, se v skladu s 85. členom ZZVZZ uporablja Zakon o splošnem upravnem postopku⁹² (v nadaljevanju: ZUP). Na podlagi 84. člena ZZVZZ o pravici do nadomestila, povračila potnih stroškov, pridobitvi, spremembi ali izgubi lastnosti zavarovane osebe, pravici proste izbire zdravnika in drugih pravicah iz tega zakona ter drugih zahtevah iz OZZ odloča OE zavoda na prvi stopnji in Direkcija zavoda na drugi stopnji. Enako glede pristojnosti za odločanje predpisujejo pravila OZZ v 256. členu.

3.3.1.1 Povračilo stroškov zdravljenja v drugi državi članici Evropske unije na podlagi napotnice oziroma predhodne odobritve zavoda

ZZVZZ ureja pravico do zdravljenja v tujini v členih 44.a (izčrpane možnosti zdravljenja v Sloveniji), 44.b (presežena dopustna čakalna doba ali določena čakalna doba, ki sicer ni presežena, vendar presega razumen čas v Sloveniji) in 44.c (zdravljenje v drugi državi članici Evropske unije na podlagi napotnice oziroma predhodne odobritve zavoda). V skladu s 44.c členom ZZVZZ ima zavarovana oseba pod določenimi pogoji pravico do povračila stroškov specialističnega in bolnišničnega

⁹² Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13 in 175/20 – ZIUOPDVE.

zdravljenja ter nabave medicinskih pripomočkov in zdravil v tujini. Zavod je v letu 2021 na podlagi 44.c člena ZZVZZ odobril 1.028 vlog iz naslova povračil in za ta povračila namenil 364.391 EUR.

3.3.1.1.a Kadar se začne postopek na zahtevo stranke oziroma po uradni dolžnosti, če je to v interesu stranke, in pred odločitvijo ni potreben poseben ugotovitveni postopek, mora pristojni organ v skladu z 222. členom ZUP izdati odločbo in jo vročiti stranki čim prej, najpozneje pa v 1 mesecu od dneva, ko je prejel popolno vlogo za začetek postopka, oziroma od dneva, ko je bil začet postopek po uradni dolžnosti. V drugih primerih, ko se začne postopek na zahtevo stranke oziroma po uradni dolžnosti, če je to v interesu stranke, mora pristojni organ izdati odločbo in jo vročiti stranki najpozneje v 2 mesecih. V 57 primerih smo ugotovili, da zavod ni ravnal v skladu z 222. členom ZUP, ker je izdal odločbo v obdobju, daljšem od 2 mesecev od prejema popolne vloge.

Pojasnilo zavoda

Zavod je pojasnil, da se postopki povračil stroškov načrtovanega zdravljenja v tujini vodijo v okviru posebnih ugotovitvenih postopkov, ki zahtevajo ugotavljanje dejanskega stanja, to pa lahko zahteva pozivanje stranke za dopolnitev vloge z ustreznimi dokazili, pogosto pa je težavno tudi pridobivanje ustreznih strokovnih mnenj zdravnika izvedenca. Pri reševanju zahtevkov prihaja do zamud tudi zaradi (ne)predvidenih daljših odsotnosti uradnih oseb, ki vodijo postopke oziroma zdravnikov izvedencev, pri čemer so določene zamude pri izdaji odločb povezane tudi z obdobjem omejenega opravljanja dela v času razmer epidemije covid-19.

3.3.1.2 Ostala povračila stroškov zdravstvenih storitev in medicinskih pripomočkov

Na podlagi prvega odstavka 78. člena ZZVZZ lahko pravice iz OZZ uveljavi oseba, ki ji je priznana lastnost zavarovane osebe. Za dokazovanje lastnosti zavarovane osebe se uporablja kartica zdravstvenega zavarovanja, ki jo izda zavod, lahko pa tudi osebna izkaznica. Pogoji, pod katerimi oseba pridobi lastnost zavarovane osebe, so opredeljeni v 15. ter 20. do 22. členu ZZVZZ. Lastnost zavarovane osebe v OZZ pridobi oseba v skladu s prvim odstavkom 6. člena pravil OZZ z dnem, ko so pri njej izpolnjeni pogoji za vključitev v obvezno zavarovanje po zakonu in pravilih, in jo izgubi z dnem, ko za takšno zavarovanje ne izpolnjuje pogojev. Po prvem odstavku 252. člena pravil OZZ izvajalec zdravstvenih storitev in dobavitelj medicinskih pripomočkov ne smeta zavarovani osebi zaračunati nikakršnih doplačil za delež vrednosti storitev iz OZZ, kar zadeva vrsto storitev, njihov standard, trajnostno dobo in podobno. Skladno s prvo alinejo 2. točke drugega odstavka 252. člena pravil OZZ lahko izvajalec zdravstvenih storitev zahteva, da zavarovana oseba plača celotno pogodbeno ceno, če ne predloži kartice zdravstvenega zavarovanja oziroma drugega dokumenta, iz katerega je razvidna urejenost zavarovanja. V tem primeru izvajalec zavarovano osebo napoti na zavod, kjer lahko uveljavlja povračilo računa, če izkaže, da je imela v času uveljavljanja zdravstvenih storitev urejeno zdravstveno zavarovanje. Enak način povračila stroškov je predviden v 2. in 3. točki četrtega odstavka 252. člena pravil OZZ za primer, ko zavarovana oseba dobavitelju medicinskih pripomočkov ne predloži kartice zdravstvenega zavarovanja oziroma drugega dokumenta, iz katerega je razvidna urejenost zavarovanja, ali ustrezne naročilnice.

3.3.1.2.a Upravni postopek se zaključi z izdajo odločbe, s katero organ meritorno odloči o zadevi, ali z izdajo sklepa, s katerim se postopek ustavi iz določenih procesnih razlogov. Odločba je skladno z 207. členom ZUP konkretni upravni akt, izdan v upravnem postopku, s katerim upravni organ odloči, ali v konkretni upravni zadevi stranki pripada pravica ali pravna korist, ki jo ta uveljavlja, oziroma

ali obstajajo zakonski pogoji, da se lahko stranki naloži določena obveznost. Po 210. členu ZUP se odločba izda pisno in obsega: uvod, naziv, izrek, obrazložitev, pouk o pravnem sredstvu, če se izda v fizični obliki, podpis uradne osebe in žig organa. V primerih, za katere tako določa zakon ali na podlagi zakona izdan predpis, posamezni deli v odločbi niso obvezni. Če se odločba izdela samodejno, ima lahko namesto podpisa in žiga faksimile. Na podlagi 786 vlog je zavod vlagateljem v letu 2021 odobril in izplačal ostala povračila v skupnem znesku 266.036 EUR. Generalni direktor zavoda je decembra 2020 sprejel Organizacijsko navodilo o načinu dela na področju povračil⁹³ (v nadaljevanju: organizacijsko navodilo na področju povračil), ki ureja postopke na področju reševanja vlog za povračila in njihovih izplačil. Obveščanje vlagateljev in prejemnikov nakazil o rešitvi vloge ureja 6. člen, ki v četrtem odstavku določa, da zavod (razen v upravnih zadevah s področja mednarodnega zdravstvenega zavarovanja) o izplačilu izda obvestilo o nakazilu, na katerem je navedena tudi možnost zahteve za izdajo odločbe. Zavod je pri izplačilu povračil ravnal v skladu z organizacijskim navodilom na področju povračil in obvestil vlagatelja in prejemnika nakazila z obvestilom o nakazilu, na katerem je navedena tudi možnost zahteve za izdajo odločbe. Ugotovili smo, da zavod ni ravnal v skladu z 207. členom ZUP, ker izplačila ostalih povračil stroškov zdravstvenih storitev in medicinskih pripomočkov niso temeljila na izdani odločbi, poleg tega pa so bila izplačana pred izdajo obvestila o povračilu stroškov – ostala povračila.

Zavod je s sprejetjem organizacijskega navodila na področju povračil sicer izboljšal pravno varnost zavarovanih oseb, vendar pa je v skladu z obstoječimi predpisi o njihovih pravicah treba odločati v upravnem postopku, ki se konča z izdajo odločbe.

Ukrep zavoda

Zavod je Ministrstvu za zdravje v dopisu z dne 15. 3. 2023 ponovno predlagal, da se postopek, ki bi povzel obstoječo prakso zavoda pri reševanju vloge za povračilo stroškov zavarovani osebi, zakonsko uredi v okviru priprave novele ZZVZZ.

3.3.2 Nadomestila plač med začasno zadržanostjo od dela

Tretji odstavek 137. člena ZDR-1⁹⁴ je delodajalcu nalagal, da ta izplačuje nadomestilo plače iz lastnih sredstev v primerih nezmožnosti delavca za delo zaradi njegove bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom, in sicer do 30 delovnih dni za posamezno odsotnost z dela, vendar največ za 120 delovnih dni

⁹³ Št. 0072-18/2017-DI/1 z dne 28. 12. 2020.

⁹⁴ Z Zakonom o spremembah Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 15/22) sta bila tretji in četrti odstavek 137. člena ZDR-1 spremenjena tako, da se glasita: Delodajalec izplačuje nadomestilo plače iz lastnih sredstev v primerih nezmožnosti delavca za delo zaradi njegove bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom, in sicer do 20 delovnih dni za posamezno odsotnost z dela, vendar največ za 80 delovnih dni v koledarskem letu. V primerih nezmožnosti za delo delavca zaradi poklicne bolezni ali poškodbe pri delu izplačuje delodajalec nadomestilo plače delavcu iz lastnih sredstev do 30 delovnih dni za vsako posamezno odsotnost z dela. V času daljše odsotnosti z dela izplača delodajalec nadomestilo plače v breme zdravstvenega zavarovanja. Če gre za 2 ali več zaporednih odsotnosti z dela zaradi iste bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom, do 20 delovnih dni, pa traja v posameznem primeru prekinitve med eno in drugo odsotnostjo manj kot 10 delovnih dni, izplača delodajalec za čas nadaljnje odsotnosti od prekinitve dalje nadomestilo plače v breme zdravstvenega zavarovanja. Navedeni spremembi sta se pričeli uporabljati 1. 3. 2022.

v koledarskem letu. V primerih nezmožnosti za delo delavca zaradi poklicne bolezni ali poškodbe pri delu izplačuje delodajalec nadomestilo plače delavcu iz lastnih sredstev do 30 delovnih dni za vsako posamezno odsotnost z dela. V času daljše odsotnosti z dela izplača delodajalec nadomestilo plače v breme zdravstvenega zavarovanja. Četrty odstavek 137. člena ZDR-1 je določal, da če gre za 2 ali več zaporednih odsotnosti z dela zaradi iste bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom, do 30 delovnih dni, pa traja v posameznem primeru prekinitve med eno in drugo odsotnostjo manj kot 10 delovnih dni, izplača delodajalec za čas nadaljnje odsotnosti od prekinitve dalje nadomestilo plače v breme zdravstvenega zavarovanja.

ZZVZZ v 28. členu določa, da imajo pravico do nadomestila med začasno zadržanostjo od dela zavarovanci iz 1., 2., 3., 4., 5., 6. in 8. točke prvega odstavka 15. člena tega zakona⁹⁵, zavarovanci iz 7. točke prvega odstavka 15. člena⁹⁶ tega zakona pa, če plačujejo prispevek od osnove, določene za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. 31. člen ZZVZZ določa, da je osnova za nadomestilo povprečna mesečna plača in nadomestila oziroma povprečna osnova za plačilo prispevkov v koledarskem letu pred letom, v katerem je nastala začasna zadržanost od dela. Osnove za plačevanje prispevkov iz drugega in tretjega odstavka 55.a člena ZZVZZ⁹⁷ se ne všttevajo v osnovo za nadomestilo med začasno zadržanostjo od dela. ZZVZZ ne določa drugih dohodkov, ki se v osnovo za izračun nadomestila ne všttevajo.

Pravila OZZ v prvem odstavku 140. člena določajo, da je osnova za nadomestilo zavarovančeva povprečna mesečna plača in nadomestila, ki so bila izplačana v koledarskem letu pred letom, v katerem je nastala začasna zadržanost od dela, oziroma povprečna osnova za plačilo prispevkov v koledarskem letu pred letom, v katerem je nastala začasna zadržanost od dela.

Pravila OZZ v prvem odstavku 141. člena določajo, da se v osnovo za izračun nadomestila ne všttevajo:

- regres, jubilejna nagrada, odpravnina ob upokojitvi, solidarnostna pomoč;
- povračila stroškov v zvezi z delom;
- dohodek, prejet v naravi;

⁹⁵ Zavarovanci po tem zakonu, kot jih določajo navedene točke omenjenega člena, so: 1. osebe, ki so v delovnem razmerju v Republiki Sloveniji; 2. osebe v delovnem razmerju pri delodajalcu s sedežem v Republiki Sloveniji, poslana na delo ali na strokovno izpopolnjevanje v tujino, če niso obvezno zavarovane v državi, v katero so bile poslana; 3. osebe, zaposlene pri tujih in mednarodnih organizacijah in ustanovah, tujih konzularnih in diplomatskih predstavništvih s sedežem v Republiki Sloveniji, če ni z mednarodno pogodbo drugače določeno; 4. osebe s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, zaposlene pri tujem delodajalcu, ki niso zavarovane pri tujem nosilcu zdravstvenega zavarovanja; 5. osebe, ki na območju Republike Slovenije samostojno opravljajo gospodarsko ali poklicno dejavnost kot edini ali glavni poklic; 6. družbeniki osebnih družb, družbeniki družb z omejeno odgovornostjo in ustanovitelji zavodov, če so družbeniki družb oziroma ustanovitelji zavodov poslovdne osebe, ki opravljajo poslovdno funkcijo kot edini ali glavni poklic; 8. vrhunski športniki in vrhunski šahisti – člani telesnokulturnih in šahovskih organizacij v Republiki Sloveniji, ki niso zavarovani iz drugega naslova.

⁹⁶ Zavarovanci iz 7. točke prvega odstavka 15. člena ZZVZZ so kmetje, člani njihovih gospodarstev in druge osebe, ki v Republiki Sloveniji opravljajo kmetijsko dejavnost kot edini ali glavni poklic.

⁹⁷ Osnova za plačevanje prispevkov od dohodkov iz drugega pravnega razmerja, na podlagi katerega zavarovanci niso zavarovani kot osebe, ki so v delovnem razmerju v Republiki Sloveniji, prejetih na podlagi opravljenega dela oziroma storitev, kadar se plačilo, prejet na podlagi tega pravnega razmerja, na podlagi zakona, ki ureja dohodnino, šteje za dohodek in ni oproščen plačila dohodnine ali ni drug dohodek na podlagi zakona, ki ureja dohodnino, je vsak posamezen prejet dohodek. Osnova za plačevanje prispevkov iz naslova dejavnosti, ki se opravlja kot postranski poklic, je 25 % povprečne bruto plače v Republiki Sloveniji za oktober predhodnega koledarskega leta.

- poračuni plač v tekočem letu za obdobja, na katera se nanaša osnova za obračun nadomestila;
- nadomestila, izplačana v breme pokojninskega in invalidskega zavarovanja;
- bonitete;
- dohodki iz drugega pogodbenega razmerja;
- osnove za plačevanje prispevkov iz drugega in tretjega odstavka 55.a člena zakona.

Po naši oceni 31. člen ZZVZZ ne določa jasno, ali osnova za nadomestilo – povprečna mesečna plača in nadomestila oziroma povprečna osnova za plačilo prispevkov predstavlja izplačila v koledarskem letu ali za koledarsko leto pred letom, v katerem je nastala začasna zadržanost od dela. Menimo, da bi moral način izračuna osnove za nadomestilo jasno izhajati že iz samega zakona, saj določitev osnove za nadomestilo vpliva na višino nadomestila zavarovanca med začasno zadržanostjo od dela kot pravico iz OZZ. Eno izmed načel pravne države, ki ga določa 2. člen Ustave Republike Slovenije⁹⁸, je namreč, da morajo biti predpisi jasni in pomensko določljivi, zlasti pa je to pomembno pri predpisih in določbah, ki vsebujejo pravne norme, ki določajo pravice in dolžnosti subjektov. Zato smo 13. 1. 2022 na Ustavno sodišče Republike Slovenije (v nadaljevanju: ustavno sodišče) vložili zahtevo za začetek postopka za oceno ustavnosti 31. člena ZZVZZ oziroma skladnosti določil 140. in 141. člena pravil OZZ z zakonom.

Pojasnilo zavoda

Zavod meni, da določba ZZVZZ ni pomensko odprta. Že iz same zakonske določbe namreč izhaja, da se navedeno izplačilo ne upošteva v osnovi za odmero nadomestila plače, in sicer iz jezikovne razlage. Navedena določba namreč govori o plačah "v koledarskem letu" in ne "za koledarsko leto", iz česar izhaja, da gre za izplačila v koledarskem letu, morebitna dodatna izplačila v prihodnjem koledarskem letu za prejšnje koledarsko leto pa se pri določanju osnove za odmero nadomestila ne upoštevajo. Pravila OZZ zgolj konkretizirajo zakonsko določbo, ko določajo, da se v osnovo všttevajo plača in nadomestila, ki so bila izplačana v koledarskem letu pred letom, v katerem je nastala začasna zadržanost od dela (141. člen pravil OZZ), ter iz osnove izrecno izvemajo poračune plač v tekočem letu za obdobja, na katera se nanaša osnova za obračun nadomestila (140. člen pravil OZZ). S takšno ureditvijo se preprečuje stalno poračunavanje nadomestil plače zaradi morebitnih naknadnih poračunov že izplačanih plač, ki se všttevajo v osnovo za odmero nadomestila plače, s čimer se zagotavlja pravna predvidljivost in s tem pravna varnost tako na strani zavarovancev kot tudi na strani delodajalcev in zavoda, saj se pravno razmerje iz naslova nadomestil plače reši na vnaprej jasen in znan način, to je ob znanih osnovah za obračun nadomestila plače v času njegovega obračuna in izplačila. Sistem obračuna nadomestil plače s poračunavanjem bi po drugi strani pomenil enormen obseg dodatnega administrativnega dela, saj bi bilo treba opraviti celoten izračun nadomestila še enkrat (delodajalec in zavod), ter vložitev ponovnih zahtevkov za refundacijo s strani delodajalca. Še posebej si je enormen obseg dela lahko predstavljati sedaj, ko je ponovno uvedeno izplačevanje redne delovne uspešnosti v javnem sektorju, ki se lahko izplačuje obdobjno za več mesecev nazaj. V teh primerih gre za poračune in bi bilo treba vsem zavarovancem, ki so v bolniškem staležu in ki se jim je poračun izplačal za obdobje, ki šteje v osnovo za obračun nadomestila, nadomestilo tudi na novo odmeriti in izplačati poračun.

⁹⁸ Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a.

3.3.3 Drugi tekoči domači transferi

3.3.3.1 Tekoči transferi izvajalcem zdravstvenega programa

ZZVZZ v 63. členu določa, da se zavod, pristojne zbornice, združenja zdravstvenih zavodov in drugih zavodov ter organizacij, ki opravljajo zdravstveno dejavnost, ter ministrstvo, pristojno za zdravstvo, vsako leto dogovorijo o programu storitev OZZ, opredelijo zmogljivosti, potrebne za njegovo izvajanje, in določijo obseg sredstev. Na tej podlagi določijo izhodišča za izvajanje programov in za oblikovanje cen programov oziroma storitev ter druge podlage za sklepanje pogodb z izvajalci zdravstvenih storitev. Če izhodišča za naslednje leto niso sprejeta do konca decembra, o njih najpozneje v enem mesecu odloči arbitražna, ki jo sestavlja enako število predstavnikov zavoda, predstavnikov pristojnih zbornic in združenj zdravstvenih zavodov ter predstavnikov Ministrstva za zdravje. Kadar tudi v okviru arbitraže ni mogoče doseči sporazuma, o spornih vprašanjih odloči vlada.

V skladu s 65. členom ZZVZZ zavod z izvajalci zdravstvenih storitev sklene pogodbe, v katerih se določijo vrste, obseg, kakovost in cene programov oziroma zdravstvenih storitev, način obračunavanja in plačevanja ter nadzor nad uresničevanjem pogodbe, kakor tudi druge medsebojne pravice in obveznosti pogodbenih strank.

Dogovor 2021, ki je določal program zdravstvenih storitev in izhodišča za njegovo izvajanje ter oblikovanje cen za pogodbeno leto 2021, so partnerji⁹⁹ sklenili 27. 5. 2021, aneks št. 1 k dogovoru pa 9. 12. 2021 oziroma 27. 1. 2022.

Pri elementih za oblikovanje cene programov oziroma storitev se v skladu s 66. členom ZZVZZ upoštevajo:

- plače in drugi prejemki v skladu s predpisi, kolektivnimi pogodbami in drugimi splošnimi akti,
- materialni stroški,
- amortizacija, predpisana z zakonom,
- druge zakonske obveznosti.

Dogovor 2021 je v šestem odstavku 14. člena določal, da valorizacija materialnih stroškov, vkalkuliranih v cene zdravstvenih storitev, temelji na povprečni letni stopnji rasti cen življenjskih potrebščin, ki jih objavi Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj v osnovnih makroekonomskih izhodiščih. V primeru njihove spremembe se valorizacija materialnih stroškov uskladi s spremenjenimi izhodišči od 1. 1. dalje.

Po 39. členu dogovora 2021 se je obračun opravljenih zdravstvenih storitev izvedel v skladu s Prilogo III tega dogovora, v kateri je bilo določeno, da se obračun opravljenih zdravstvenih storitev izvede na podlagi meril, sprejetih v dogovoru 2021, ter na podlagi poročila o realizaciji

⁹⁹ Ministrstvo za zdravje, Zdravniška zbornica Slovenije, Združenje zdravstvenih zavodov Slovenije, Lekarniška zbornica Slovenije, Skupnost slovenskih naravnih zdravilišč, Skupnost socialnih zavodov Slovenije, Skupnost organizacij za usposabljanje Slovenije in zavod. Arbitražna je na dveh narokih, in sicer 17. 12. 2020 in 18. 1. 2021, odločala o 178 spornih vprašanjih partnerjev. Vlada je odločala o 161 spornih vprašanjih partnerjev, za katere odločitev na arbitraži ni bila sprejeta.

dogovorjenega programa. Obračun obveznosti med izvajalci in zavodom se je v letu 2021 izvedel za prvi kvartal, prvo polletje in za koledarsko leto (končni letni obračun). V obračun za posamezno obdobje so se, razen kjer je bilo z dogovorom 2021 določeno drugače, vključile poleg prenosov nedoseženega načrta in neplačane realizacije iz preteklega obdobja vse opravljene storitve v tekočem obdobju, vendar največ do plana storitev za to obdobje. Pri tem sta se upoštevala obdobjni plan in realizacija storitev tako, da se je preseganje ali nedoseganje realizacije storitev glede na plan v obravnavanem obdobju preneslo v naslednje obračunsko obdobje. Prenosi niso bili možni iz enega koledarskega leta v drugo.

V letu 2021 je zdravstvene storitve na podlagi sklenjenih pogodb izvajalo 1.633 izvajalcev, od tega 202 javna zavoda in 1.431 zasebnih izvajalcev s koncesijo. Število pogodbenih partnerjev se je v primerjavi z letom 2020 zmanjšalo za 34. Preverili smo pravilnost tekočih transferov, ki jih je zavod nakazal 3 bolnišnicam, 4 zdravstvenim domovom, 3 socialnim zavodom in 8 koncesionarjem v skladu s končnim letnim obračunom storitev.

3.3.3.1.a Trinajsti odstavek 23. člena dogovora 2021 je določal, da so sredstva za laboratorijske preiskave, ki jih opravlja izvajalec, vključena v ceno zdravstvenih storitev in se ne obračunavajo posebej ter da je v breme zavoda možno obračunati laboratorijske storitve v skladu s 16. členom dogovora 2021. Nadalje je določeno, da zavod postopoma preveri vkalkulirana sredstva za laboratorijske preiskave iz Priloge I dogovora 2021, zato so izvajalci dolžni zavodu na njegovo zahtevo predložiti ustrezne podatke in dokazila za pripravo analize, kot so kopije računov, ki so jih za opravljene preiskave plačali drugim laboratorijem, kopije računov za porabljene reagente, kopije računov za druge stroške laboratorijskega in drugega materiala, ki se uporablja v laboratorijih, stroške dela v laboratorijih ter druge podatke oziroma dokazila v skladu z navodili zavoda. Zavod v letu 2021 ni začel uresničevati določb trinajstega odstavka 23. člena dogovora 2021.

Pojasnilo zavoda

Skladno z določili Aneksa št. 1 k splošnemu dogovoru za pogodbeno leto 2022 bi morali izvajalci sistem za evidentiranje materialnih stroškov in zdravil po pacientih vzpostaviti do 30. 6. 2022, poročati pa od 1. 7. 2022 dalje. Sistem za evidentiranje še ni vzpostavljen, saj imajo izvajalci z vzpostavitvijo sistema težave, zato še potekajo sestanki med izvajalci in zavodom glede načina vzpostavitve. Skladno z navedenim zavod še ni prejel nobenih podatkov s strani izvajalcev in posledično ni začel izvajati analiz.

3.3.3.1.b Aneks št. 1 k dogovoru 2021 v 3. členu je določal, da se na podlagi Aneksa h Kolektivni pogodbi za zaposlene v zdravstveni negi¹⁰⁰ in aneksa h KP s 1. 12. 2021 v cene zdravstvenih storitev vkalkulirajo dogovorjeni višji plačni razredi in da zavod obveznosti do izvajalcev iz tega naslova za leto 2021 poravna s končnim letnim obračunom za leto 2021. Za programa patronažne zdravstvene nege, in sicer 510 029 patronažna služba in 544 034 nega na domu brez asistiranje peritonealne dialize, katerih cene so bile določene v Prilogi I/b dogovora 2021, so bili spremenjeni plačni razredi vneseni ročno, in sicer s 1. 1. 2021 namesto s 1. 12. 2021. Zaradi nepravočasnega ročnega vnosa spremenjenih plačnih razredov se je izvajalcem priznala nepravilna vrednost realiziranega programa patronažne zdravstvene nege in nege na domu v skupnem znesku 98.309 EUR, in sicer Zdravstvenemu domu Ajdovščina 32.707 EUR preveč za storitev patronažne službe, Zdravstvenemu

¹⁰⁰ Uradni list RS, št. 181/21.

domu Gornja Radgona 650 EUR premalo za storitev patronažne službe in 896 EUR preveč za storitev nege na domu ter Zdravstvenemu domu Novo mesto 64.056 EUR preveč za storitev patronažne službe.

Ukrep zavoda

Zavod je nepravilno obračunane storitve patronažne zdravstvene nege poračunal februarja 2022.

Pojasnilo zavoda

Zavod je razvoj aplikacijske storitve, ki bi bila del aplikacije Pogodbe in bi preprečevala nastanek napak, kot je bila pri končnem letnem obračunu za leto 2021 za nego in patronažo, ki je nastala zaradi bolniških odsotnosti vseh zaposlenih, ki so sodelovali pri izračunih, in je zavod ni uspel pravočasno odpraviti, načrtoval že v Planu dela za leto 2022. Zaradi drugih nujnih nalog v področni enoti informacijski center (dolgotrajna oskrba, spremembe obračunov in podobno) do realizacije v letu 2022 ni prišlo in je naloga prestavljena v leto 2023.

3.3.3.1.c V skladu z 11. členom Priloge SVZ – Oblikovanje in financiranje programov za zdravstveno dejavnost socialnovarstvenih zavodov in zavodov za usposabljanje k dogovoru 2021 izvajalci ne zaračunavajo zdravstvene nege za čas, ko so posamezni oskrbovanci napoteni na obnovitveno rehabilitacijo, bolnišnično zdravljenje ali v drugih primerih celodnevni odsotnosti. Dan odhoda in vrnitve oskrbovanca se štejeta za 1 dan nege. Izvajalci zdravstvene dejavnosti socialnovarstvenih zavodov, in sicer CUDV Radovljica (24 EUR), Zavod Sv. Martina (19 EUR), SeneCura Vojnik d.o.o. (20 EUR), Dom Lipa d.o.o. (20 EUR), Dom Nine Pokorn Grmovje (69 EUR), Dom ob Savinji Celje (205 EUR) in Dom upokoencev Polzela (120 EUR) so obračunali hkrati zdravstveno nego za čas, ko so bili njihovi oskrbovanci napoteni na obnovitveno rehabilitacijo, bolnišnično zdravljenje ali v drugih primerih celodnevni odsotnosti, zato so prej navedenim izvajalcem neupravičeno obračunali v skupnem znesku 477 EUR, kar je bilo v nasprotju z 11. členom Priloge SVZ – Oblikovanje in financiranje programov za zdravstveno dejavnost socialnovarstvenih zavodov in zavodov za usposabljanje k dogovoru 2021.

Ukrep zavoda

Zavod je preveč izplačana sredstva izvajalcem poračunal junija in julija 2022.

3.3.3.1.d Zavod ni ravnal v skladu z 39. členom dogovora 2021, ker obračuna opravljenih zdravstvenih storitev ni izvedel v skladu z merili iz dogovora 2021, zato je izvajalcem priznal manj zdravstvenih storitev, kot so jih dejansko opravili v letu 2021, ter jim zato za opravljene storitve plačal 1.406 EUR premalo:

- pri obračunu je upošteval delež obveznega zdravstvenega zavarovanja, ki presega 100 %, in sicer Zdravstvenemu domu Ajdovščina za storitev ekscizije malignega tumorja kože in Splošni bolnišnici Izola za storitev okulistike – presejanje diabetične retinopatije;
- Priloga III/b v 1. točki določa, da se v dejavnostih iz 5.1 točke prvega odstavka 3. člena dogovora 2021, med temi tudi za dejavnost splošna kirurgija, za katere je določeno minimalno število prvih pregledov, prizna 20 % višja osnovna cena pregleda, in sicer za vsak opravljen

prvi pregled; zavod SB Brežice pri obračunu ni upošteval vseh točk prvih pregledov, ki jih je izvajalec opravil, zato mu je priznal 482 točk oziroma 1.406 EUR premalo.

Ukrep zavoda

Zavod je premalo izplačana sredstva izvajalcu poračunal decembra 2022.

3.3.3.1.e Tretji odstavek 3. člena dogovora 2021 je določal, da če posamezen izvajalec 6 mesecev ne zagotavlja 85 % dogovorjenega programa posamezne podvrste zdravstvene dejavnosti, lahko zavod z drugim izvajalcem dogovori začasni prevzem programa in o tem obvesti Ministrstvo za zdravje. Zavod je s Splošno bolnišnico Izola sklenil Pogodbo o izvajanju programa zdravstvenih storitev za pogodbeno leto 2021¹⁰¹ in več aneksov¹⁰², med njimi tudi Aneks št. 4 k Pogodbi o izvajanju programa zdravstvenih storitev za leto 2021¹⁰³, s katerim je začasno povečal plan programa operacija sive mreže za 10 operacij na letni ravni, ne da bi o tem obvestil Ministrstvo za zdravje.

3.3.3.2 Sofinanciranje obnovitvene rehabilitacije invalidov, udeležbe v organiziranih skupinah za usposabljanje ter letovanja otrok in šolarjev

V drugem odstavku 13. člena ZZVZZ je določeno, da se zavarovanim osebam z OZZ zagotavlja v obsegu, ki ga določa ZZVZZ, plačilo zdravstvenih storitev, nadomestilo plače med začasno zadržanostjo od dela in povračilo potnih stroškov v zvezi z uveljavljanjem zdravstvenih storitev. Zdravstvene storitve, katerih plačilo je v celoti ali delno zagotovljeno z OZZ, določa prvi odstavek 23. člena ZZVZZ. Med zdravstvenimi storitvami, katerih financiranje je v celoti zagotovljeno z OZZ, je v 1. točki prvega odstavka 23. člena ZZVZZ določeno zdravljenje in rehabilitacija:

- otrok, učencev in študentov, ki se redno šolajo, in otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju ter otrok in mladostnikov z nezgodno poškodbo glave in okvaro možganov (četrta alineja);
- malignih bolezni, mišičnih in živčno-mišičnih bolezni, paraplegije, tetraplegije, cerebralne paralize, epilepsije, hemofilije, duševnih bolezni, razvitih oblik sladkorne bolezni, multiple skleroze in psoriaze (osma alineja).

Skladno s 26. členom ZZVZZ skupščina zavoda v soglasju z ministrom za zdravje v pravilih OZZ določi natančnejši obseg zdravstvenih storitev iz prvega odstavka 23. člena ZZVZZ, ki se zagotavljajo v breme OZZ, natančnejši postopek uveljavljanja pravic, standarde in normative.

Pravila OZZ so v 50., 51. in 52. členu opredeljevala pravico do obnovitvene rehabilitacije invalidov, udeležbe v organiziranih skupinah za usposabljanje ter letovanja otrok in šolarjev. Zavod je v skladu

¹⁰¹ Št. 1721-4/2021-KP/34 z dne 15. 7. 2021.

¹⁰² Aneks št. 1 k Pogodbi o izvajanju programa zdravstvenih storitev za leto 2021, št. 1721-4/2021-KP/34-A1 z dne 24. 8. 2021, Aneks št. 2 k Pogodbi o izvajanju programa zdravstvenih storitev za leto 2021 št. 1721-4/2021-KP/34-A2 z dne 27. 8. 2021, Aneks št. 3 k Pogodbi o izvajanju programa zdravstvenih storitev za pogodbeno leto 2021, št. 1721-4/2021-KP/34-A3 z dne 3. 9. 2021, Aneks št. 5 k Pogodbi o izvajanju programa zdravstvenih storitev za leto 2021, št. 1721-4/2021-KP/34-A5 z dne 2. 2. 2022.

¹⁰³ Št. 1721-4/2021-KP/34-A4 z dne 16. 11. 2021.

z navedenimi določbami zagotovil zavarovanim osebam z mišičnimi in živčno-mišičnimi boleznimi, s paraplegijo, cerebralno paralizo, z najtežjo obliko generalizirane psoriaze, multiplo sklerozo in paralizikom ob določeni funkcionalni okvari možnost udeležbe v skupinski ter njim prilagojeni rehabilitaciji, ki jo strokovno vodi ustrezna klinika ali inštitut ali drug zdravstveni zavod. Udeleženci rehabilitacije so imeli zagotovljeno sofinanciranje fizioterapije in stroškov bivanja, kar sta s pogodbo določila zavod in organizator skupinske rehabilitacije. Zavod je v letnem programu določil število dni skupinske rehabilitacije in sredstva za njeno izvajanje v posameznem letu (50. člen pravil OZZ). Otrokom in mladostnikom s cerebralno paralizo, drugimi težjimi in trajnimi telesnimi okvarami, otrokom z juvenilnim revmatoidnim artritisom, sladkorno boleznijo, fenilketonurijo in celiakijo je bila zagotovljena udeležba na organiziranih skupinskih usposabljanjih za obvladovanje boleznih oziroma stanja, ki jih strokovno vodijo ustrezne klinike, inštituti ali drugi zdravstveni zavodi. Zavod je sofinanciral potrebne zdravstvene storitve, stroške terapevtskih delovnih skupin ter stroške bivanja. Usposabljanje je lahko trajalo največ 14 dni na leto (51. člen pravil OZZ). Otroku, ki je bil večkrat hospitaliziran ali je pogosteje bolan, je zavod sofinanciral del stroškov letovanja v organizirani in strokovno vodeni zdravstveni koloniji na podlagi pogodbe o sofinanciranju z izbranimi organizatorji zdravstvenih letovanj, ki so izbrali udeležence na podlagi predlogov osebnih otroških zdravnikov. Zavod je v letnem programu za letovanje opredelil število udeležencev in sredstva, ki jih nameni za sofinanciranje dela stroškov letovanja (52. člen pravil OZZ).

Na podlagi 50., 51. in 52. člena pravil OZZ je upravni odbor zavoda 19. 1. 2021 sprejel sklepa o planu skupinske obnovitvene rehabilitacije ter planu zdravstvenega letovanja otrok in šolarjev za leto 2021, v katerih je bilo določeno število upravičencev, terapevtov in spremljevalcev skupinske obnovitvene rehabilitacije za posamezno medicinsko diagnozo s prispevkom zavoda za njihovo dnevno oskrbo, trajanje in skupen znesek sredstev za njeno izvajanje ter število otrok in šolarjev s prispevkom zavoda za njihovo dnevno oskrbo, povprečno trajanje in skupen znesek sredstev za sofinanciranje zdravstvenega letovanja. V sklepih ni bil opredeljen način določitve števila upravičencev, terapevtov in spremljevalcev, višina prispevka zavoda za njihovo dnevno oskrbo ter trajanje rehabilitacije in letovanja. Zavod je na podlagi sklepov upravnega odbora 29. 1. 2021 v Uradnem listu Republike Slovenije objavil javna razpisa za izbiro organizatorjev skupinske obnovitvene rehabilitacije ter za izbiro organizatorjev zdravstvenih letovanj otrok in šolarjev v letu 2021¹⁰⁴. Na podlagi izvedenih javnih razpisov je zavod sklenil pogodbe z 8 organizatorji skupinske obnovitvene rehabilitacije v skupnem znesku 3.702.352 EUR ter z 38 organizatorji zdravstvenih letovanj otrok in šolarjev v skupnem znesku 1.825.433 EUR. Zavod je izbranim organizatorjem na podlagi sklenjenih pogodb izplačal 3.000.064 EUR za skupinsko obnovitveno rehabilitacijo ter 1.448.372 EUR za zdravstveno letovanje otrok in šolarjev.

Izbira udeležencev skupinske obnovitvene rehabilitacije je bila po določilih razpisne dokumentacije in sklenjenih pogodbah v pristojnosti organizatorjev skupinske obnovitvene rehabilitacije. S pogodbo o sofinanciranju skupinske obnovitvene rehabilitacije se je organizator zavezal, da bodo udeleženci izbrani izključno s triažo, upoštevajoč načela medicinske doktrine, pri čemer za triažo ne bo potrebna napotnica osebnega zdravnika in jo bo plačal organizator. Posamezni udeleženec skupinske obnovitvene rehabilitacije ima lahko hkrati samo enega spremljevalca ali osebnega asistenta. Organizator skupinske obnovitvene rehabilitacije je moral skladno s pogodbo o sofinanciranju skupinske obnovitvene rehabilitacije imenovati komisijo za pritožbe, na katero so se

¹⁰⁴ Uradni list RS, št. 13/21.

lahko pritožile zavarovane osebe, ki niso bile izbrane oziroma so menile, da triaža ni bila izvedena v skladu s pravili OZZ in sklenjeno pogodbo.

3.3.3.2.a Skladno s 85. členom ZZZVZZ in 256. členom pravil OZZ se za postopek, v katerem se odloča o pravicah iz OZZ, uporablja ZUP, če ni z zakonom drugače določeno. O pravici do nadomestila, povračila potnih stroškov, pridobitvi, spremembi ali izgubi lastnosti zavarovane osebe, pravici proste izbire zdravnika in drugih pravicah iz tega zakona ter drugih zahtevah iz OZZ skladno s 84. členom ZZZVZZ odloča OE zavoda na prvi stopnji in Direkcija zavoda na drugi stopnji. Enako glede pristojnosti za odločanje predpisujejo pravila OZZ. Zavod je pristojnost za odločanje o pravici zavarovanih oseb do skupinske obnovitvene rehabilitacije prenesel na organizatorje skupinske obnovitvene rehabilitacije, ki o teh pravicah niso odločali v upravnem postopku, kar ni bilo v skladu s 84. in 85. členom ZZZVZZ in 256. členom pravil OZZ.

3.3.3.2.b Po opravljeni skupinski obnovitveni rehabilitaciji je moral organizator zavodu v skladu s sklenjeno pogodbo o sofinanciranju skupinske obnovitvene rehabilitacije in Navodilom za pripravo vsebinskega in finančnega poročila o izvedbi skupinske obnovitvene rehabilitacije v letu 2021, ki je bilo priloga pogodbe, posredovati vsebinsko in finančno poročilo ter poimenski seznam udeležencev rehabilitacije, spremljevalcev in terapevtov, ki mora vsebovati OE zavoda, čas in kraj izvajanja rehabilitacije za vsakega udeleženca, spremljevalca in terapevta posebej, in sicer najkasneje do 31. 12. 2021. V Navodilu za pripravo vsebinskega in finančnega poročila o izvedbi skupinske obnovitvene rehabilitacije v letu 2021 je bilo določeno, da mora vsebinsko poročilo med drugim vsebovati obrazložitev oziroma navedbo števila prejetih in sprejetih vlog, števila pritožb in povzetek posameznih pritožb z odgovori. Ugotovili smo, da so 4¹⁰⁵ od 8 organizatorjev posredovali nepopolna vsebinska in finančna poročila, saj v poročilih niso navedli števila prejetih in sprejetih vlog, pritožb in povzetka posameznih pritožb z odgovori, 1 izvajalec¹⁰⁶ pa je posredoval vsebinsko in finančno poročilo, iz katerega izhaja, da je prejel pritožbo, vendar v poročilu ni navedel odgovora na pritožbo, kot to zahtevajo navodila. Zavod je s tem, ko je sprejel nepopolna vsebinska in finančna poročila organizatorjev obnovitvene rehabilitacije, ravnal v neskladju s sklenjenimi pogodbami o sofinanciranju skupinske obnovitvene rehabilitacije.

Po naši oceni določbe pravil OZZ, ki so opredeljevale pravico do obnovitvene rehabilitacije invalidov, udeležbo v organiziranih skupinah za usposabljanje ter zdravstveno letovanje otrok in šolarjev, niso bile v skladu z določili ZZZVZZ. Po našem mnenju sta glede na določbo 1. točke prvega odstavka 23. člena ZZZVZZ skupinska obnovitvena rehabilitacija ter zdravstveno letovanje otrok in šolarjev predstavljala posebno vrsto oziroma posebno obliko izvajanja zdravljenja in rehabilitacije, ki bi se morala skladno s 23. členom tega zakona v celoti financirati iz sredstev OZZ. Z določbami 50. do 52. člena pravil OZZ, iz katerih je izhajalo, da zavod te zdravstvene storitve le sofinancira, je bila zato po našem mnenju zožena pravica do zdravljenja in rehabilitacije, ki izhaja iz četrte in osme alineje 1. točke prvega odstavka 23. člena ZZZVZZ. Sistem pravic iz OZZ in v tem okviru tudi njihove omejitve lahko ureja le zakon. Podzakonski akt ne sme v vsebinskem smislu določati ničesar brez zakonske podlage in zunaj vsebinskih okvirov, ki morajo biti v zakonu izrecno določeni ali iz njega vsaj z razlago ugotovljivi.¹⁰⁷ Skladno s 84. in 85. členom ZZZVZZ bi morale tudi o pravici do zdravstvenega letovanja

¹⁰⁵ Zveza Sonček so.p., Zveza paraplegikov Slovenije, Združenje Multiple Skleroze Slovenije, Slovensko društvo za celiakijo.

¹⁰⁶ Društvo psoriatikov Slovenije.

¹⁰⁷ Odločba ustavnega sodišča, št. U-I-50/97 z dne 16. 12. 1999, Uradni list RS, št. 109/99.

otrok in šolarjev v upravnem postopku odločati OE zavoda na prvi stopnji in Direkcija zavoda na drugi stopnji. V ZZVZZ ali v drugem zakonu ni podlage za to, da zavod pooblastilo za odločanje o pravicah do zdravstvenega letovanja otrok in šolarjev prenese na organizatorje zdravstvenega letovanja in s tem dopusti odločanje o pravicah v postopku, ki ni upravni postopek. Takšna ureditev, ki je izhajala iz pravil OZZ, po naši oceni zavarovanim osebam ni nudila predpisanega pravnega varstva. Zato smo februarja 2020 na ustavno sodišče vložili zahtevo za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti 50., 51. in 52. člena pravil OZZ.

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti odločilo¹⁰⁸, da se 50., 51. in 52. člen pravil OZZ razveljavijo¹⁰⁹. Ugotovilo je, da četrta in osma alineja 1. točke prvega odstavka 23. člena ZZVZZ ne urejata pravic do obnovitvene rehabilitacije invalidov, do udeležbe v organiziranih skupinah za usposabljanje ter do letovanja otrok in šolarjev, ki so urejene v 50., 51. in 52. členu pravil OZZ. Iz odločitve ustavnega sodišča izhaja, da so pravila OZZ v 50., 51. in 52. členu samostojno uredila te pravice ter določila, v kakšnem obsegu se financirajo iz sredstev OZZ. Na ta način so pravila OZZ izvirno uredila pravico do zdravstvenega varstva in način njenega uresničevanja, kar je izrecno pridržano zakonu. Glede na navedeno je ustavno sodišče ugotovilo, da so 50., 51. in 52. člen pravil OZZ v neskladju s pravico do zdravstvenega varstva iz prvega odstavka 51. člena Ustave Republike Slovenije v zvezi z drugim odstavkom 50. člena Ustave Republike Slovenije¹¹⁰, zato jih je razveljavilo.

Državni zbor je 22. 9. 2021 sprejel dopolnitve ZZVZZ. S pričetkom uporabe Zakona o dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju¹¹¹ (ZZVZZ-P) bo zavarovanim osebam na podlagi dopolnjene 1. točke prvega odstavka 23. člena ZZVZZ (nove devetnajsta, dvajseta in enaindvajseta alineja) zagotovljeno plačilo 3 preventivnih programov v celoti, in sicer:

- skupinskih zdravstvenih programov zaradi krepitve zdravstvenega stanja otrok do 18. leta starosti, ki so v koledarskem letu večkrat hospitalizirani ali vsaj 2-krat bolni,
- skupinskih zdravstvenih programov zaradi usposabljanja za obvladovanje zdravstvenega stanja otrok do 18. leta starosti s cerebralno paralizo, živčno-mišičnimi boleznimi ali druge vrste gibalne oviranosti, poškodbo glave, otrok z juvenilnim revmatoidnim artritisom, s sladkorno boleznijo, fenilketonurijo, celiakijo ali prekomerno telesno težo ter otrok z motnjo avtističnega spektra, z razvojnim zaostankom ali intelektualno manjzmožnostjo in
- skupinskih zdravstvenih programov za izboljševanje, ohranjanje ali preprečevanje poslabšanja zdravstvenega stanja oseb z mišičnimi in živčno-mišičnimi boleznimi, s paraplegijo, tetraplegijo, cerebralno paralizo, poškodbo glave, z najtežjo obliko hemiplegije ali generalizirane psorizae, multiplo sklerozo, s poliomeletisom, Parkinsonovo boleznijo ali težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju ob določeni funkcionalni okvari.

¹⁰⁸ Odločba ustavnega sodišča, št. U-I-23/20-12 z dne 20. 10. 2022, Uradni list RS, št. 142/22.

¹⁰⁹ Razveljavitev učinkuje za naprej od naslednjega dne po objavi odločbe ustavnega sodišča o razveljavitvi v Uradnem listu Republike Slovenije (45. člen v zvezi z 42. členom Zakona o ustavnem sodišču, Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo, 109/12, 23/20 in 92/21), in sicer od 12. 11. 2022.

¹¹⁰ Država ureja obvezno zdravstveno, pokojninsko, invalidsko in drugo socialno zavarovanje ter skrbi za njihovo delovanje.

¹¹¹ Uradni list RS, št. 159/21. Zakon naj bi se začel uporabljati 1. 1. 2023.

Na podlagi Zakona o nujnih ukrepih za zaježitev širjenja in blaženja posledic nalezljive bolezni COVID-19 na področju zdravstva¹¹² se bodo določbe Zakona o dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ-P), ki naj bi se začele uporabljati 1. 1. 2023, začele uporabljati šele 1. 1. 2024.

3.4 Izdatki za blago in storitve ter investicijski odhodki

Zavod je v letu 2021 začel in zaključil 1.004 postopke oddaje javnih naročil v skupni pogodbeni vrednosti 20.619.981 EUR. Od tega je izvedel 826 postopkov, pri katerih je bila ocenjena vrednost nižja od 20.000 EUR brez DDV oziroma 40.000 EUR brez DDV pri naročanju blaga in storitev in od 40.000 EUR brez DDV oziroma 80.000 EUR brez DDV pri naročanju gradenj¹¹³ in za katere se ZJN-3 ni uporabljal, ter 146 postopkov naročil za socialne in druge posebne storitve, pri katerih je bila ocenjena vrednost nižja od 750.000 EUR in za katere se ZJN-3 prav tako ni uporabljal. Pogodbena vrednost naročil, za katere se ZJN-3 ni uporabljal, je znašala 1.833.487 EUR.

Zavod je v letu 2021 izvedel 32 postopkov oddaje javnih naročil, ki jih je bilo zaradi njihove ocenjene vrednosti treba izvesti po določbah ZJN-3, od tega 19 postopkov naročil male vrednosti, 11 odprtih postopkov, postopek s pogajanjem brez predhodne objave in postopek s konkurenčnim dialogom, v skupni pogodbeni vrednosti 18.786.494 EUR.

3.4.1 Izdatki za blago in storitve

3.4.1.a ZJN-3 v tretjem odstavku 95. člena določa, da naročnik, ki spremeni pogodbo o izvedbi javnega naročila ali okvirni sporazum v primeru iz 2. ali 3. točke prvega odstavka tega člena, na portalu javnih naročil, če je to glede na vrednost potrebno pa tudi v Uradnem listu EU, najpozneje v 30 dneh po spremembi objavi obvestilo o spremembi pogodbe o izvedbi javnega naročila. Ugotovili smo, da je zavod kršil tretji odstavek 95. člena ZJN-3, saj obvestila o spremembi pogodbe o izvedbi javnega naročila ni objavil v zakonskem roku v naslednjih primerih:

- Zavod je februarja 2021 na podlagi izvedenega naročila male vrednosti¹¹⁴ z ocenjeno vrednostjo 156.500 EUR brez DDV sklenil Pogodbo o storitvah projektiranja (SKLOP 1) spletne aplikacije Mednarodno zdravstveno zavarovanje za projekt EESSI¹¹⁵ z izvajalcem TIS d.o.o. v skupni pogodbeni vrednosti 63.000 EUR brez DDV za obdobje 9 mesecev. Zaradi potrebe po izvedbi dodatnih del je zavod na podlagi 2. točke prvega odstavka 95. člena ZJN-3 z izbranim izvajalcem sklenil Aneks št. 1 k Pogodbi o storitvah projektiranja (SKLOP 1) spletne aplikacije Mednarodno

¹¹² Uradni list RS, št. 141/22.

¹¹³ 90. člen Zakona o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (Uradni list RS, št. 49/20, 61/20, 152/20 – ZZUOOP, 175/20 – ZIUOPDVE, 15/21 – ZDUOP in 206/21 – ZDUPŠOP), ki velja od 11. 4. 2020, je določil, da se do 31. 12. 2021, ne glede na določbe ZJN-3, ZJN-3 na splošnem področju uporablja za javna naročila, katerih ocenjena vrednost brez DDV je enaka ali višja od 40.000 EUR za javno naročilo blaga ali storitev ali projektni natečaj in 80.000 EUR za javno naročilo gradenj.

¹¹⁴ JN005741/2020.

¹¹⁵ Z dne 1. 2. 2021.

zdravstveno zavarovanje za projekt EESSI¹¹⁶. Rok za objavo obvestila o spremembi pogodbe o izvedbi javnega naročila je skladno s 95. členom ZJN-3 potekel 22. 12. 2021, zavod pa je obvestilo o spremembi na portalu javnih naročil objavil šele 2. 3. 2022.

- Zavod je v juniju 2021 na podlagi izvedenega naročila male vrednosti¹¹⁷ z ocenjeno vrednostjo 169.672 EUR brez DDV sklenil Gradbeno pogodbo o energetski prenovi toplotnega ovoja (fasade) poslovne stavbe sedeža zavoda OE Murska Sobota, pri kateri se upoštevajo okoljski vidiki¹¹⁸ z izvajalcem Lesnina MG oprema, d.d., Ljubljana, v skupni pogodbeni vrednosti 139.832 EUR brez DDV. Zaradi potrebe po izvedbi dodatnih del je zavod na podlagi 2. točke prvega odstavka 95. člena ZJN-3 z izbranim izvajalcem sklenil Aneks št. 1 h Gradbeni pogodbi o energetski prenovi toplotnega ovoja (fasade) poslovne stavbe sedeža zavoda OE Murska Sobota, pri kateri se upoštevajo okoljski vidiki¹¹⁹. Rok za objavo obvestila o spremembi pogodbe o izvedbi javnega naročila je skladno s 95. členom ZJN-3 potekel 20. 12. 2021, zavod pa je obvestilo o spremembi na portalu javnih naročil objavil 5. 1. 2022.

3.4.1.b Zavod je na podlagi izvedenega evidenčnega naročila¹²⁰ z ocenjeno vrednostjo 39.900 EUR brez DDV sklenil Pogodbo o storitvah dobave in polaganja talne obloge v poslovnih prostorih ZZS, OE Kranj¹²¹ (v nadaljevanju: pogodba o menjavi talne obloge) z izbranim izvajalcem Alpod d.o.o. v skupni pogodbeni vrednosti 47.039 EUR z DDV. Pri tem smo ugotovili, da je izvajalec garancijo za odpravo napak v garancijski dobi predložil 13. 1. 2022 in ne ob podpisu primopredajnega zapisnika 30. 11. 2021. Ker zavod ob podpisu primopredajnega zapisnika ni zahteval garancije za odpravo napak v garancijskem roku, je ravnal v nasprotju s 13. členom pogodbe o menjavi talne obloge, ki določa, da mora izvajalec v zavarovanje svojih obveznosti iz naslova garancije za kakovost izvedenih del ob dokončni izročitvi in prevzemu izvedenih del s strani naročnika izročiti naročniku finančno zavarovanje za odpravo napak v garancijskem roku. Zavod je s strani izvajalca 8. 12. 2021 prejel račun za opravljeno dobavo in montažo talne obloge v vrednosti 46.676 EUR z DDV in ga plačal 30. 12. 2021. Zavod ni ravnal skladno z 15. členom pogodbe o menjavi talne obloge, saj prejetega računa ni zavrnil kljub manjkajočemu finančnemu zavarovanju, ki je obvezna priloga k računu, temveč je račun plačal, preden je bilo finančno zavarovanje predloženo.

Pojasnilo zavoda

Zavod je pojasnil, da je bil zamenjan vrstni red oziroma protokol podpisovanja, prevzema del in predložitve bančne garancije, zato je bil račun plačan pred dostavo finančnega zavarovanja.

3.4.1.1 Določanje socialnih meril

Določanje meril je izjemnega pomena v postopku javnega naročanja, saj vrsta meril, ki jih določi naročnik, in njihovo vrednotenje dejansko odločita o tem, katera ponudba bo izbrana, torej s kom bo

¹¹⁶ Z dne 22. 11. 2021.

¹¹⁷ JN002019/2021.

¹¹⁸ Z dne 9. 6. 2021

¹¹⁹ Z dne 19. 11. 2021.

¹²⁰ Št. naročila OE KR P-048/21-S.

¹²¹ Z dne 11. 10. 2021.

naročnik vstopil v poslovno razmerje. Ko naročnik preveri, ali so pridobljene ponudbe dopustne, jih razvrsti po vnaprej določenih merilih. Merila ne smejo biti diskriminatorna ali kako drugače nasprotovati pravilom ZJN-3 ter morajo biti povezana s predmetom javnega naročila. Naročnik odda javno naročilo na podlagi ekonomsko najugodnejše ponudbe. ZJN-3 je v četrtem odstavku 84. člena določal, da kadar naročnik naroča storitve iz prvega odstavka 67.a člena ZJN-3, kamor spadajo tudi storitve čiščenja, naroča te storitve upošteva socialno odgovorno javno naročanje z vključitvijo meril, ki se nanašajo na socialne vidike. V primeru storitev, ki so navedene v 67.a členu ZJN-3, mora torej naročnik poleg cene ali stroškov in morebitnih drugih meril javno naročilo oddati na način, da ekonomsko najugodnejšega ponudnika izbere upošteva socialno odgovorno javno naročanje in med merila obvezno vključi tudi socialne elemente, ki sledijo načelu spoštovanja dostojnega dela. Da je obvezno vključiti socialna merila v primerih javnih naročil s področja delovno intenzivnih storitev med merila, jasno izhaja iz 84. člena ZJN-3, vendar pa iz 84. člena ZJN-3 ne izhaja, kolikšen pomen oziroma utež naj predstavljajo socialna merila glede na merilo cene.

Zavod je v marcu 2021 na portalu javnih naročil objavil javno naročilo za izbiro izvajalca storitev razkuževanja površin v poslovnih prostorih ZZZS z dobavo razkužil (za obdobje 6 mesecev) in okolju prijazne storitve čiščenja poslovnih prostorov z dobavo okoljsko manj obremenjujočih čistil za potrebe OE Ljubljana, izpostava Trbovlje (za obdobje do 31. 5. 2023)¹²² po odprtem postopku. Zavod je v tem postopku oddaje javnega naročila storitev čiščenja določil 2 merila. Prvo merilo je bila ponujena skupna ponudbena vrednost za posamezni sklop, ki ji je zavod določil utež 97 %. Drugo merilo je bilo sklenjena in veljavna podjetniška kolektivna pogodba, v kateri so določeni kriteriji, ki presegajo minimalno obveznost delodajalca do delavca (v nadaljevanju: sklenjena in veljavna podjetniška pogodba), pri čemer je bila utež določena pri 3 %. Zavod je v maju 2021 sprejel odločitev o oddaji javnega naročila, s katero je za oba sklopa izbral izvajalca Cleaning d.o.o. in z njim sklenil pogodbi o izvajanju storitev razkuževanja in čiščenja v skupni pogodbeni vrednosti 81.204 EUR z DDV.

V primerih javnih naročil storitev iz 67.a člena ZJN-3 morajo naročniki slediti ciljem socialno odgovornega javnega naročanja, katerega namen je dajanje zgleда in vplivanje na trg tudi pri spodbujanju dostojnega dela. Menimo, da je zavod z določitvijo le enega socialnega merila – sklenjena in veljavna podjetniška pogodba, ki mu je določil utež 3 %, sicer zadostil določbi takrat veljavnega četrtega odstavka 84. člena ZJN-3, ni pa s tem v celoti sledil namenu zakona pri spodbujanju socialno odgovornega javnega naročanja, kar je eno od načel, na katerih temelji javno naročanje.

¹²² JN01524/2021.

4. Mnenje

Revidirali smo računovodske izkaze **Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije** za leto 2021, razen dela terjatev do zavezancev za neplačane prispevke za obvezno zdravstveno zavarovanje in z njimi povezanih neplačanih prihodkov ter nerazporejenih plačil dajatev, za katere je evidence vodila Finančna uprava Republike Slovenije, ter pravilnost poslovanja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije v letu 2021. Računovodski izkazi Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije vključujejo bilanco stanja na dan 31. 12. 2021, izkaz prihodkov in odhodkov, izkaz računa finančnih terjatev in naložb ter izkaz računa financiranja za tedaj končano leto.

4.1 Mnenje o računovodskih izkazih

Pozitivno mnenje

Menimo, da revidirani računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih resnično in pošteno prikazujejo stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije na dan 31. 12. 2021 ter prihodke in odhodke oziroma prejeme in izdatke za tedaj končano leto v skladu z Zakonom o računovodstvu.

4.2 Mnenje o pravilnosti poslovanja

Mnenje s pridržkom

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije v letu 2021 ni posloval v skladu s predpisi in pogodbenimi določili ter internimi akti v naslednjih primerih:

- v nasprotju z Zakonom o delovnih razmerjih je zaposlil javno uslužbenko za nedoločen čas brez javne objave – točka 3.2.1.a;
- pri zaposlovanju javnih uslužbencev ni zagotovil vsem kandidatom dostopnosti do delovnih mest pod enakimi pogoji, kot to določa Zakon o javnih uslužbencih – točka 3.2.1.b;
- ni pravočasno uskladal akta o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest, zato je kršil Zakon o sistemu plač v javnem sektorju – točka 3.2.2.a;
- izplačal je 554 EUR delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela, ki ni temeljila na pisni odločitvi generalnega direktorja o povečanem obsegu dela, in dodatek za delo v delovnem času, ki je manj ugoden, čeprav za to ni bilo pravne podlage, ter javnemu uslužbencu nepravilno obračunal dodatek za stalno pripravljenoost – točke 3.2.3.a, 3.2.3.b in 3.2.4.a;
- v nasprotju z Aneksom h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji je izplačal za 1.066 EUR prenizki odpravnini ob upokojitvi – točka 3.2.5.a;
- odločbe o priznanju pravice do povračila stroškov specialističnega in bolnišničnega zdravljenja in do nabave medicinskih pripomočkov in zdravil v tujini je izdajal več kot 2 meseca po prejemu vlog ter izplačeval ostala povračila stroškov opravljenih zdravstvenih storitev in nabavljenih medicinskih pripomočkov v Sloveniji, ki niso temeljila na izdani odločbi in so bila izplačana pred

izdajo obvestila o povračilu stroškov, kar ni v skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku – točki 3.3.1.1.a in 3.3.1.2.a;

- ni začel izvajati analiz, ki jih je določal Splošni dogovor za pogodbeno leto 2021, ni obvestil Ministrstva za zdravje o začasnem prevzemu programa, pri obračunu storitev je upošteval nepravilen datum spremembe plačnih razredov, v končnem obračunu za leto 2021 pa nekaterih zdravstvenih storitev ni obračunal v skladu z merili iz Splošnega dogovora za pogodbeno leto 2021 ter izvajalcem priznal več oziroma manj zdravstvenih storitev, kot so bile opravljene v letu 2021, zato je izvajalcem plačal za najmanj 2.056 EUR premalo in za najmanj 98.136 EUR preveč – točke 3.3.3.1.a, 3.3.3.1.b, 3.3.3.1.c, 3.3.3.1.d in 3.3.3.1.e;
- o pravici zavarovanih oseb do skupinske obnovitvene rehabilitacije ni odločal v upravnem postopku, ampak je pristojnost za odločanje prenesel na organizatorje skupinske obnovitvene rehabilitacije, kar ni bilo v skladu z Zakonom o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju in Pravili obveznega zdravstvenega zavarovanja, in sprejel nepopolna vsebinska in finančna poročila organizatorjev obnovitvene rehabilitacije, kar ni bilo v skladu s sklenjenimi pogodbami o sofinanciranju skupinske obnovitvene rehabilitacije – točki 3.3.3.2.a in 3.3.3.2.b;
- pri izbiri izvajalcev storitev v vrednosti najmanj 46.676 EUR ni ravnal v skladu s predpisi o javnem naročanju in pogodbenimi določili – točki 3.4.1.a in 3.4.1.b.

Razen vpliva ugotovljenih nepravilnosti na pravilnost poslovanja, ki jih navajamo v prejšnjem odstavku, menimo, da je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije v letu 2021 v vseh pomembnih pogledih posloval v skladu s predpisi.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena Zakona o računskem sodišču ni dopustno izpodbijati pred sodišči in drugimi državnimi organi.

Jana Ahčin,
generalna državna revizorka

Vročiti:

1. Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije;
2. Marjanu Sušlju;
3. Državnemu zboru Republike Slovenije.

*Bdimo nad potmi
javnega denarja*

Računsko sodišče Republike Slovenije
The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0) 1 478 58 00
sloaud@rs-rs.si
www.rs-rs.si